

سندھ کے لیے قضاویہ

گام دوم تحول قضاویہ

بہار ۱۴۰۳

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

سند تحول تعالیٰ قوه قضاییہ

گام دوم تحول قضایی

بہار ۱۴۰۳

نام اثر: سند تحول و تعالی قوه قضاییه

پدیدآورنده: مرکز پیگیری اجرای سند تحول قضایی

سال چاپ: بهار ۱۴۰۳

آدرس: تهران، بلوار کشاورز، ابتدای خیابان حجاب،

ساختمان ستاد مرکزی قوه قضاییه، طبقه ۱۴

کدپستی: ۱۴۱۵۹۱۳۱۱۱

تلفن: ۰۲۱-۴۲۷۸۸۴۹۷

نمابر: ۰۲۱-۸۸۹۶۰۰۷۶

تارنما: mrgh.eadl.ir

پست الکترونیکی: rahbordi@eadl.ir

طراحی: **عقیق**

فهرست

۶	مقدمه
۸	حکم انتصاب رئیس قوه قضاییه
۱۰	نامه ابلاغ سند
۱۲	بیانات مقام معظم رهبری <small>علیه السلام</small> پیرامون تحول قوه قضاییه
۲۳	فصل اول: کلیات
۳۹	فصل دوم: برنامه تحول
۱۵۹	فصل سوم: نظام مدیریتی اجرای برنامه تحول
۱۸۹	فصل چهارم: نظام راهبری و پایش

مقدمه

بر اساس اصل یک‌صد و پنجاه و ششم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، قوه قضائیه به‌عنوان «پشتیبان حقوق فردی و اجتماعی و مسئول تحقق بخشیدن به عدالت» معرفی شده است که تحقق این مأموریت نیازمند «تحول» به معنای حرکتی جهادی برای حفظ نقاط قوت و اصلاح عیوب و نوآوری‌های پی‌درپی است. رسیدن به این مهم نیازمندی‌های گوناگونی دارد. تدوین سیاست‌های تحول‌آفرین، کاربست آن‌ها در تصمیم‌گیری‌ها، ارائه رویکردهای جدید و راهکارهای تحولی و نیز انتصاب مدیران تحول‌خواه و منطبق بر نگرش‌های جدید، از پیش‌نیازهای تحقق تحول است.

سند تحول و تعالی قوه قضائیه - که نسخه روشن، اجماع‌ساز و جمع‌بندی‌شده‌ای از رویکردها و راهکارهای تحولی است - با حفظ و تقویت اصول و خطوط اساسی انقلاب و با نوآوری در شیوه‌ها، روش‌ها و کارکردها حرکتی جهشی را در حکمرانی قضایی ایجاد می‌نماید.

اکنون با گذشت سه سال از ابلاغ سند تحول قضایی و با عنایت به تحقق برخی از راهکارها و نیز ضرورت بازنگری و روزآمدسازی آن با درنظر گرفتن تحولات جدید، ضمن تأیید نقاط قوت و راهکارهای مهم و اولویت‌دار در نسخه پیشین، راهکارهای جدید با تمسک به تجربه‌ها و آسیب‌شناسی صورت گرفته و با عنایت به شرایط جدید قوه قضائیه و کشور، تدوین شده است. استفاده از تمامی ظرفیت‌های نظام برای تحول در قوه قضائیه و فعال‌سازی ظرفیت‌های قانونی این قوه برای کمک به حل مؤثر چالش‌های کشور، مورد اتمام این سند است. البته وظایف بخش‌های مختلف دستگاه قضایی محدود به تکالیف این سند نیست؛ بلکه در این سند صرفاً راهکارها و اقدامات تحولی بر اساس اصل اولویت‌بندی و محدودیت منابع، ارائه شده است.

در تنظیم سند، به موضوعات مقابله با فساد و تحقق کارآمدی توجه ویژه‌ای شده و بر اساس مفاد قانون اساسی، منویات امامین انقلاب و انتظارات مردم، پیامد نهایی تحول در قوه قضائیه دست‌یابی به «عدالت» و «رضایت‌مندی مردم» در نظر گرفته شده است.

اینک همه‌بخش‌های قضایی و اداری وظیفه دارند تمام همت خود را معطوف به اجرای مفاد سند به عنوان عالی‌ترین اولویت دستگاه قضایی نمایند و در تحقق تمام و کمال اهداف آن، تلاش کنند. اجرای راهکارهای مندرج در سند و بهره‌مندی جامعه از نتایج آن، تکلیف همه‌مدیران، کارکنان و دلسوزان دستگاه قضایی است و پایبندی و اهتمام در اجرای این سند، اصلی‌ترین شاخص ارزیابی عملکرد مدیران و دستگاه‌های مربوطه خواهد بود.

در پایان از همه صاحب‌نظران - اعم از درون یا بیرون از دستگاه قضایی - که مشفقانه و خالصانه در به‌روزرسانی این نسخه کمک و در واقع با دغدغه‌کلیدی و راهبردی رهبر معظم انقلاب مبنی بر «تحول در قوه قضائیه» بیعت نموده‌اند، صمیمانه قدردانی می‌نمایم.

این نسخه نیز مانند هر نوشته انسانی خالی از نقص یا خطا نیست. به این منظور با انتشار آن از همه نخبگان و علاقه‌مندان دعوت می‌شود با بیان نظرات خود که امکان اعمال آن در بازنگری‌های دوره‌ای پیش‌بینی شده است، دستگاه قضایی را برای تحقق اهداف سند کمک نمایند.

غلامحسین محسنی‌اژه

حکم انتصاب رئیس قوه قضائیه

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

جناب حجت الاسلام والمسلمین آقای حاج شیخ غلامحسین محسنی اژه‌ای دامت تالیداته

اکنون که جناب آقای رئیسی با رأی ملت ایران توفیق خدمت در جایگاه ریاست جمهوری اسلامی ایران یافته‌اند، با تشکر فراوان از خدمات ارزنده‌ی ایشان در مدت مسئولیت قضایی و کارنامه‌ی افتخارآمیزی که در پایه‌گذاری اقدامات ماندگار از خود به جای گذاشته‌اند، جناب عالی را که علاوه بر صلاحیت‌های قانونی، برخوردار از تجربه‌ی گرانبها و شناخت عمیق و سابقه‌ی درخشان در امر قضا میباشید، بر اساس اصل یکصد و پنجاه و هفت، به ریاست قوه‌ی قضائیه منصوب می‌کنم.

انتظار اینجانب، اولاً: اهتمام جدی به مأموریت‌های اساسی دستگاه قضاء در قانون اساسی است، یعنی گسترش عدالت و احیاء حقوق عامه و تأمین آزادی‌های مشروع و نظارت بر حسن اجرای قوانین و پیشگیری از وقوع جرم و نیز مبارزه‌ی قاطع با فساد.

و ثانیاً: ادامه‌ی رویکرد تحوّل‌ی و اجرای سند تحول موجود با اهتمام ویژه. و ثالثاً: گسترش فناوری‌های نوین و تضمین دستیابی آسان و رایگان مردم به خدمات قضایی.

و رابعاً: گماردن نیروهای کارآمد و جهادی و فاضل و صالح در مسئولیت‌ها و تربیت مدیران شایسته برای سطوح عالی و میانی قضایی و اداری. و خامساً: ارج نهادن به خدمات قضات پاکدامن و حفظ عزت و منزلت ایشان و متقابلاً برخورد قاطع با معدود افراد متخلف.

و سادساً: ارتباط با متن مردم و حضور در میان آنان که دارای برکات بسیار است. توفیقات جنابعالی و همکارانتان را از خداوند متعال مسألت می‌کنم و امیدوارم خدمات شما موجب رضای خدا و خلق گردد. بحوله و قوته.

والسلام علیکم ورحمة الله

سیدعلی خامنه‌ای

۱۰ تیر ۱۴۰۰

نامه ابلاغ سند

«تحوّل یعنی نقاط مثبت را تقویت کنیم، نقاط منفی را به صفر برسانیم... طرح تحول که چند سال قبل در قوه قضاییه تهیه شده باید پیش برود، احتمالاً يك مواردی [از سند] هم باید تغییر پیدا کند؛ شاید مواردی باید به روزرسانی بشود؛ سند را نگاه کنید، ببینید کجا به تکمیل احتیاج دارد، کجا به روزرسانی احتیاج دارد، آن را روزآمد کنید؛ لکن باید عمل بشود. حُسن این سند و هر سندِ برنامه‌ای در این است که کار را منضبط می‌کند؛ از پراکنده کاری جلوگیری می‌کند، این خیلی چیز مغتنم و مهمی است.»

بیانات رهبر معظم انقلاب علیه السلام در هفته قوه قضاییه ۱۴۰۲

اعضای محترم شورای عالی قوه قضاییه روسای کل محترم دادگستری استان های سراسر کشور

سلام علیکم

با عنایت به تأکيدات مقام معظم رهبری علیه السلام بر مساله تحول در قوه قضاییه به ویژه در سیاست های کلی برنامه هفتم توسعه و دستور مؤکد معظم له بر لزوم عمل به سند تحول قضایی و روزآمدسازی آن و نظر به اتمام دوره زمانی اجرای سند تحول تا پایان سال ۱۴۰۲، بدین وسیله «سند تحول و تعالی قوه قضاییه» به عنوان مبنای عمل دستگاه قضایی تا پایان سال ۱۴۰۵ به پیوست ابلاغ می گردد.

«سند تحول و تعالی قوه قضاییه» با استفاده از تجربه اجرای سند پیشین، آسیب شناسی های صورت گرفته و بهره مندی حداکثری از نظرات قضات و نخبگان داخل و خارج از قوه قضاییه، استادان حوزه و دانشگاه در عرصه های قضایی، حقوقی، سیاسی، اجتماعی، اقتصادی و مدیریتی، به روش «مساله محور» و مبتنی بر رویکردهای «عزتمندی و استقلال قضات»، «بهره برداری حداکثری از ظرفیت های مردمی»، «هوشمندسازی و استفاده از فناوری های نوین»، «تسهیل ارائه خدمات و جلب رضایت مردم» و «حذف ساختارهای فسادزا» تدوین شده است.

بر این اساس ضروری است کلیه معاونت ها، سازمان ها و مراکز تابعه با همت مضاعف و تلاش مجاهدانه نسبت به اجرای دقیق و کامل مفاد این سند اقدام نموده و در تدوین برنامه های عملیاتی و ارائه گزارش های دوره ای با معاونت راهبردی و مرکز پیگیری اجرای سند تحول همکاری موثر داشته باشند.

امید است اجرای این سند در سایه الطاف و عنایات حضرت ولیعصر علیه السلام موجب احقاق روزافزون حقوق مردم و گسترش عدالت در جامعه گردد.

غلامحسین محسنی اژیه

۱۴۰۳/۰۱/۰۶

بیانات مقام معظم رهبری حَفِظَهُ اللهُ

پیرامون تحوّل قوه قضاییه

قوه قضاییه در جمهوری اسلامی یک بنای جدید بود - مثل یک نهال - و با قوه قضاییه قبل از انقلاب تفاوت‌های اساسی داشت. خب این نهال باید روزبه‌روز رشد کند. هر دوره‌ای باید نسبت به دوره‌ی قبل یک پیشرفتی داشته باشد؛ حالا هم یک دوره‌ی جدیدی شروع شده است و بایستی یک فضلی، یک امتیازی، یک آورده‌ای علاوه‌ی بر آنچه دیگران، گذشتگان انجام داده‌اند به قوه قضاییه اهدا کند؛ این آورده چیست؟ تحوّل، تحوّل در قوه قضاییه؛ معنای تحوّل چیست؟ معنای تحوّل این است که شما یک اصول معین و مشخصی بر اساس اسلام و قرآن و جمهوری اسلامی دارید که بایستی اینها را رعایت کنید؛ پایبند به اینها و در چارچوب اینها باید حرکت کنید که اینها مأموریت‌های اساسی قوه قضاییه است؛ اینها که تغییر نمی‌کند؛ اینها همان است که از اول بود، حالا هم هست، بعد از این هم خواهد بود؛ تحوّل این است که شما برای پرداختن به این اصول، انجام این مأموریت‌ها، رسیدن به این آرمانها، شیوه‌ها و روشهای ابتکاری و مؤثر و نو و دارای تاثیر فراوان را ابداع کنید، ایجاد کنید و از این شیوه‌ها استفاده کنید؛ این یک؛ عیوب و خلأها و نقصهایی را هم که در گذشته داشته است برطرف کنید؛ معنای تحوّل این است.

ما یک دستگاهی داریم با یک شیوه‌های عملیاتی، با یک برنامه‌های اجرایی و در کنارش با مقداری ایراد، نقص، کمبود؛ تحوّل که میخواهید ایجاد کنید بایستی آن شیوه‌ها بهینه بشود، تبدیل بشود به شیوه‌های مؤثرتر، کارآمدتر، روان‌تر و آن موانع، آن اشکالات، آن کمبودها برطرف بشود؛ این تحوّل است؛ این [کار] البته برنامه لازم دارد؛ تحوّل بدون برنامه که امکان ندارد؛ روزمره که نمیشود حرکت کرد؛ باید دستگاه عاقله و مفکره بنشیند یک طراحی کلان برای این تغییر عمده در ذهن خودش تصویر کند و روی کاغذ بیاورد و تصمیم بگیرد. این کار بحمدالله انجام گرفته؛ این بخش کار را رئیس محترم جدید قوه قضاییه، جناب آقای رئیسی قبل از آنکه این مسئولیت را به عهده بگیرند، از ایشان خواسته شد، ایشان هم یک برنامه‌ی تحوّل جامع و مورد قبولی را تهیه کردند؛ پس این کار شده، این قسمت کار انجام گرفته؛ این خیلی خوب است لکن برنامه عبارت است از ذهنیات؛ اگر بخواهیم تحقّق خارجی به وجود بیاید، کار لازم دارد. پس توصیه‌ی اوّل بنده به رئیس محترم و مسئولان محترم و اجزای قوه قضاییه این است که همین برنامه‌ی خوبی که شما خودتان تدوین کرده‌اید و تهیه کرده‌اید و ارائه کرده‌اید، این برنامه را بر طبق زمان بندی، بدون اغماض پیش ببرید؛ نگذارید لنگ بشود. از چیزی واهمه نکنید، بروید جلو، به خدای متعال توکل کنید، اقدام کنید، این برنامه را عملیاتی کنید. کاری کنید که بعد از گذشت یک مدّت قابل قبولی -البته این برنامه‌های کوتاه مدّت و چندماهه و مانند اینها خب کارهای عملیاتی به آن معنا نیست- کاملاً احساس بشود که قوه قضاییه دچار تحوّل شد، دارد متحوّل میشود؛ این با حرکت شما انجام میگیرد. البته آن برنامه [کوتاه مدّت هم] مهم است؛ تهیه‌ی برنامه.

بنده یک وقتی این جور میفهمیدم که تهیه‌ی برنامه، پنجاه درصد کار است لکن این پنجاه درصد تا به آن پنجاه درصد بعدی منضم نشود، مثل این است که انجام نگرفته، مثل این است که شما از ته یک چاهی میخواهید آب بیاورید بالا که مثلاً فرض کنید که صد متر طولش است؛ تا پنجاه متری آورده‌اید، بعد همان جا مانده باشد؛ مثل این است که نیاورده‌اید دیگر؛ تفاوتی نمیکند. اگر بخواهید آن محصول به دست شما برسد، این پنجاه درصد بعدی را که تحرک و فعالیت

و اقدام و بقیه‌ی شریطی که وجود دارد است، اینها را باید به کار بزنید تا ان شاء الله محصول حاصل بشود و من امیدوارم. بنده با نگاهی که به دادگستری کشور و قوه‌ی قضاییه‌ی کشور میکنم، امیدوارم که ان شاء الله شما خواهید توانست این کار را انجام بدهید. این راهم به شما عرض بکنم، این کار را هم از همین اول کار شروع کنید؛ این جور نباشد که ما حالا بگوییم: «حالا که وقت داریم، یک مدتی حالا مجال [داریم]، حالا وقت داریم؛ حالا ان شاء الله انجام میدهیم»؛ بعد آن اواسط کار یا اواخر کار مدام بگوییم: «باید این کار را بکنیم، باید آن کار را بکنیم»؛ این فایده ندارد. از همین روز اول باید شروع کنید؛ هیچ تأخیری را برای خودتان مجاز ندانید؛ این یک مسئله.

بیانات رهبر معظم انقلاب علیه السلام در هفته قوه قضاییه ۱۳۹۸

من امروز چند جمله، چند نکته در باب تحوّل قضایی، و تحوّل در دستگاه عرض میکنم که خب صحبت جناب آقای رئیسی هم عمدتاً در مورد تحوّل بود، که مسئله‌ی بسیار مهم و اساسی‌ای است.

در مورد تحوّل، اولاً من شنیدم -ظاهراً در گزارش قوه‌ی قضاییه هم بود- که سند تحوّل که در سال قبل، رئیس محترم قوه تهیّه کرده بودند و ارائه و ابلاغ کردند، ویرایش ارتقاءافته‌ای داده شده و آنچه امروز در دسترس قوه‌ی قضاییه و مورد اهتمام قوه‌ی قضاییه است، سندی است که از لحاظ سطح کار، از سند اولی بالاتر و پیشرفته‌تر است؛ این خبر بسیار خوبی است برای ما. آن طور که به من گزارش شد این سند را قوه‌ی محترم قضاییه با همکاری نخبگان متعدّدی از حوزه و دانشگاه تهیّه کرده، فراهم کرده که این سبک کار هم، سبک کاملاً درست و متین و منطقی‌ای است؛ و همچنین با استفاده‌ی از تجربیات برگزیدگان درون قوه و مجربین قوه، ارتقاء این سند فراهم شده. اگر این [سند] ابلاغ نشده، ابلاغ کنید، دنبال کنید و کارنامه‌ی اجرای برنامه‌های مترتب بر این سند را هم در وقت خود و در زمان خود منتشر کنید که مردم بدانند که این سند و این برنامه‌ها تا چقدر

پیش‌رفته؛ اگر این را با تفصیل مردم بدانند، قطعاً در امیدواری به قوه‌ی قضائیه تأثیر دارد، که این خیلی مهم است.

البته تحوّل یک چیزی نیست که متوقّف بشود؛ تحوّل طبعاً در هر برهه‌ای از زمان با افکار جدید، با دریافتهای جدید و ابتکارات تازه مطرح میشود و ان شاء الله حرکت تحوّل‌ی همین‌طور ادامه پیدا خواهد کرد. البته قبلاً هم ما این را عرض کرده‌ایم، حالا هم تأکید میکنیم که تحوّل باید بر مبنای اصول و مبانی فکری اسلامی و دینی باشد؛ و الاً اگر چنانچه تحوّل مبتنی بر یک مبنایی نباشد، تحوّل نیست، تدبذب و هرج و مرج است. تحوّل، در چهارچوب و قالب یک مبنای متقن و محکمی که از اسلام و از قرآن و مبانی دینی گرفته شده به وجود خواهد آمد. **مدیریت هم در تحوّل لازم است، که مدیریتش با رئیس محترم قوه‌ی قضائیه است.**

یک نکته‌ی دیگر این است که **تحوّل کار بسیار دشواری است.** گفتن به زبان آسان است که تحوّل ایجاد کنید؛ لکن تحوّل در عمل خیلی کار مشکلی است؛ علت هم این است که **مقاومتهایی در مقابل تحوّل هست، بعضی مقاومتها از روی سوءتیت نیست؛ بعضی‌ها حال و حوصله‌ی تغییرات بنیانی را ندارند، بعضی‌ها توانش را ندارند، بعضی هم ممکن است از وضع موجود منتفع باشند و نخواهند این وضع، تغییر پیدا بکند؛** البته در بیرون دستگاه قضایی هم شبکه‌ی در هم تنیده‌ی مجرم و مفسد و مانند اینها هم هست که اینها هم قهراً مخالفند؛ پشت سر همه‌ی اینها هم نگاه دستگاه‌های دشمن و معاند با نظام جمهوری اسلامی است که اصلاً هر حرکت اصلاحی در هر جای جامعه‌ی اسلامی اتفاق بیفتد، اینها ناراحت میشوند، مقابله میکنند، جوسازی میکنند. اینها مخالفینند؛ مخالفین هم آرام نمی‌نشینند. شما با قوّت، با روحیه، با شجاعت وارد میدان تحوّل میشوید، آنها هم آرام نمی‌نشینند، آنها هم شروع میکنند به مقابله کردن. جوسازی میکنند؛ گاهی اوقات جوسازی‌های رسانه‌ای است، جوسازی‌های پیگیر است، در افکار عمومی مردم وسوسه ایجاد میکنند که واقعاً یکی از موارد «من شرّ الوَسْوَاسِ الْخَنَّاسِ» اینجاست. **یکی از کارهایی که میتوانند بکنند این است که عزم راسخ سردمداران تحوّل را متزلزل کنند؛ دائماً مشاورتهای گوناگون که**

«این کار مصلحت نیست»، نگذارند این کار انجام [بشود]. بنابراین، مقاومت در مقابل تحوّل، از [جانب] این جناحهای مختلفی که اشاره کردیم فراوان خواهد بود. راه [مقابله‌ی با اینها] توکل به خدا است؛ توکل کنید به خدا. وَمَنْ يَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ فَهُوَ حَسْبُهُ؛ خدای متعال خودش کفایت خواهد کرد، خودش کمک خواهد کرد. راه را درست انتخاب کنید، هدف را درست انتخاب کنید و بعد «فَلِذَلِكَ فَادْعُ وَاسْتَقِمْ كَمَا أُمِرْتَ»؛ با استقامت جلو بروید؛ راهش این است. در مقابل کارشکنی، در مقابل وسوسه، در مقابل اذیت کردن و جوسازی کردن و مانند اینها، تنها راه مهم و مؤثری که وجود دارد عدم انفعال و ادامه‌ی راه و استقامت است؛ این توصیه‌ی بنده است. این هم یک نکته.

یکی از موضوعات مهم در زمینه‌ی تحوّل این است که شما همه‌ی وظایف قوه‌ی قضاییه را - که خب وظایف زیادی است؛ در قانون اساسی ذیل پنج شماره وظایف قوه‌ی قضاییه بیان شده که البته بیش از پنج اصل است، چون در بعضی از این بندها چند موضوع کنار هم قرار گرفته - باید به صورت متوازن مورد توجه قرار بدهید و پیش بروید که خوشبختانه می‌بینم در گزارش جناب آقای رئیسی بود؛ [مثلاً] مسئله‌ی احیای حقوق عامه که جزو این وظایف است، یا پیشگیری از وقوع جرم که جزو این وظایف مهم است، ایشان به اینها توجه کردند و اینها وجود دارد. من می‌خواهم بگویم پیگیری متوازن همه‌ی وظایف، یکی از مسائلی است که باید مورد توجه باشد؛ یعنی ما وقتی که به یکی از این وظایف سرگرم شدیم، مشغول شدیم، از بقیه‌ی وظایف غافل مانیم و آنها روی زمین نماند.

پس بنابراین این هم یک نکته که به همه‌ی این موارد و این وظایف به صورت متوازن توجه بشود و همه‌ی اینها ان شاء الله مورد توجه تحوّل قرار بگیرند.

آن نکته‌ای که عرض کردم که مرتبط با این قضیه است - که این هم یک نکته‌ی مهمی است - [این است که] قوه‌ی قضاییه نیاز دارد به بهره‌گیری از دانشها و دانشمندهایی که کارشان فقط دانش قضایی نیست. حالا مثلاً در همین زمینه‌ی پیشگیری از جرم؛ خب زمینه‌های جرم بعضاً روانشناختی است، بعضاً اقتصادی است، این را کسی که صرفاً دانش قضایی دارد مشکل بتواند بشناسد تا بتواند حل کند؛ در این [مورد] شما طبعاً احتیاج دارید به افرادی که در

زمینه‌ی روانشناسی جمعی، روانشناسی فردی دارای دانش باشند، [دارای] آگاهی باشند یا در زمینه‌ی مسائل اقتصادی درست بدانند که چه چیزی بستر وقوع چه حادثه‌ای و چه مشکلی یا چه راه‌حلی است؛ اگر چنانچه از نخبگان حوزه و دانشگاه در دانشهای دیگر استفاده نشود، طبعاً قوه‌ی قضاییه نخواهد توانست کار را آن چنان که باید و شاید دنبال کند. ... بنابراین رسیدگی به این قضیه یک امر مهم و لازمی است و به نظر من قوه‌ی قضاییه از دانشها و دانشمندهای بخشهای مختلف هم در باب تحوّل باید استفاده کند.

یک نکته‌ی دیگری که این راه خوب است عرض بکنم، این است که حرکت تحوّل در قوه‌ی قضاییه نمیتواند صرفاً متکی باشد به یک مجموعه‌ی در رأس قوه - حالاً ریاست محترم قوه خب معلوم است که به معنای واقعی کلمه دنبال تحوّل است - یا عناصر برجسته و صاحبان مناصب بالا؛ [بلکه] باید در کل بدنه‌ی قوه‌ی قضاییه اعتقاد به تحوّل وجود داشته باشد.

بیانات رهبر معظم انقلاب علیه السلام در هفته قوه قضاییه ۱۳۹۹

در درجه‌ی اول، مسئله‌ی رویکرد تحوّل در قوه است. البته تحوّل به معنای درست کلمه، در یک سال و دو سال و مانند اینها انجام نمیگیرد اما شروع این حرکت در قوه‌ی قضاییه و اتخاذ این جهت‌گیری و این رویکرد چیز بسیار مهمی بود؛ این باید ادامه پیدا کند، متوقف نشود بلکه باید شدت پیدا کند؛ طبیعت قضیه [هم] همین است که اگر چنانچه یک حرکتی شروع شد و بخواهیم این حرکت به سرانجام برسد، بایست در اثنای راه، نه فقط نُکس پیدا نکند بلکه مدام نیرو به آن اضافه بشود و تقویت بشود تا بتواند به آن آخر راه و سرمنزل نهایی برسد.

به هر حال این کار شروع شد؛ خب سندی تهیّه شد در قوه‌ی قضاییه؛ بعد، این سند مورد تجدیدنظر قرار گرفت و نسخه‌ی دوّم ارتقاء‌افته‌ی آن سند را ایشان ارائه دادند، دیدیم؛ سند خوب و متقنی است. بعضی اسناد تهیّه میشود در اینجا و آنجا که نمایشی است و کلی‌گویی است؛ در این سند کلی‌گویی نیست؛ این

سند، سند قوی خوبی است؛ مشخصاً برای کارهای مختلف مدّت دار و زمان دار است؛ مبنا و مسیر حرکت را معین کرده، که نشان دهنده‌ی این است که این سند به معنای واقعی کلمه عملیاتی است و شعاری و ظاهری نیست. این سند [تحول]، سند خوبی است؛ همین سند را ملاک عمل قرار بدهند. البته ممکن است در گذشت زمان، به روزرسانی این سند هم لازم باشد منتها این به معنای این نباشد که مسیر حرکت دستخوش تغییرات پی در پی بشود؛ باید مسیر، مسیر روشن مستقیم مستقری باشد.

و یک ملاحظه این است که این سند به اطلاع همه برسد. گزارشهایی به من رسید که بعضی از افراد مؤثر در مجموعه‌ی قوه‌ی قضاییه این سند را درست نمی‌شناسند؛ باید سند را به اطلاع همه رساند تا صاحب نظران قوه ببینند، نگاه کنند. اولاً همه وظیفه‌ی خودشان را بر طبق سند تحول احساس کنند و بفهمند؛ ثانیاً، اگر چنانچه نظری دارند، آن را به مراجع بالاتر منعکس کنند. بنابراین بی‌اطلاع نمانند.

یک مطلب دیگر در ذیل این سند این است که من شنیدم که خلأ مقرراتی وجود دارد، یعنی قوانینی نیاز است برای اجرای کامل این سند؛ این قوانین را باید تهیه کنید، و شما [هم] باید تهیه کنید و نگذارید بماند که فرضاً یک طرحی در مجلس تهیه بشود؛ نه، قانون را تهیه کنید، قانون مورد نیاز را آماده کنید و نگذارید این خلأ باقی بماند. و علاوه بر اینها بدنه‌ی قوه تشویق بشوند برای اجرای این سند؛ به نحوی انواع و اقسام شیوه‌های تشویق را میتوانید پیدا کنید. این یک نکته که مسئله‌ی تحول و اجرای کامل و پیگیری کامل سند تحول قوه‌ی قضاییه است.

بیانات رهبر معظم انقلاب علیه السلام در هفته قوه قضاییه ۱۴۰۰

در برنامه‌های پنج‌ساله و به تعبیر رایج برنامه‌های توسعه کلی‌گویی فایده‌ای ندارد. گاهی اوقات در این برنامه‌های توسعه یک کلی‌گویی‌هایی میشود که هرگونه اقدامی با هر سلیقه‌ای را میشود در آن گنجانند؛ این فایده‌ای ندارد. برنامه بایستی راه را به طور روشن نشان بدهد، و جلوی پای دستگاه‌های اجرائی کشور بگذارد، جلوی پای همه‌ی دست‌اندرکاران کشور باید بگذارد. به نظر ما راهش هم این است که برنامه را مسئله‌محور کنید؛ یعنی یکی از چیزهایی که در برنامه مهم است، مسئله‌محور کردن است.

بیانات رهبر معظم انقلاب علیه السلام در ۱۴۰۱/۳/۴

اولین مطلب همین سند تحوّل است که ایشان گفت. این سند تحوّل یکی از مترقی‌ترین اسناد تحوّل است؛ اول تهیّه شد؛ بعد در زمان جناب آقای رئیسی تجدید نظر شد؛ در این تجدید نظر نکات مهمّی به آن اضافه شد، تکمیل شد؛ این باید عمل بشود. خب رئیس محترم قوه مقیّدند، دنبال میکنند اما در سطوح مختلف قوه باید دنبال بشود؛ هم قضات، هم کارکنان و مدیران باید اینها را دنبال کنند. حالا [بر اساس] گزارشهایی که به ما میرسد، یک مقداری در این زمینه بر طبق آن چیزی که انسان فکر میکند باید باشد، نیست. بر طبق این سند باید شخصیت‌سازی بشود، به تعبیر رایج فرنگی کادرسازی بشود.

بر طبق این سند باید عمل بشود؛ یعنی قوه در مقابل شایعه و حرف و مخالفت و مانند اینها، حالت انفعالی نداشته باشد. راه مستقیمی است جلوی او و با قدرت این راه را دنبال کند و حرکت کند؛ تحت تأثیر شایعات و اینکه حالا چهار نفر خوششان می‌آید، چهار نفر بدشان می‌آید قرار نگیرد؛ این توصیه‌ی اول.

بیانات رهبر معظم انقلاب علیه السلام در هفته قوه قضاییه ۱۴۰۱

اولین مطلبی که من می‌خواهم عرض کنم، همین مسئله‌ی **تحول در قوه‌ی قضاییه** است. خب قوه‌ی قضاییه چهل و چند سال پشتوانه‌ی تجربه و آزمون و خطا دارد؛ این خیلی مهم است. چهل و چند سال است که ما در قوه‌ی قضاییه شاهد طرح‌های گوناگون، برنامه‌های مختلف، اقدام‌های گوناگون هستیم و این تجربه‌های متراکم و انباشته‌ای را در اختیار صاحب نظران قرار می‌دهد؛ این چیز خیلی باارزشی است؛ از این تجربه‌ها باید استفاده کرد برای تحول. تحول را هم معنا کردیم؛ **تحول یعنی نقاط مثبت را تقویت کنیم، نقاط منفی را به صفر برسانیم**؛ این معنای تحول است. گاهی اوقات به صفر رساندن نقاط منفی مستلزم یک کار مهم تغییر سازمانی است؛ در سازمان باید تغییر داده بشود؛ گاهی در جهت‌گیری‌ها باید تغییر داده بشود؛ موارد معدودی در آدم‌ها باید تغییر داده بشود؛ تحول به این چیزها احتیاج دارد؛ این تحول است.

طرح تحولی چند سال قبل از این در قوه‌ی قضاییه تهیه شده. کارشناس‌هایی که در این چند سال راجع به این طرح با بنده صحبت کردند یا گزارش کتبی دادند، همه می‌گویند **این طرح، طرح خوبی است، طرح متقنی است.** این طرح الان در اختیار شما است، در اختیار قوه‌ی قضاییه است. من سال گذشته هم روی آن تکیه کردم. این طرح باید پیش برود، باید پیشرفت کند؛ پیشرفتش کم بوده. باید به سمت عملی شدن، عملیاتی شدن طرح تحول و سند تحول قوه‌ی قضاییه پیش بروید. البته احتیاج دارد به بودجه، که دولت و مجلس باید کمک کنند؛ احتیاج دارد به نیروهای کارآمد، که در بعضی از جاها نیروهای کارآمد بحمدالله هستند، در بعضی از جاها هم شاید بایستی یک مقداری بحث نیروی کارآمد و قوی تقویت بشود. احتمالاً یک مواردی [از سند] هم باید تغییر پیدا کند؛ بالاخره هر سند که دائمی و ابدی نیست.

شاید مواردی باید به روزرسانی بشود؛ این هم یک نکته‌ی دیگر است. سند را نگاه کنید، ببینید کجا به تکمیل احتیاج دارد، کجا به به‌روزرسانی احتیاج

دارد، آن را روزآمد کنید؛ لکن باید عمل بشود. حُسن این سند و هر سند برنامه‌ای در این است که کار را منضبط میکند؛ از پراکنده‌کاری جلوگیری میکند، کار منضبط پیش می‌رود؛ این خیلی چیز مغتنم و مهمی است. البته به قانون هم احتیاج دارد. یک مواردی اعمالِ سند احتیاج به قانون دارد، که این را هم باید مجلس کمک کند؛ شما باید بخواهید، از دولت و مجلس مطالبه کنید تا قانون را برایتان فراهم بکنند. ... مسئله‌ی سند را با همین خصوصیتی که عرض شد، جدی بگیرید.

بیانات رهبر معظم انقلاب علیه السلام در هفته قوه قضاییه ۱۴۰۲

اولین مطلب این است که قوه‌ی قضاییه باید «برنامه‌ای» عمل کند، با برنامه وارد بشود که خوب حالا اشاره کردند که بحمدالله برنامه‌های خوبی هست. **سند‌های تحول - چه سندی که قبلاً تهیه شده بود، چه سندی که بعداً تجدید نظر شد و اخیراً هم شنیدم این سند بروز شده؛ کسانی که دیده‌اند، مطلعند، تعریف میکنند - خوب سند‌ها، سند‌های خوبی است منتها آن چیزی که من را نگران میکند، این است که این اسناد خوب، چندان تأثیری در شاخص‌های عمده‌ی قوه‌ی قضاییه نداشته. این سند‌ها، سند‌های خیلی خوبی است.**

بیانات رهبر معظم انقلاب علیه السلام در هفته قوه قضاییه ۱۴۰۳

فصل اول

کلیات

- ۲۴ تعاریف
- ۲۵ پیشینه سند تحول قضایی
- ۳۰ روش شناسی و فرآیند تدوین
- ۳۶ سیاست‌های تحول آفرین

تعاریف

اصطلاحات و اختصارات مندرج در این سند در معانی مشروح زیر به کار می‌روند:

- ❖ **سیاست تحول‌آفرین:** تغییر در جهت‌گیری کلان قوه قضاییه و چارچوب اصلی تعیین راهبردها؛
- ❖ **مأموریت:** رسالت قوه قضاییه مبتنی بر قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران و سیاست‌های کلی نظام؛
- ❖ **چالش:** مسئله کلیدی نشانگر عدم تحقق کامل مأموریت‌های قوه قضاییه؛
- ❖ **عامل:** علّت ریشه‌ای اولویت‌دار پدیدآورنده چالش یا استمراردهنده آن؛
- ❖ **راهبرد:** مسیر اصلی اصلاح یا رفع عامل؛
- ❖ **راهکار:** راه حلی مشخص به منظور اجرای راهبردها؛
- ❖ **طرح پیشران:** مجموعه منسجمی از راهکارهای دارای نقش پیش‌برنده و تاثیر فزاینده در رفع چالش‌ها؛
- ❖ **شاخص:** نشانگر میزان اجرای راهکار یا تحقق پیامد مورد انتظار.

پیشینه سند تحول قضایی

قوه قضاییه در مسیر پیشرفت و بالندگی خود تدوین و اجرای نظام‌های برنامه‌ای متنوعی را در دوره‌های مختلف تجربه نموده است. پس از پیروزی شکوهمند انقلاب اسلامی ایران، شهید آیت الله دکتر بهشتی با معماری دستگاه قضایی بر پایه فقه و حقوق اسلامی و با نگاهی دوراندیشانه به اهداف و آرمان‌های نظام جمهوری اسلامی، زمینه ارتقاء دستگاه قضایی به قوه‌ای مستقل را فراهم نموده و ساختار و برنامه کلان قوه قضاییه به منظور شکل‌گیری الگوی مطلوب نظام قضایی را پایه‌ریزی کرد. در اوایل دهه هشتاد برنامه‌ریزی در دستگاه قضایی با طراحی و اجرای اولین برنامه توسعه قضایی وارد مرحله جدیدی شد. برنامه‌های توسعه قضایی با الهام از برنامه‌های توسعه اقتصادی، فرهنگی و سیاسی جمهوری اسلامی سعی مبارکی در ارائه برنامه‌های مختلف قوه قضاییه در نظامی یکپارچه و منسجم و با پوشش حداکثری نسبت به اقدامات و فعالیت بخش‌های مختلف قضایی و اداری، ستادی و استانی داشته است. برنامه‌های توسعه قضایی اول، دوم و سوم که با هدف‌گذاری‌های پنج‌ساله تدوین یافت، نقش برجسته‌ای در نظام‌مند کردن اقدامات متنوع قوه قضاییه داشت و کمک ویژه‌ای به تثبیت و توسعه نگرش راهبردی در مدیریت دستگاه قضایی نمود.

در اواخر سال ۱۳۹۷ و با انتصاب رییس وقت قوه قضاییه، شکل‌گیری فصل نوینی از مدیریت دستگاه عدالت با انگیزه‌ای تازه و نگاهی نو به مطالبه جدی مقام معظم رهبری و نخبگان جامعه تبدیل شد. شروع دوره جدید که با آغاز دهه پنجم انقلاب اسلامی و گذشت چهل سال از تشکیل دادگستری مبتنی بر فقه و حقوق اسلامی همراه بود، ایجاب می‌کرد که با تکیه بر تجربه‌ها و دستاوردهای گذشته، قوه قضاییه جمهوری اسلامی ایران دوران جدیدی را که زیننده گام دوم انقلاب است با قدرت و جدیت آغاز نماید. این مطالبه همگانی سرآغازی برای تدوین سند تحول قضایی شد که به سرعت علاوه بر گفتمان‌سازی تحول در دستگاه قضایی، با تنظیم سندی دقیق و راهگشا، تحول در نحوه پیگیری

ماموریت‌های اصلی قوه قضاییه را رقم زد. این جریان مبارک و سازنده در ادامه راه تکمیل شد و در سال ۱۳۹۹ با بهره‌مندی از تجربه‌های پیشین و با همکاری اساتید حوزه و دانشگاه به‌ویژه ظرفیت برجسته نخبگان دستگاه قضایی، نسخه ارتقاء یافته سند تحول قضایی تدوین و به عنوان مبنای عمل قوه قضاییه تا انتهای سال ۱۴۰۲ ابلاغ گردید.

اکنون و در آستانه فرارسیدن فصل نوینی از مسیر توسعه و بالندگی قوه قضاییه، تحول در دستگاه عدالت نیازمند نفسی تازه، حرکتی امیدافزا و جهشی دوباره است. حرکتی که با بهره‌مندی از دستاوردهای پیشین و شناخت نیازمندی‌های کنونی، مسیر موفقیت و پیشرفت آینده را به روشنی ترسیم نماید. از این رو ضروری است تا با بررسی کامل مسیر طی شده و حفظ و تقویت جریان تحولی آغاز شده، «تحول و تعالی» در دستگاه قضایی متناسب با نیازها، پیشرفت‌ها و تنگناها در دستور کار قرار گیرد.

موفقیت‌ها در اجرای سند تحول قضایی

سند تحول پیشین به‌رغم همه محدودیت‌ها و تنگناها به‌ویژه در حوزه منابع انسانی متناسب و منابع مالی لازم، به موفقیت‌های چشمگیری دست یافته است. این موفقیت‌ها که به همت و کوشش بی‌وقفه و خالصانه همه مجاهدان و تلاشگران عرصه قضا پدید آمده است در عرصه‌های متنوعی از خدمت‌رسانی قوه قضاییه تبلور یافته است. در حوزه فناوری اطلاعات و ارتباطات با «توسعه حداکثری سامانه‌ها و الکترونیکی سازی فرآیندها»، گام‌های مؤثری در تسهیل خدمات قضایی برداشته شده است. در عرصه تحول در ساختارها و معماری جدید دستگاه قضا در ورودی پرونده‌ها، با «تصویب قانون شوراهای حل اختلاف و ایجاد دادگاه‌های صلح» روند تحول در رسیدگی به پرونده‌ها با رویکرد توسعه صلح و سازش شتاب گرفته است. در زمینه تأمین منابع انسانی به عنوان رکن اصلی دستگاه قضایی، «اقدامات بی‌سابقه‌ای در جذب نیروی انسانی صالح در دو حوزه جذب قضات و کارکنان اداری» رقم خورد. در راستای احیای حقوق

عامه، «نظارت‌های گسترده‌ای در سطوح مختلف نسبت به اموال عمومی و جلوگیری از تضییع آنها» صورت گرفت. در عرصه مبارزه با فساد، با اولویت قراردادن مقابله با ساختارها و بسترهای فسادزا، «برخورد با مفسدین و عوامل اصلی فساد» در بخش‌های گوناگون کشور با جدیت و بدون اغماض مورد پیگیری قرار گرفت. در عرصه تولید و حمایت از سرمایه‌گذاری مولد در کشور، «رفع موانع واحدهای تولیدی با استفاده از ابزارهای قانونی و حمایت‌های قضایی» در دستور کار اصلی دادستان‌های کشور قرار گرفت و موفقیت‌های بزرگی را رقم زد. در عرصه تقنین و پیگیری تصویب قوانین و مقررات زمینه‌ساز تحول قضایی، با «پیگیری مجدانه در تدوین و تصویب برنامه هفتم توسعه» با همکاری دولت و مجلس شورای اسلامی، بسترهای تقنینی مناسبی در راستای اصلاح قوانین و مقررات قضایی به وجود آمد. همچنین پیگیری قوانین تحول‌ساز نظیر «طرح الزام به ثبت رسمی معاملات اموال غیرمنقول» در دستور کار پیگیری ویژه قرار گرفت. «برخورد قاطع و بازدارنده با عوامل اصلی بروز ناامنی‌ها» از یک سو و «زمینه‌سازی بازگشت افراد به محیط جامعه با توسعه استفاده از نهادهای ارفاقی» از سوی دیگر، نمونه‌ای از اقدامات برجسته در زمینه مقابله با مجرمان و اصلاح آنان بود. «فعال سازی شورای عالی پیگیری از وقوع جرم»، «افزایش بودجه سالانه قوه قضاییه»، «توسعه بی سابقه صدور اسناد رسمی در اقصی نقاط کشور و اجرای پرشتاب طرح حدنگار» از دیگر دستاوردهای اجرای سند تحول در سال‌های گذشته بوده است. همچنین «همکاری و تعامل هم‌افزا با سایر قوا» و استفاده از ظرفیت‌های قانونی موجود برای پیشبرد اهداف نظام مقدس جمهوری اسلامی، دوره جدید مدیریت دستگاه قضایی را در تعامل و هم‌افزایی قوای سه‌گانه کشور به دوره‌ای بی‌مانند تبدیل نمود. بدون تردید موفقیت‌ها و دستاوردهای یادشده که نمونه‌ای از ثمرات ارزشمند اجرای سند تحول در سال‌های پیشین بوده است، با پیگیری ویژه رهنمودهای مقام معظم رهبری به‌ویژه در سخنرانی‌های هفته قوه قضاییه به عنوان منشور حرکت سالانه دستگاه عدالت صورت گرفته است که این مهم با «ایجاد سازوکار ویژه در پیگیری اجرای فرامین معظم له» شکل گرفت.

آسیب شناسی اجرای سند تحول قضایی

سند تحول قضایی به عنوان یک گام اساسی برای تحول در نظام قضایی کشور همانند دیگر برنامه ریزی‌ها و اقدامات نوین، نیازمند بررسی علمی و آسیب شناسی در نحوه پیگیری و اجرا بود. در فرآیند اجرای سند تحول قضایی، دبیرخانه ستاد راهبری و مرکز پیگیری اجرای سند تحول قضایی با برگزاری جلسات متعدد با واحدهای سازمانی مسئول، اقدام به تهیه کاربرگ عملیاتی راهکارهای سند تحول نموده و پس از ابلاغ، پیگیری اجرای آن‌ها را در دستور کار قرار می‌داد. همچنین ستاد راهبری به ریاست رئیس قوه قضاییه و دیگر مسئولان عالی قضایی با تشکیل جلسات، روند اجرای سند تحول را بررسی و نظارت می‌نمود. کمیسیون ویژه اجرای سند تحول قضایی نیز به عنوان بازوی نظارتی ستاد، به منظور پیگیری‌های ویژه با حضور بالاترین مقام هر واحد سازمانی، آخرین وضعیت اجرای راهکارها را مورد رصد و پایش قرار می‌داد. همچنین جلسات مشترکی برای راهبری اجرای راهکارهای بین بخشی با حضور مجریان و همکاران تشکیل می‌شد و اقدامات ویژه‌ای برای تأمین مالی و بودجه ویژه برای اجرای برخی راهکارها صورت می‌گرفت.

در فرآیند پایش و نظارت بر نحوه اجرای سند تحول قضایی هر شش ماه یک نوبت گزارش‌های پیشرفت مشتمل بر آخرین وضعیت اجرا، درصد پیشرفت راهکار، آسیب شناسی عدم اجرای راهکارها و علل عدم تحقق و نیز گام‌های پیش رو تهیه و در اختیار رئیس قوه قضاییه و هر یک از واحدهای سازمانی مسئول قرار می‌گرفت. مجموعه گزارش‌های فوق، تحلیل دقیقی از وضعیت اجرای راهکارهای سند تحول آماده نمود. گزارش وضعیت شناسی اجرای سند تحول قضایی در دوره‌های مختلف زمانی به تفکیک برای هر یک از راهکارها و اقدامات سند تحول قضایی تهیه شد که در نتیجه آن، بررسی دلایل عدم اجرای راهکار مانند عدم همکاری و یا پشتیبانی سایر واحدهای همکار در داخل و خارج از قوه قضاییه، عدم ایجاد زیرساخت‌های قانونی لازم، عدم تأمین منابع مالی مناسب، عدم تأمین زیرساخت‌های فناورانه لازم و عدم اطلاع‌رسانی کامل

موفقیت‌ها در دستور کار قرار گرفت. این بررسی‌ها و اقدامات، زمینه مناسبی برای آسیب شناسی دقیق فعالیت‌ها و راهکارها، به منظور اصلاح در فرآیند تدوین سند جدید و تعیین مجریان و همکاران فراهم نمود. بر این اساس، مواردی از سند پیشین که به طور کامل اجرایی شده بود حذف و مواردی که به طور کامل اجرا نشده و همچنان پیگیری آن‌ها ضرورت داشت در سند جدید مورد تاکید دوباره قرار گرفت و پیگیری اجرای آن تا رسیدن به نتیجه مطلوب ادامه خواهد داشت. در پاره‌ای از موارد نیز که در متن راهکار یا تعیین مجریان و همکاران ابهاماتی وجود داشت و یا با اشکالاتی در مقام اجرا مواجه بود اصلاحات لازم صورت گرفت.

روش‌شناسی و فرآیند تدوین

برای برنامه‌ریزی استراتژیک و تدوین اسناد راهبردی، روش‌ها و الگوهای نظری متنوعی وجود دارد که عمدتاً متکی بر پایداری و پیش‌بینی‌پذیری محیط بوده و گذشته را ملاک برنامه‌ریزی آینده قرار می‌دهند. در حال حاضر این الگوها با توجه به پیچیدگی و تنوع مسائل موجود در ساختارهای بزرگ با حوزه‌های عملکرد و مسائل گسترده، اثربخشی و کارکرد زیادی نداشته و اندیشمندان و صاحب‌نظران دانش مدیریت را بسمت طراحی و تدوین الگوهای دیگری سوق داده است.

یکی از الگوهای نظری مبتنی بر آخرین دستاوردهای دانش مدیریت در این حوزه، رویکرد استراتژی‌چابک در حل مسائل سازمان است. این رویکرد نگاهی نوین به حوزه برنامه‌ریزی راهبردی در مواجهه با مسائل و مشکلات دارد و تلاش می‌کند بر اساس ویژگی‌ها و شرایط خاص هر سازمان راهبردهایی را پیش‌بینی نماید. تمرکز این روش بر مسائل و چالش‌های سازمان است و ضمن تحلیل اطلاعات و تدوین استراتژی مناسب، یک روش ساختار یافته و گام به گام در راستای دستیابی به مناسب‌ترین راهکار را برای حل مسأله هدایت می‌نماید. در این راستا روش‌شناسی و فرآیند تدوین سند تحول مشتمل بر چهار مرحله به شرح زیر است:

مرحله اول: تدوین مبانی محتوایی اندیشه تحول قضایی

گام ۱- تحلیل محتوای اسناد بالادستی و بیانات حضرت امام خمینی رحمته‌الله علیه

و رهبر معظم انقلاب اسلامی علیه‌السلام

در گام نخست، «قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران»، «سند چشم انداز جمهوری اسلامی ایران در افق ۱۴۰۴»، سیاست‌های کلی نظام به‌ویژه «سیاست‌های کلی قضایی»، بیانات حضرت امام خمینی رحمته‌الله علیه و رهبر معظم انقلاب اسلامی علیه‌السلام در موضوعات مرتبط با قوه قضاییه، «بیانیه گام دوم»، «برنامه

پنج ساله هفتم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران» و «چشم انداز قوه قضاییه در افق ۱۴۰۴» در دو سطح راهبردی و عملیاتی تحلیل محتوا گردید و از ماحصل آن به عنوان ارکان محتواساز در مراحل تدوین سند استفاده شد.

گام ۲- احصاء سیاست‌های تحول‌آفرین

با توجه به ارکان محتواساز، ماهیت مأموریت‌های قوه قضاییه و نحوه نقش‌آفرینی در تحقق این مأموریت‌ها، سیاست‌های تحول‌آفرین استخراج و تعیین گردید. احصاء این سیاست‌ها در سطح راهبردی و با توجه به رویکردهای نوین حکمرانی انجام پذیرفته است.

مرحله دوم: تدوین برنامه تحول

گام ۱- احصاء مأموریت‌ها

در این گام ابتدا مأموریت‌های قوه قضاییه از «قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران» و سیاست‌های کلی نظام استخراج و احصاء شد. شایان ذکر است، مأموریت‌های قوه قضاییه در عین برخورداری از قلمرو مشخص، از یکدیگر منفک نیست و میان آن‌ها ارتباط متقابل وجود دارد. به عنوان نمونه، اگر مأموریت «پیشگیری از وقوع جرائم و دعاوی» به نحو صحیحی اجرا شود، حجم پرونده‌های ورودی به قوه قضاییه و بار اجرایی محاکم کاهش یافته و در نتیجه، وضعیت تحقق مأموریت «رسیدگی به تظلمات، تعدیات، شکایات، حل و فصل دعاوی و رفع خصومات» بهبود خواهد یافت و به عکس اگر مأموریت «رسیدگی به تظلمات، تعدیات، شکایات، حل و فصل دعاوی و رفع خصومات» به خوبی اجرایی شود، هزینه ارتکاب جرم را افزایش داده و متأثر از این اثر بازدارنده، وضعیت تحقق مأموریت «پیشگیری از وقوع جرائم و دعاوی» ارتقاء خواهد یافت. از جمله مهم‌ترین سیاست‌های تحول‌آفرین سند، پیشگیری از وقوع جرائم و دعاوی و کاهش حجم ورود پرونده‌ها به دادگستری است و باید ابتدا به آن توجه شود اما ترتیب آوردن مأموریت‌ها در سند تحول، همان ترتیبی است که در اصل یکصد و پنجاه و ششم قانون اساسی ذکر شده است.

گام ۲- تعیین چالش‌ها

در گام دوم با شناخت وضع موجود قوه قضاییه در تحقق مأموریت‌ها و تحلیل چرایی فاصله آن تا وضع مطلوب، موانع کلیدی در مسیر تحقق کامل برخی از مأموریت‌ها یا همان «چالش‌ها» شناسایی شد. اصلاح یا رفع این چالش‌ها، اهداف کیفی کلان سند تحول است. به منظور شناسایی این چالش‌ها از نتایج مرحله اول، وضعیت شاخص‌های ارزیابی عملکرد قوه قضاییه، نتایج نظرسنجی‌ها و ثبت انتقادات و شکایات مردمی و نظرات خبرگان دستگاه قضایی از جمله قضات دیوان عالی کشور، قضات دادگاه‌های تجدید نظر، قضات دادگستری‌ها و مدیران ارشد و میانی استفاده شد.

گام ۳- احصاء عوامل بروز چالش‌ها

تجویز راهکارهای مؤثر بر رفع چالش‌ها، نیازمند شناخت عوامل به وجود آورنده آن‌ها است. در شناخت عوامل نیز باید تا حد امکان از علّت‌های روبنایی عبور کرده و به علّت‌های ریشه‌ای دست یافت. لذا در این گام متناظر با هر یک از مأموریت‌ها، زنجیره علّی بروز چالش‌ها با استفاده از نتایج پژوهش‌های انجام‌شده و بررسی اسناد برنامه‌های پیشین قوه قضاییه به صورت «کاربرگ مسئله‌شناسی» تدوین شد و پس از تکمیل کاربرگ‌های مذکور توسط تعدادی از افراد خبره قوه قضاییه و صاحب‌نظران باتجربه حوزه و دانشگاه در عرصه‌های قضایی، حقوقی، انتظامی، مدیریتی، اقتصادی، اجتماعی، روان‌شناسی و تربیتی و تحلیل دقیق و جامع آن، علّت‌های ریشه‌ای احصاء شد.

گام ۴- انتخاب عوامل

در بروز یک چالش، مجموعه عوامل متعدد با درجه اهمیت متفاوت نقش دارند. استفاده بهینه از توان تحولی قوه قضاییه ایجاب می‌نماید که از توجه هم‌زمان و همسان به تمامی عوامل اجتناب و بر عواملی تمرکز شود که نقش اساسی در بروز و همچنین اصلاح چالش‌ها دارند. این عوامل، نقش اهرمی و محرک برای سایر عوامل را دارند و انتظار می‌رود با اصلاح یا رفع آن‌ها، وضعیت یک یا چند

چالش به شکل معناداری بهبود باید. بنابراین در این گام، عوامل با سه شاخص «تکرار» (اثرگذار در بروز چالش‌های متفاوت)، «تأثیرگذاری» (میزان اثرگذاری در بروز چالش) و «سهولت تغییر» (وجود مقاومت کمتر در برابر تغییر آن) انتخاب شدند. اصلاح یا رفع این عوامل، اهداف کیفی خرد سند تحول به شمار می‌آیند.

گام ۵- تدوین راهبردها

راهبردها مسیر اصلی اصلاح یا رفع عوامل هستند که به فراخور برای رفع هر یک از عوامل و با توجه به سیاست‌های تحول‌آفرین تدوین گردید. در این گام، راهبردها بر اساس نتایج حاصل از مرحله اول، مبانی نظری، مطالعات تطبیقی و نظرات تعدادی از افراد خبره قوه قضاییه و صاحب‌نظران تدوین شد. در تدوین راهبردها، آینده پژوهی و آینده نگاری تحولات پیش‌روی کشور مانند توسعه روزافزون «فضای مجازی» و اهمیت «حکمرانی مبتنی بر داده» مدنظر بوده است و سعی شده است، راهبردهایی متناسب با فضای دهه آینده کشور، ارائه شود.

گام ۶- تدوین راهکارها

در این گام به منظور تحقق راهبردهای تحولی، راهکارهایی انتخاب شد که علاوه بر دارا بودن ماهیت تحولی، بتواند عوامل را به صورت پایدار رفع و یا به طور معنادار اصلاح نماید. راهکارهای منتخب باید بتواند سازگار با نگرشی نظام‌مند، بازخوردهای محیطی و تغییرات احتمالی برآمده از اجرا در مناسبات افراد و نهادها را مدنظر قرار دهد و وضعیت تعادلی جدیدی در جامعه به وجود آورد که موجب برگشت‌ناپذیری عوامل شود. به منظور تدوین راهکارها، از بررسی اسناد برنامه‌های پیشین قوه قضاییه، مطالعات تطبیقی، مصاحبه‌های تفصیلی و جلسات هم‌اندیشی و ایده‌پردازی با تعدادی از افراد خبره قوه قضاییه و صاحب‌نظران استفاده شد. در این راستا و به منظور بهره‌مندی از همه ظرفیت‌های نخبگانی موجود در کشور، علاوه بر استفاده از تجربیات نخبگان دستگاه قضایی، نشست‌ها و جلسات متعددی با برخی از مدیران و مسئولان نظام در بخش‌های مختلف سیاست‌گذاری نظیر شوراهای عالی امنیت ملی،

انقلاب فرهنگی و فضای مجازی، بخش‌های مختلف اجرایی نظیر مسئولان ارشد قوه مجریه و ظرفیت نهاد تقنینی کشور نظیر روسای کمیسیون‌های مجلس شورای اسلامی برگزار و ضمن بحث و تبادل نظر، نقطه نظرات صاحب‌نظران خارج از قوه قضاییه نیز دریافت گردید.

همانگونه که گفته شد، مأموریت‌های قوه قضاییه در عین برخورداری از قلمرو مشخص، از یکدیگر منفک نیست و میان آن‌ها ارتباط متقابل وجود دارد. به همین دلیل، عمده راهکارها علاوه بر مأموریتی که ذیل آن‌ها انجامی شده است، در اجرای برخی از مأموریت‌های دیگر نیز مؤثر است. با این وجود به منظور جلوگیری از تکرار، هر راهکار تنها ذیل مأموریتی آمده است که مبتنی بر زنجیره علی‌بروز چالش‌ها، بیشترین ارتباط را با آن مأموریت دارد.

گام ۷- تعیین متولی و زمان بندی اجرا

تحقق راهکارها مستلزم تعیین متولی مشخص و زمان بندی اجرا است. لذا در این گام بعد از پایش سازمانی و مصاحبه با برخی از مدیران ارشد قوه قضاییه، برای هر یک از راهکارها، واحد سازمانی مسئول، واحد سازمانی همکار و زمان بندی اجرا در سه دوره زمانی «کوتاه مدت» (تا پایان سال ۱۴۰۳)، «میان مدت» (تا پایان سال ۱۴۰۴) و «بلند مدت» (تا پایان سال ۱۴۰۵) تعیین شد.

مرحله سوم: تدوین نظام مدیریتی اجرای برنامه تحول

در این مرحله با توجه به نتایج مرحله اول، برنامه‌های توسعه، اسناد تحولی، آیین‌نامه‌ها، دستورالعمل‌ها و بخشنامه‌های قوه قضاییه و نظرات تعدادی از افراد خبره این قوه و صاحب‌نظران؛ فهرست زیرساخت‌های مدیریتی که به تناسب، تأمین آن‌ها برای اجرای راهکارهای برنامه تحول لازم است، تهیه و در نه بحث طبقه‌بندی شد که عبارتند از:

۱. برنامه ریزی، نظارت و سازماندهی؛ ۲. منابع انسانی؛ ۳. منابع مالی و فیزیکی؛ ۴. قوانین و مقررات؛ ۵. فناوری اطلاعات و ارتباطات؛ ۶. پژوهش و نوآوری؛ ۷. تعامل با سایر قوا و نهادها؛ ۸. ارتباط با مردم؛ ۹. رسانه.

تأمین برخی از موضوعات زیرساختی فوق‌الذکر از قبیل برنامه‌ریزی و نظارت برای اجرای تمامی راهکارها ضروری است و تمهید برخی دیگر از موضوعات زیرساختی از قبیل منابع انسانی، منابع مالی و قوانین و مقررات صرفاً برای اجرای برخی از راهکارها لازم است.

مرحله چهارم: تدوین طرح‌های پیشران

به منظور پیگیری دقیق‌تر و تمرکز بیشتر نسبت به برخی از مجموعه راهکارهای سند تحول و تعالی که به صورت یکپارچه و منسجم، نقش پیش‌برنده و تأثیرگذاری فزاینده‌ای در رفع چالش‌های دستگاه قضایی دارند تدوین آن‌ها به صورت یک مجموعه مرتبط و پیگیری آن‌ها در قالب طرح‌های پیشران در نظر گرفته شد. این ابتکار با توجه به محدودیت منابع انسانی و فیزیکی قوه قضاییه ضرورتی اجتناب‌ناپذیر بود که به منظور تسریع در ارائه دستاوردهای مهم و ملموس طراحی شد و در سند تحول و تعالی به‌عنوان یک بخش ویژه مورد توجه قرار گرفت.

مرحله پنجم: تدوین نظام راهبری و پایش

در این مرحله با استفاده از جلسات هم‌اندیشی با تعدادی از افراد خبره و مدیران ارشد قوه قضاییه، سازوکارهای موجود قوه قضاییه برای راهبری و پایش اسناد فعلی مورد تحلیل قرار گرفت. سپس با استفاده از نتایج مطالعات تطبیقی و نظرات صاحب‌نظران باتجربه حوزه و دانشگاه به‌ویژه در عرصه‌های قضایی، مدیریتی و اجتماعی؛ ساختار مناسب و سازوکار لازم برای راهبری، پیگیری مستمر، بازخورد و ارتقاء سند تحول تعیین شد.

سیاست‌های تحول‌آفرین

سیاست‌های تحول‌آفرین، تغییرات در جهت‌گیری‌های کلان قوه قضاییه است که چارچوب اصلی تعیین راهبردها را تشکیل می‌دهند. این سیاست‌ها عبارت است از:

۱. تقویت «همکاری و هم‌افزایی سازنده و مؤثر با سایر قوا برای دستیابی به آرمان‌های متعالی نظام جمهوری اسلامی ایران و تحقق عدالت برای شکل‌گیری تمدن اسلامی - ایرانی»؛
۲. «مواجهه فعال و ایجابی» در حکمرانی قضایی و پرهیز از «مواجهه منفعل و پسینی»؛
۳. تقویت «رویکرد پیشگیری از وقوع جرائم و دعاوی» توأم با «رسیدگی به پرونده‌ها»؛
۴. افزایش «شفافیت عملکرد و پاسخگویی در تعامل با جامعه»؛
۵. ارتقاء «مدیریت مشارکت‌جو و مردم‌محور» و عدم اکتفا به «ظرفیت‌های درون سازمانی»؛
۶. استفاده حداکثری از «ظرفیت‌های مردمی» و توسعه روش‌های «مشارکتی و غیرقضایی» در حل و فصل دعاوی؛
۷. توسعه «مبارزه با فساد درون قوه قضاییه» به عنوان «فرصتی برای صیانت از منابع انسانی خدوم و ارتقاء سرمایه اجتماعی»؛
۸. اولویت‌دهی به «شناسایی و حذف ساختارهای فسادزا» نسبت به «مقابله با مفسدین»؛
۹. توسعه «نظارت‌های مستمر، همه‌جانبه، هوشمند و همگانی» نسبت به «نظارت‌های گذشته‌نگر، موردی، انسان‌پایه و متمرکز»؛
۱۰. اتخاذ «رویکرد پیشرو و مطالبه‌گر» در حوزه بین‌المللی و حقوق بشری و پرهیز از «رویکرد منفعل و تدافعی»؛
۱۱. بهره‌مندی از «دانش‌های نو، بین‌رشته‌ای و تجارب جدید بشری» و عدم اکتفا به «صرف دانش حقوقی و قضایی»؛

۱۲. اتخاذ «رویکرد فعالانه و نخبه‌یابی هدفمند» در جذب و گزینش قضات؛
۱۳. تربیت و استفاده از «مدیران جوان، صالح، انقلابی و فاضل»؛
۱۴. ارتقاء «حکمرانی قضایی داده‌محور و نظارت هوشمند» و کاهش سهم «تصمیم‌گیری و نظارت سنتی»؛
۱۵. توسعه هوشمندسازی و استفاده از فناوری‌های نوین در اتخاذ تصمیمات قضایی و اداری.

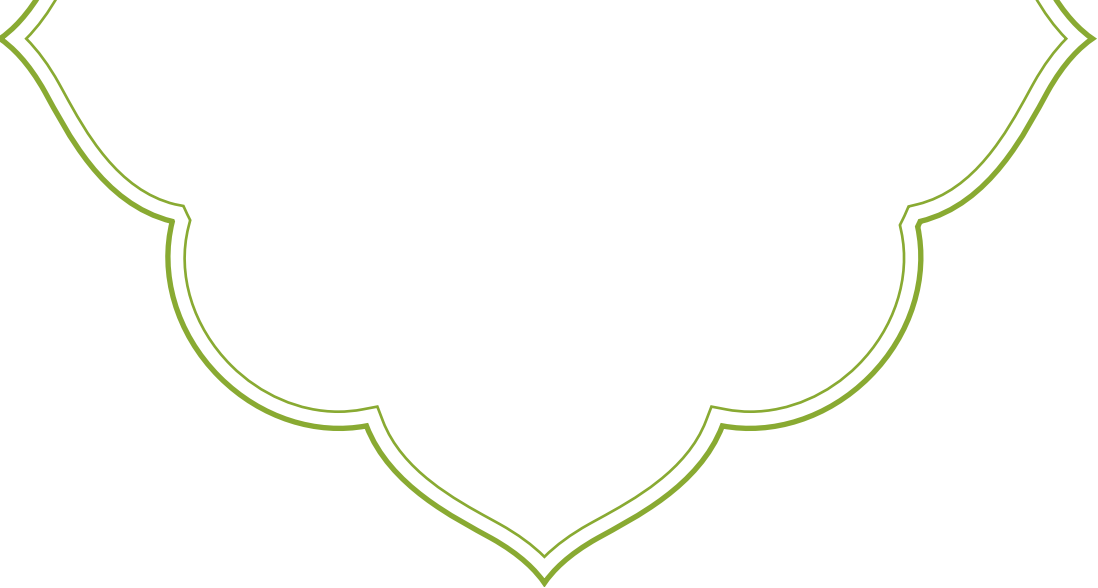

فصل دوم

برنامه تحول

- ۴۱ مأموریت ۱: رسیدگی به تظلمات، تعدیات، شکایات، حل و فصل دعاوی و رفع خصومات
- ۶۹ مأموریت ۲: احیاء حقوق عامه، گسترش عدل و آزادی‌های مشروع
- ۹۱ مأموریت ۳: نظارت بر اجرای صحیح قوانین و حسن جریان امور
- ۱۰۳ مأموریت ۴: کشف جرم، تعقیب و مجازات و تعزیر مجرمان و اجرای حدود و مقررات مدون جزایی اسلام
- ۱۱۵ مأموریت ۵: پیشگیری از وقوع جرائم و دعاوی
- ۱۳۱ مأموریت ۶: اصلاح مجرمان
- ۱۴۵ مأموریت ۷: حمایت از حقوق مالکیت اشخاص

ماموریت ۱

رسیدگی به تظلمات،
تعدیات، شکایات،
حل و فصل دعاوی و
رفع خصومات

ماموریت ۱

رسیدگی به تظلمات، تعدیات، شکایات، حل و فصل دعاوی و رفع خصوصیات

چالش ۱

غیرمتقن بودن برخی از آراء و تصمیمات قضایی

چالش ۲

اطاله در فرایند رسیدگی

چالش ۳

اجرای ناقص و دیرنگام برخی از احکام

ماموریت ۱

رسیدگی به تظلمات، تعدیات، شکایات، حل و فصل دعاوی و رفع خصومات

بند (۱) اصل (۱۵۶) قانون اساسی

حق مراجعه به حکومت برای طرح دعوی و تظلم خواهی از حقوق اصلی و مهم آحاد مردم است که در فصل سوم قانون اساسی به رسمیت شناخته شده و اولین مأموریت سند تحول و تعالی به آن می‌پردازد. وجود زمینه‌های اشتباه در هنگام پذیرش و تشکیل پرونده‌ها یا در ادامه فرایندهای رسیدگی، خطا در برخی نظرات کارشناسی، نبود نظارت کافی بر زمان رسیدگی و روزآمد نبودن بخش‌هایی از فرایندهای دادرسی از جمله عوامل سرعت‌کاه حرکت دستگاه قضایی در مسیر اجرای این مأموریت و استیفای حقوق ملت است.

سند تحول و تعالی قوه قضاییه، سه چالش عمده شامل «غیرمتقن بودن برخی آراء و تصمیمات قضایی»، «اطاله در فرآیند دادرسی» و «اجرای ناقص و دیرهنگام برخی از احکام» را در مسیر تحقق این مأموریت شناسایی کرده است.

در برابر این چالش‌ها نخست، شناسایی علل ریشه‌ای پدیدآورنده آن‌ها و سپس تلاش برای محو این عوامل اولویت‌دار، ضروری است. برای مثال عوامل زمینه‌ساز ایجاد چالش اول یعنی عدم اتقان برخی آراء و تصمیمات قضایی عبارت‌اند از: تعارض، ابهام و نقص در قوانین و مقررات، نقص در زمینه‌های مؤثر برای صدور آراء و تصمیمات متقن و استفاده حداقلی از فناوری‌های نوین.

همچنین برای مقابله با اطاله دادرسی به عنوان دومین چالش، باید به این موارد توجه کرد: فراوانی پرونده‌های ورودی به قوه قضاییه، ضعف در شیوه ابلاغ، نبود زیرساخت‌های لازم برای فصل خصومت، حجم بالای ادعای اعسار و در نهایت، وجود پرونده‌های با خواهان یا شاکی متعدد. همچنان‌که عواملی مانند متواری شدن برخی از محکومان و طولانی بودن فرآیند شناسایی دارایی‌ها آنان در بروز چالش سوم یا همان اجرای ناقص و دیرهنگام برخی از احکام، نقش کلیدی دارد.

غیرمتن بودن برخی آراء و تصمیمات قضایی

عامل ۱

تعارض، ابهام و نقص قوانین و مقررات

راهبردا: شناسایی و اصلاح قوانین و مقررات متعارض، مبهم و ناقص

پیگیری تنقیح و اصلاح قوانین و مقررات متعارض، مبهم و ناقص با تمرکز بر ده قانون اولویت دار با توجه به بررسی آراء قضایی و نظرات حاصل از نشست های قضایی و نظرات مشورتی اداره کل حقوقی

معاونت حقوقی و امور مجلس دیوان عالی کشور دادستانی کل کشور

معاونت منابع انسانی و امور فرهنگی دادگستری استان ها بلندمدت

عامل ۲

نقص در زمینه های مؤثر برای صدور آراء و تصمیمات متن

راهبردا: تخصصی نمودن فرآیندهای رسیدگی

تدوین و پیگیری تصویب آیین دادرسی تخصصی به منظور افتراقی سازی رسیدگی به دعاوی خانواده با تأکید بر احیاء نهاد حکمیت، مردمی سازی رسیدگی به دعاوی خانواده، تجمیع دعاوی متعدد زوجین در فرآیند واحد با اصلاح قوانین و مقررات مرتبط

معاونت حقوقی و امور مجلس معاونت اجتماعی و پیشگیری از وقوع جرم

مرکز وکلا، کارشناسان رسمی و مشاوران خانواده بلندمدت

پیگیری اجرای «قانون حمایت خانواده» با تأکید بر تشکیل شعب دادگاه خانواده و مجتمع های تخصصی رسیدگی به دعاوی و امور خانواده با حضور قاضی مشاور زن، مشاوران خانواده و مددکاران اجتماعی و با بهره مندی از امکانات فیزیکی و منابع انسانی متناسب

معاونت راهبردی معاونت منابع انسانی و امور فرهنگی

معاونت مالی، پشتیبانی و امور عمرانی دادگستری استان ها بلندمدت

۱

تنقیح و اصلاح
ده قانون اولویت دار

۲

تدوین آیین دادرسی
تخصصی خانواده

۳

تشکیل
شعب تخصصی
در دعاوی
و امور خانواده

۴

تدوین آیین دادرسی
تخصصی تجاری

تدوین و پیگیری تصویب آیین دادرسی تخصصی به منظور افتراقی سازی رسیدگی به دعاوی تجاری با تأکید بر افزایش سرعت رسیدگی از طریق استفاده از مشاوران و متخصصان امور تجاری و بازرگانی و بهره‌مندی حداکثری از داوری تخصصی و سازمانی

معاونت حقوقی و امور مجلس | بلندمدت

۵

تشکیل هیات‌های
مستشاری در
پرونده‌های
مهم و خاص

❖ راهبرد ۲: بهره‌گیری از ظرفیت متخصصان در صدور آراء و تصمیمات متقن

تشکیل هیات‌های مستشاری مرکب از قضات باتجربه و متخصصان رشته‌های مختلف در دادگستری استان‌ها در پرونده‌های مهم و خاص به ویژه موضوعات دارای قوانین متکثر از جمله املاک و منابع طبیعی، پولی و بانکی، پزشکی و بهداشتی، فضای مجازی، وسایل نقلیه، بیمه، صنعت، معدن و تجارت با تأکید بر حفظ استقلال قضات

دادگستری استان‌ها | کوتاه‌مدت

۶

استفاده حداکثری
از ظرفیت مشاوره
در دعاوی خانواده

استفاده حداکثری از ظرفیت تخصصی مشاوره در امور و دعاوی خانواده با گسترش حوزه دعاوی ارجاعی به فرآیند مشاوره و با ارجاع هوشمند دعاوی و جرائم خانوادگی به مشاوران خانواده قوه قضاییه دارای صلاحیت حرفه‌ای در بستر «سامانه مشاوره خانواده قوه قضاییه» و اتصال به «سامانه مدیریت پرونده» و براساس نظام رتبه‌بندی با معیارهایی نظیر کیفیت عملکرد، میزان رضایت مراجعان، ایجاد سازش پایدار و نیز استفاده از فناوری‌های نوین و هوش مصنوعی در فرآیند ارائه خدمات تشخیصی و درمانی

مرکز وکلا، کارشناسان رسمی و مشاوران خانواده | معاونت حقوقی و امور مجلس

مرکز آمار و فناوری اطلاعات | دادگستری استان‌ها | میان‌مدت

❖ راهبرد ۳: استفاده از فناوری‌های هوشمند در فرآیند صدور آراء و تصمیمات

قضایی

توسعه «دستیار هوشمند قضایی» در «سامانه مدیریت پرونده» به منظور دسترسی سریع و یکپارچه قضات در فرآیند رسیدگی به اطلاعات مورد

۷

توسعه
دستیار هوشمند قضایی

راهکار

راهکار

نیاز نظیر قوانین، آراء وحدت رویه، اصراری، نظریه‌های مشورتی، پرونده‌های مشابه، پرونده شخصیت متهم و پیشنهاد هوشمند رأی و تصمیم مقتضی در موضوعات پرتکرار از قبیل قرارهای اعدادی و تأمین کیفری، نیابت‌های قضایی و استعلام‌ها

مرکز آمار و فناوری اطلاعات

معاونت حقوقی و امور مجلس

دادگستری استان‌ها

میان مدت

❖ راهبرد ۴: ایجاد شفافیت در فرآیند رسیدگی و صدور آرای قضایی

اطلاع عمومی اوقات رسیدگی جلسات علنی دادگاه و توسعه سامانه «دادگاه علنی برخط» و فراهم نمودن امکان حضور افراد به صورت برخط در جلسات علنی

مرکز آمار و فناوری اطلاعات

مرکز رسانه

دادگستری استان‌ها

کوتاه مدت

تدوین و ابلاغ ضوابط حقوقی و فنی حضور افراد در «دادگاه علنی برخط» با رعایت مواد (۳۵۲) و (۳۵۳) قانون آیین دادرسی کیفری

معاونت حقوقی و امور مجلس

مرکز آمار و فناوری اطلاعات

کوتاه مدت

انتشار عمومی آراء قضایی بلافاصله پس از صدور آراء با حفظ محرمانگی اطلاعات اشخاص دخیل در پرونده از طریق توسعه «سامانه انتشار آراء قضایی» با امکان تحلیل و ارزیابی آراء با رعایت ماده (۶۵۳) قانون آیین دادرسی کیفری

مرکز آمار و فناوری اطلاعات

پژوهشگاه

میان مدت

ترغیب اشخاص از جمله نخبگان و نهادهای تخصصی به مشارکت در ارزیابی آراء قضایی منتشر شده در «سامانه انتشار آراء قضایی» با طراحی نظام انگیزشی مناسب

پژوهشگاه

معاونت حقوقی و امور مجلس

معاونت منابع انسانی و امور فرهنگی

کوتاه مدت

۸

توسعه سامانه دادگاه علنی برخط

۹

تصویب ضوابط حقوقی و فنی برگزاری دادگاه علنی برخط

۱۰

انتشار عمومی آراء قضایی

۱۱

طراحی نظام انگیزشی برای ارزیابی آراء

۱۲

دسترسی برخط
به صدا و تصویر
مراحل رسیدگی

فراهم سازی دسترسی برخط مراجع نظارتی قوه قضاییه به صدا و تصویر مراحل رسیدگی در مراجع قضایی

مرکز حفاظت و اطلاعات | دادسرای انتظامی قضات | دیوان عالی کشور

داستانی کل کشور | مرکز آمار و فناوری اطلاعات | میان مدت

پخش علنی و برخط جلسات هیأت عمومی دیوان عالی کشور با موضوع صدور آراء وحدت رویه

دیوان عالی کشور | مرکز آمار و فناوری اطلاعات | کوتاه مدت

۱۳

پخش علنی
جلسات هیأت عمومی
دیوان عالی کشور

🌱 راهبرد ۵: استفاده بهینه از ظرفیت مراجع نظارتی در اتقان آراء

نظارت بر آراء صادره قضات به منظور رصد و پایش آراء نقض شده و دادخواست های پذیرفته شده در فرآیند اعاده دادرسی و بررسی علل آنها و انجام اقدامات لازم به منظور ارتقاء اتقان آراء

دیوان عالی کشور | دادسرای انتظامی قضات | میان مدت

راهکار

۱۴

نظارت بر آراء
به منظور اتقان بیشتر

◀ عامل ۳

خطای برخی از نظرات کارشناسی

🌱 راهبرد ۱: حذف مداخلات انسانی در ارجاع به کارشناس و ارائه نظرات کارشناسی

ارجاع به کارشناسی به صورت تخصصی و هوشمند بدون مداخله عامل انسانی براساس نظام رتبه بندی با لحاظ موارد زیر:
ایجاد کاربرد قرار کارشناسی در «سامانه مدیریت پرونده»
به منظور ذکر دلایل ضرورت ارجاع به کارشناس و طرح سوالات لازم برای اظهار نظر توسط کارشناس

مرکز آمار و فناوری اطلاعات | معاونت حقوقی و امور مجلس

مرکز وکلا، کارشناسان رسمی و مشاوران خانواده | کوتاه مدت

راهکار

۱۵

ارجاع هوشمند قرار
کارشناسی براساس
نظام رتبه بندی

دریافت نظرات کارشناسی در قالب کاربرگ‌های استاندارد با اولویت ده رشته و صلاحیت دارای بیشترین تعداد ارجاع

مرکز آمار و فناوری اطلاعات | مرکز وکلا، کارشناسان رسمی و مشاوران خانواده

کوتاه مدت

ایجاد سازوکار لازم جهت امتیازدهی قاضی پس از دریافت نظریه کارشناس قبل از ابلاغ به ذی نفعان و ایجاد سازوکار امتیازدهی اصحاب پرونده پیرامون فرآیند کارشناسی و نظریه نهایی

مرکز آمار و فناوری اطلاعات | معاونت حقوقی و امور مجلس

مرکز وکلا، کارشناسان رسمی و مشاوران خانواده

کانون کارشناسان رسمی دادگستری | کوتاه مدت

ارزیابی تخصصی کارشناسان و نظریه‌های کارشناسی توسط مراجع صدور پروانه

مرکز وکلا، کارشناسان رسمی و مشاوران خانواده

کانون کارشناسان رسمی دادگستری | کوتاه مدت

تدوین شاخص‌های ارزشیابی و الگوی رتبه‌بندی کارشناسان به صورت یکپارچه

معاونت حقوقی و امور مجلس | مرکز وکلا، کارشناسان رسمی و مشاوران خانواده

کانون کارشناسان رسمی دادگستری | میان مدت

رتبه‌بندی کارشناسان رسمی براساس شاخص‌هایی نظیر میزان صحت و دقت نظرات کارشناسی، رعایت مهلت تعیین شده توسط کارشناس، ارائه گزارش‌های کارشناسی در قالب کاربرگ‌های استاندارد، تعداد ارجاعات قضایی و غیرقضایی و میزان تخلفات انتظامی

معاونت حقوقی و امور مجلس | مرکز آمار و فناوری اطلاعات

مرکز وکلا، کارشناسان رسمی و مشاوران خانواده

کانون کارشناسان رسمی دادگستری | میان مدت

افزایش تدریجی سهم ارجاع به کارشناسان و مؤسسات کارشناسی دارای رتبه بالاتر

مرکز آمار و فناوری اطلاعات معاونت حقوقی و امور مجلس

مرکز وکلا، کارشناسان رسمی و مشاوران خانواده

کانون کارشناسان رسمی دادگستری میان مدت

استفاده حداکثری از فناوری های نوین و هوش مصنوعی به منظور ارائه برخی از نظرات کارشناسی به جای ارجاع به کارشناس با اولویت تشخیص خط و امضا و ارزیابی املاک و وسایل نقلیه موتوری با اصلاح قوانین و مقررات مرتبط

مرکز وکلا، کارشناسان رسمی و مشاوران خانواده کانون کارشناسان رسمی

مرکز آمار و فناوری اطلاعات معاونت حقوقی و امور مجلس میان مدت

❖ راهبرد ۲: پیشگیری از اختلاف نظر فاحش و صدور نظرات کارشناسی نادرست

زمینه سازی برای ایجاد مؤسسات تخصصی کارشناسی رسمی دارای مسئولیت تضامنی با ایجاد مشوق های لازم و کاهش تدریجی سهم ارجاع به کارشناسان حقیقی با اصلاح قوانین و مقررات مرتبط

معاونت حقوقی و امور مجلس مرکز وکلا، کارشناسان رسمی و مشاوران خانواده

کانون کارشناسان رسمی بلندمدت

فراهم سازی زمینه ایجاد «صندوق ضمانت مسئولیت کارشناسان رسمی» توسط مؤسسات و کارشناسان رسمی با اصلاح قوانین و مقررات مرتبط

معاونت حقوقی و امور مجلس کانون کارشناسان رسمی

مرکز وکلا، کارشناسان رسمی و مشاوران خانواده بلندمدت

۱۶

استفاده از فناوری های نوین و هوش مصنوعی در ارائه نظرات کارشناسی

۱۷

ایجاد مؤسسات تخصصی کارشناسی رسمی

۱۸

ایجاد صندوق ضمانت مسئولیت کارشناسان رسمی

۱۹

ارجاع عادلانه
درخواست کارشناسی
دستگاه های اجرایی

فراهم سازی زمینه ارجاع عادلانه درخواست های مربوط به خدمات کارشناسی رسمی دستگاه های اجرایی از طریق پیگیری اتصال برخط سامانه کانون کارشناسان رسمی و سامانه مرکز وکلا، کارشناسان رسمی و مشاوران خانواده به سامانه ملی کارشناسی وزارت امور اقتصادی و دارایی

معانیت حقوقی و امور مجلس | کانون کارشناسان رسمی دادگستری

مرکز وکلا، کارشناسان رسمی و مشاوران خانواده | کوتاه مدت

ارائه نظریات پزشکی قانونی در قالب کاریگ های استاندارد به منظور تبادل برخط و آنی اطلاعات به ویژه در خصوص شرح صدمات بدنی با قابلیت اتصال به «سامانه مدیریت پرونده» و محاسبه درصد دیه اعم از مقدر و غیرمقدر و درج در گزارش پزشکی قانونی به صورت هوشمند

سازمان پزشکی قانونی کشور | مرکز آمار و فناوری اطلاعات | میان مدت

توسعه سامانه ارائه خدمات پزشکی قانونی اعم از معاینات، آزمایشگاه ها، تشریح و کمسیون ها و ارسال برخط و آنی پاسخ کلیه استعلامات به دستگاه ها و مراجع قضایی و فرماندهی انتظامی جمهوری اسلامی ایران و پیگیری از وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، سازمان تأمین اجتماعی، فرماندهی انتظامی جمهوری اسلامی ایران و مراجع قضایی برای ارسال برخط و آنی اسناد پزشکی، مکاتبات و گزارش ها به سازمان پزشکی قانونی کشور

سازمان پزشکی قانونی کشور | دادستانی کل کشور | مرکز آمار و فناوری اطلاعات

میان مدت

۲۰

ارائه نظریات
پزشکی قانونی
به صورت برخط

ارائه نظریات پزشکی قانونی در قالب کاریگ های استاندارد به منظور تبادل برخط و آنی اطلاعات به ویژه در خصوص شرح صدمات بدنی با قابلیت اتصال به «سامانه مدیریت پرونده» و محاسبه درصد دیه اعم از مقدر و غیرمقدر و درج در گزارش پزشکی قانونی به صورت هوشمند

۲۱

توسعه سامانه
ارائه خدمات
پزشکی قانونی

توسعه سامانه ارائه خدمات پزشکی قانونی اعم از معاینات، آزمایشگاه ها، تشریح و کمسیون ها و ارسال برخط و آنی پاسخ کلیه استعلامات به دستگاه ها و مراجع قضایی و فرماندهی انتظامی جمهوری اسلامی ایران و پیگیری از وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، سازمان تأمین اجتماعی، فرماندهی انتظامی جمهوری اسلامی ایران و مراجع قضایی برای ارسال برخط و آنی اسناد پزشکی، مکاتبات و گزارش ها به سازمان پزشکی قانونی کشور

سازمان پزشکی قانونی کشور | دادستانی کل کشور | مرکز آمار و فناوری اطلاعات

میان مدت

عامل ۴

استفاده حداقلی از فناوری های نوین در تحصیل و ارزیابی ادله
راهبرد: دسترسی برخط به پایگاه های اطلاعاتی دستگاه های اجرایی و
ضابطان

راهکار

توسعه امکان استعلام برخط قضات از پایگاه های اطلاعاتی مراجع
حاکمیتی از قبیل مکان یابی مخبراتی، اطلاعات بانکی، تصاویر
دستگاه های خودپرداز، مراکز درمانی و تردهای شهری

مرکز آمار و فناوری اطلاعات | دادستانی کل کشور | دادگستری استان ها

میان مدت

عامل ۵

روزآمد نبودن بخش هایی از نظام و فرآیندهای دادرسی متناسب با
قضای اسلامی

راهبرد: طراحی نظام قضایی و فرآیندهای دادرسی براساس مبانی اسلامی
طراحی الگوی قضای اسلامی با تأکید بر:

راهکار

- تدوین سیاست جنایی اسلام و بازنگری در قوانین مرتبط از جمله قانون
مجازات اسلامی و قانون آیین دادرسی کیفری مبتنی بر این سیاست
- اصلاح عناوین جرائم قابل تبدیل به تخلف به منظور جرم زدایی از
آن ها و تدوین فرآیندهای اداری رسیدگی به تخلفات
- تدوین الگوها و اصلاح فرآیندهای قضایی با استفاده مناسب
از رویکرد رسیدگی های جایگزین، فصل خصومت، کاهش مراحل
رسیدگی، میانجیگری و صلح و سازش

معاونت حقوقی و امور مجلس | معاونت اول | پژوهشگاه | معاونت راهبردی

بلند مدت

۲۲

توسعه استعلامات
برخط مراجع قضایی

۲۳

طراحی الگوی
قضای اسلامی

عامل ۱

کثرت و افزایش پرونده‌های ورودی به قوه قضاییه

❖ راهبرد ۱: توسعه روش‌های صلح و سازش با هدف کاهش پرونده‌های ورودی به دادگستری

طراحی و ایجاد سازوکارهای جدید صلح و سازش برای ترغیب طرفین اختلاف به توافق با یکدیگر بدون نیاز به مداخله سایرین به منظور افزایش انتفاع طرفین از حصول توافق در مقایسه با سایر روش‌های حل اختلاف و استفاده از رویکرد توافقی و مشارکتی شدن دادرسی‌ها بر مبنای تجربیات موفق سایر کشورها

معاونت حقوقی و امور مجلس | پژوهشگاه | مرکز حل اختلافات | بلندمدت

پیگیری توسعه فعالیت واحدهای مددکاری در کلانتری‌ها و پاسگاه‌ها با هدف صلح و سازش و عدم ورود پرونده به دادگستری

دادگستری استان‌ها | دادستانی کل کشور | کوتاه مدت

❖ راهبرد ۲: توسعه روش‌های حل اختلافات جایگزین رسیدگی قضایی

تسریع در اجرای قانون «شوراهای حل اختلاف» و تشکیل دادگاه‌های صلح و افزایش بهره‌وری شعب شوراهای حل اختلاف از طریق آمایش شعب متناسب با نیازمندی‌های واقعی، تخصصی سازی شعب و ارجاع هدفمند پرونده‌ها

معاونت اول | معاونت راهبردی | معاونت منابع انسانی و امور فرهنگی

معاونت حقوقی و امور مجلس | معاونت مالی، پشتیبانی و امور عمرانی

مرکز حل اختلاف | دادگستری استان‌ها | کوتاه مدت

ایجاد سازوکارهای لازم برای کاهش زمان و هزینه «روش‌های جایگزین رسیدگی قضایی» نسبت به «رسیدگی قضایی» و توسعه فرآیندهای

۲۴

طراحی و اجرای
سازوکارهای جدید
صلح و سازش

۲۵

توسعه مددکاری در
مراجع انتظامی

۲۶

تشکیل دادگاه‌های
صلح

۲۷

توسعه
روش‌های جایگزین
رسیدگی قضایی

صلح و سازش با تأکید بر موارد زیر:

- ارتقاء فرآیند جذب اعضای شوراهای شناسایی هدفمند و به‌کارگیری اشخاص معتمد و دارای سرمایه اجتماعی نظیر روحانیون، اساتید دانشگاه، معلمان، هنرمندان و ورزشکاران
- گسترش و تقویت نقش آفرینی نهادهای اجتماعی مانند مساجد، سازمان‌های مردم‌نهاد، هیأت‌های مذهبی و تشکل‌های دینی و گروه‌های اجتماعی مرجع در زمینه حل اختلاف
- طراحی الگوهای سازش رضایت بخش براساس اقتضائات بومی و منطقه‌ای
- تسهیل استقرار هدفمند شوراهای حل اختلاف در قبل و حین رسیدگی قضایی و اجرای احکام با تأکید بر زندان‌ها و واحدهای اجرای احکام
- بهینه‌سازی نظام پاداش با اولویت کیفیت فعالیت‌ها
- توسعه فعالیت یاران صلح از طریق ساماندهی صلح‌یاری‌های تخصصی، طراحی و اجرای پویش‌های اجتماعی
- برگزاری جشنواره سالانه تقدیر از فعالان برتر در زمینه صلح و سازش در سطح ملی و استانی

مرکز حل اختلاف | دادگستری استان‌ها | کوتاه‌مدت

پیگیری تدوین و تصویب «لایحه شیوه‌های جایگزین رسیدگی قضایی» مشتمل بر مواردی نظیر آیین داور، محدودسازی مراجع قضایی در ابطال آرای داور، داور سازمانی و الحاقی و ضوابط آن، رسیدگی به اعتراض نسبت به رای داور، افزایش دامنه موضوعی میانجی‌گری، به رسمیت شناختن فعالیت نهادهای مردمی در امر میانجی‌گری و توسعه ارجاع پرونده‌های کیفری به آن‌ها، محدودیت‌ها و محرومیت‌های متناسب با تخلفات، هیأت‌های انتظامی و ضوابط و نحوه رسیدگی آن‌ها

معاونت حقوقی و امور مجلس | مرکز حل اختلاف | بلندمدت

۲۸

تدوین لایحه
شیوه‌های جایگزین
رسیدگی قضایی

توسعه امر داوری از طریق زمینه‌سازی برای تأسیس سازمان‌های داوری به‌ویژه در موضوعاتی نظیر خانواده، امور تجاری و اصناف و پرهیز از تصدی‌گری و ایفاء نقش اعتباربخشی با تأیید اساسنامه‌ها، تسهیل‌گری و نظارت بر عملکرد سازمان‌های داوری و رتبه‌بندی آن‌ها و ارجاع براساس نتایج رتبه‌بندی و اصلاح شیوه ابلاغ در فرآیند داوری و ترویج الحاق شروط داوری در قراردادهای صنفی، تجاری و تخصصی و توسعه داوری‌های الحاقی، موردی و حرفه‌ای

مرکز حل اختلاف دادگستری استان‌ها میان مدت

راهِبرد ۳: قضازدایی از دعاوی دارای موضوعات فاقد ماهیت قضایی

تدوین لایحه قضازدایی با هدف حذف موضوعات فاقد ماهیت قضایی از وظایف مراجع قضایی با تأکید بر موارد زیر:

صدور گواهی انحصار وراثت توسط سازمان ثبت احوال کشور و با رعایت ملاحظاتی از قبیل صدور گواهی انحصار وراثت به صورت خودکار پس از فوت متوفی و بدون نیاز به درخواست وراثت و سایر ذی‌نفعان، قابل اعتراض بودن گواهی‌های مذکور در هیأت حل اختلاف موضوع ماده (۳) قانون ثبت احوال و قابل اعتراض بودن رأی هیأت مذکور در دادگاه صالح، رعایت موارد موضوع مواد (۸۷۳) و (۸۷۸) قانون مدنی و عدم صدور گواهی انحصار وراثت تا زمان صدور رأی قطعی دعاوی اثبات یا نفی نسب، اثبات زوجیت و اثبات طلاق مرتبط با متوفی که پیش از فوت وی در مرجع قضایی ثبت شده باشد با اصلاح قوانین و مقررات مرتبط

معاونت حقوقی و امور مجلس معاونت راهبردی میان مدت

اصلاح فرآیند دریافت خسارت بدنی در تصادفات جرحی به نحوی که در موارد فقدان اختلاف در خصوص گزارش کارشناس تصادفات ابلاغی توسط فراجا و گزارش پزشکی قانونی ابلاغی توسط سازمان پزشکی قانونی کشور، خسارت بدنی حسب مورد توسط بیمه‌گر یا صندوق تأمین خسارت‌های بدنی و بدون نیاز به رسیدگی در مرجع قضایی پرداخت گردد با اصلاح قوانین و مقررات مرتبط

معاونت حقوقی و امور مجلس معاونت راهبردی میان مدت

اصلاح فرآیند رسیدگی و قضازدایی از موضوعات پرتکرار مانند رانندگی بدون گواهینامه، تغییر نام، الزام به فک پلاک وسیله نقلیه، اختلافات کارگر و کارفرما و اجرای احکام مربوط به آن و تأمین دلیل با استفاده از ظرفیت کارشناسان رسمی با اصلاح قوانین و مقررات مرتبط

معاونت حقوقی و امور مجلس | معاونت راهبردی | بلندمدت

تدوین و پیگیری تصویب آیین دادرسی تخصصی، قوانین محدودکننده تعارض منافع و شفاف سازی صلاحیت مراجع شبه قضایی اعم از مراجع اختصاصی اداری، شبه حقوقی، شبه کیفری، انتظامی و صنفی مانند کمیسیون ماده ۱۰۰ قانون شهرداری ها و هیأت های رسیدگی به تخلفات اداری با اصلاح قوانین و مقررات مرتبط

معاونت حقوقی و امور مجلس | معاونت اول | بلندمدت

پیگیری تدوین و اصلاح قوانین و مقررات دادرسی در سازمان تعزیرات حکومتی با رویکرد تفکیک تخلف از جرم و تدوین آیین دادرسی تخصصی

وزارت دادگستری | معاونت حقوقی و امور مجلس | بلندمدت

❖ راهبرد ۴: کاستن از مراحل غیرضروری دادرسی

حذف مراحل غیر ضروری از فرآیند رسیدگی به ویژه اعتراض به آراء در موضوعاتی که رسیدگی به اعتراض در آن ها فاقد اثربخشی است با اصلاح قوانین و مقررات مرتبط

معاونت حقوقی و امور مجلس | میان مدت

اصلاح فرآیند حل اختلاف در صلاحیت ها و پذیرش احاله به منظور کاهش ورود پرونده ها به دیوان عالی کشور و ساماندهی فرآیندهای مربوط به اعاده دادرسی از طریق محدود سازی دفعات اعاده دادرسی و متناسب سازی هزینه و تعیین محدودیت زمانی درخواست اعاده دادرسی با اصلاح قوانین و مقررات مرتبط

دیوان عالی کشور | معاونت حقوقی و امور مجلس

مرکز آمار و فناوری اطلاعات | بلندمدت

۳۱

تدوین آیین دادرسی
مراجع شبه قضایی

۳۲

تدوین آیین
دادرسی تخصصی
سازمان تعزیرات

۳۳

حذف مراحل
غیر ضروری
از فرآیند رسیدگی

۳۴

ساماندهی فرآیند
اعاده دادرسی

عامل ۲

وجود زمینه‌های خطا در پذیرش، تشکیل پرونده و فرآیندهای رسیدگی

راهبرد ۱: عدم ارجاع پرونده‌های ناقص

ساماندهی فرآیند ارجاع پرونده‌ها به شعب با پیشگیری از ارجاع پرونده‌های ناقص، دعاوی و شکایات واهی و کاهش قراردادهای رفع نقص و قراردادهای رد شکلی

راهکار

دادگستری استان‌ها کوتاه‌مدت

۳۵

ساماندهی فرآیند ارجاع پرونده

۳۶

هوشمندسازی پذیرش و تشکیل پرونده

۳۷

ثبت هوشمندسازی موارد اعلامی بدون تشکیل پرونده

۳۸

ارائه خدمات پذیرش پرونده در بستر سکویای بخش خصوصی

۳۹

پیشگیری هوشمند از طرح دعاوی و شکایات واهی

راهبرد ۲: هوشمندسازی حداکثری پذیرش و تشکیل پرونده‌ها

ثبت حداکثری دادخواست‌ها، شکوائیه‌ها، لویح و درخواست‌های قضایی به صورت هوشمند، خودکاربر و بدون نیاز به مراجعه حضوری به صورت شبانه‌روزی در تمام ایام هفته با رعایت امنیت اطلاعات و حفظ حریم خصوصی اشخاص

راهکار

مرکز آمار و فناوری اطلاعات میان‌مدت

ثبت هوشمند مواردی که درخواست متقاضی صرفاً اعلامی است و مستلزم اقدام قضایی نیست بدون تشکیل پرونده قضایی، مانند اعلام مفقودی چک یا سایر اموال و اشیاء و ارائه گواهی ثبت واقعه

مرکز آمار و فناوری اطلاعات معاونت حقوقی و امور مجلس میان‌مدت

فراهم‌سازی امکان ارائه حداکثری خدمات مرتبط با پذیرش و تشکیل پرونده‌ها در بستر سکویای (پلتفرم‌های) بخش خصوصی با تنظیم و ابلاغ ضوابط فعالیت و نظارت بر سکویای بخش خصوصی ارائه دهنده خدمات قضایی و ارائه مجوز فعالیت

مرکز آمار و فناوری اطلاعات میان‌مدت

پیشگیری هوشمند از طرح دعاوی و شکایات واهی، کاهش اختراهای رفع نقص و قراردادهای رد شکلی از طریق:

- ثبت دادخواست و شکوائیه با طرح سوالات هدفمند به منظور انتقال صحیح خواسته خواهان یا شاکی به مقام قضایی؛

- ارائه راهنمایی و مشاوره هوشمند به خواهان یا شاکی در خصوص نتیجه احتمالی طرح دعوا با هدف جلوگیری از ثبت دعوی بدون نتیجه که امکان پیشگیری از ثبت آن‌ها مبتنی بر آگاهی بخشی به خواهان یا شاکی وجود دارد؛

- الزام به بازگذاری مدارک ضروری برای ثبت دادخواست یا شکوائیه متناسب با موضوع و نوع دعوا به نحوی که از اطلاع دادرسی یا رد دعوا جلوگیری شود

مرکز آمار و فناوری اطلاعات | دادگستری استان‌ها | میان مدت

ثبت اطلاعات مورد نیاز مانند زمان، مکان، نوع، شیوه و ابزار وقوع جرم و بستر و علل ایجاد دعوی از قبیل نوع قرارداد بین اشخاص به منظور شناسایی ریشه‌ها و علل وقوع جرائم و دعوی

مرکز آمار و فناوری اطلاعات | معاونت اجتماعی و پیشگیری از وقوع جرم | میان مدت

ثبت داده‌ها و اطلاعات مندرج در دادخواست و شکوائیه به صورت ساختاریافته به منظور انجام استعلامات مورد نیاز به صورت خودکار پیش از ارجاع دعوا به مقام قضایی با هدف کاهش حجم کاری مقام قضایی و افزایش اتقان و کاهش اطلاع دادرسی

مرکز آمار و فناوری اطلاعات | دادگستری استان‌ها | میان مدت

❖ راهبرد ۳: هوشمندسازی حداکثری فرآیندهای رسیدگی

هوشمندسازی فرآیندهای رسیدگی قضایی با لحاظ موارد زیر:

- ایجاد پرونده تمام الکترونیکی قضایی با الزام پیوست دلایل و منضمات ضروری، کاربرگ‌های برخاسته استاندارد و تسهیل مشاهده و مطالعه محتویات کامل پرونده برای قضات به صورت الکترونیکی با امکان یادداشت و خلاصه‌برداری

- اِعمال هوشمند اوقات رسیدگی و مبالغ قانونی و رویه‌های قضایی و یادآوری مواعد قانونی

- ارجاع هوشمند پرونده‌های قضایی با در نظر گرفتن مواردی نظیر تخصص قضات، حجم و پیچیدگی پرونده‌ها، تعداد اصحاب دعوی، تعداد موضوعات مطروحه در پرونده، زمان لازم برای رسیدگی

۴۰

ریشه‌یابی
علل وقوع جرائم
و دعوی

۴۱

انجام استعلامات
به صورت خودکار

۴۲

هوشمندسازی
فرآیندهای
رسیدگی قضایی

به پرونده‌ها، ارتباط دعوی با پرونده‌های مشابه دیگر، صلاحیت‌های شعب رسیدگی کننده و سوابق ارجاع

- فراهم سازی امکان دسترسی برخط قضات به پایگاه‌های اطلاعاتی مراجع حاکمیتی به منظور انجام بدون واسطه استعلامات و اعمال دستورات قضایی

- اطلاع‌رسانی ابلاغیه‌ها به موکل همزمان با صدور ابلاغیه‌های قضایی به وکیل

- ارسال خودکار دادخواست، شکواییه، لایحه و اظهارنامه ارسالی توسط وکیل یا وکلا به موکل یا موکلان

- درج کلیه اطلاعات موضوعات لازم الاجرای دادنامه‌ها از قبیل میزان محکومیت‌ها و مجازات‌ها، مبلغ محکوم به، میزان رد مال ریالی، ارزی یا سکه، دیه، جزای نقدی و همچنین بدهی‌ها در قالب جدول دارای داده‌های ساختاریافته و ماشین خوان ذیل تمامی دادنامه‌ها و اجرائیه‌های صادره و اسناد رسمی لازم‌الاجرا

- تعیین خودکار مبلغ نهایی قابل پرداخت از طریق محاسبه مواردی از قبیل خسارت تأخیر تأدیه، تخفیف، قیمت روز طلا و مبلغ اقساط بدون نیاز به مداخله عامل انسانی

- فراهم سازی امکان پرداخت محکومیت‌های مالی و بدهی‌های ناشی از اجرائیه‌های صادره و اسناد رسمی لازم‌الاجرا به صورت برخط و آنی و واریز موارد مذکور به حساب محکوم‌له یا متعهدله، به صورت مستقیم (بدون نیاز به واریز به حساب دادگستری) و ایجاد امکان استرداد خودکار هزینه‌های دادرسی که براساس قانون باید به حساب اشخاص برگردانده شود بدون نیاز به هرگونه مراجعه حضوری

مرکز آمار و فناوری اطلاعات سازمان ثبت اسناد و املاک کشور

دادگستری استان‌ها بلندمدت

ارتقاء «سامانه مدیریت پرونده» به منظور مدیریت فرآیندهای مرتبط با پرونده‌های ورودی و خروجی به بایگانی راکد و جلوگیری از اسکن غیرضروری اوراق موجود در سامانه و استفاده حداکثری از توان افراد فعال در شعب برای تهیه نسخه الکترونیکی اسناد و استفاده از راهکارهای

نوآورانه شرکت‌های دانش بنیان برای ساماندهی بایگانی راکد

مرکز آمار و فناوری اطلاعات

معاونت حقوقی و امور مجلس

مرکز حفاظت و اطلاعات

دادگستری استان‌ها

میان مدت

عامل ۳

تجدید رسیدگی ناشی از ضعف در شیوه ابلاغ

راهبرد: اطمینان از دریافت ابلاغ در «سامانه ابلاغ الکترونیکی»

راهکار

ایجاد سازوکار لازم برای تکمیل حداکثری اطلاعات اشخاص در «سامانه ثبت نام الکترونیکی» با ثبت شماره تلفن همراه متعلق به شخص، نشانی محل سکونت و شماره حساب بانکی و سایر اطلاعات لازم برای حذف مراجعات مکرر در فرآیند رسیدگی و اجرای احکام با اتصال برخط و آنی به سامانه‌های مراجع حاکمیتی

مرکز آمار و فناوری اطلاعات

میان مدت

فراهم سازی امکان ارسال ابلاغیه به اشخاص ذی نفع در نتیجه آراء و تصمیمات مراجع غیرقضایی از قبیل شعب سازمان تعزیرات حکومتی، هیأت‌های حل اختلاف مالیاتی، هیأت‌های بدوی و تجدید نظر تشخیص مطالبات سازمان تأمین اجتماعی، هیأت‌های تشخیص و هیأت حل اختلاف کارگر و کارفرما، کمیسیون‌های موضوع مواد (۹۹) و (۱۰۰) قانون شهرداری و کمیسیون ماده (۱۲) قانون زمین شهری در سامانه ابلاغ الکترونیک قوه قضاییه

مرکز آمار و فناوری اطلاعات

میان مدت

ارائه خدمات بانکی، دریافت دسته چک، تعویض کارت ملی، تشکیل پرونده مالیاتی و ارائه درخواست به مراجع غیرقضایی، منوط به عضویت شخص خدمت گیرنده در «سامانه ثبت نام الکترونیک (ثنا)» و فقدان ابلاغیه قضایی مشاهده نشده با اصلاح قوانین و مقررات مرتبط

مرکز آمار و فناوری اطلاعات

بلند مدت

معاونت حقوقی و امور مجلس

تکمیل اطلاعات اشخاص در سامانه ثنا

۴۴

توسعه استفاده از ابلاغ الکترونیکی در مراجع غیرقضایی

۴۵

توسعه استفاده از ابلاغ الکترونیکی در مراجع غیرقضایی

الزام اشخاص به ثبت اطلاعات در سامانه ثنا

۴۶

۴۷

ایجاد حساب کاربری
ثنا به صورت برخط

۴۸

گسترش دسترسی
مردم به
ابلاغیه‌های قضایی

۴۹

ارزیابی عملکرد
قضات و کارکنان بر
مبنای فصل خصومت

۵۰

تسهیل فرایندها
و تدوین مقررات
به منظور توسعه
فصل خصومت

فراهم‌سازی امکان ایجاد حساب کاربری ثبت نام الکترونیک (ثنا) به صورت برخط با استفاده از اطلاعات قابل اعتماد احراز هویت افراد در مراجع حاکمیتی ذی صلاح در حوزه بورس، بانک و ثبت احوال

مرکز آمار و فناوری اطلاعات | بلندمدت

ایجاد سازوکار ارتباط مؤثر بین سامانه ابلاغ الکترونیک قضایی با سامانه‌های مراجع حاکمیتی و سکوه‌های بخش خصوصی به منظور گسترش تنوع دسترسی مردم به ابلاغیه‌های قضایی با رعایت ملاحظات امنیتی و حفظ حریم خصوصی

مرکز آمار و فناوری اطلاعات | بلندمدت

۴ عامل

فقدان زیرساخت‌های لازم برای فصل خصومت

❖ راهبرد ۱: ایجاد سازوکارهای انگیزشی و حقوقی مناسب برای تحقق فصل خصومت

تدوین شاخص‌های ارزیابی عملکرد قضات و کارکنان در موضوع فصل خصومت و ایجاد سازوکار انگیزشی و ارائه مشوق‌های مؤثر برای تحقق حداکثری فصل خصومت، افزایش صدور آراء ماهیتی و کاهش صدور قرارهای شکلی در مراجع قضایی

دادگستری استان‌ها | دیوان عالی کشور | دادستانی کل کشور

دادسرای انتظامی قضات | معاونت راهبردی

معاونت منابع انسانی و امور فرهنگی | کوتاه‌مدت

تسهیل فرایندها و تدوین قوانین و مقررات لازم به منظور توسعه فصل خصومت، افزایش صدور آراء ماهیتی و کاهش صدور قرارهای شکلی از قبیل قرارهای رد دعوا، عدم استماع دعوا و عدم صلاحیت

معاونت حقوقی و امور مجلس | دیوان عالی کشور | دادستانی کل کشور

بلندمدت

راهبردی

عامل ۵

نظارت ناکافی بر زمان رسیدگی به پرونده‌ها

🌟 راهبرد: پیگیری ویژه برای رسیدگی به پرونده‌های معوق

پایش و رصد هوشمند پرونده‌های معوق به تفکیک شعب و مراحل رسیدگی از قبیل اعطای نیابت، ارجاع به ضابطان و انجام استعلامات و تشکیل هیأت نظارت استانی برای بررسی دلایل اطاله رسیدگی و اتخاذ تصمیمات ویژه در زمینه ساماندهی پرونده‌های معوق در هر حوزه قضایی و ایجاد سازوکار تشویق قضات و کارکنان برای رسیدگی سریعتر به پرونده‌های معوق

دادگستری استان‌ها | دادستانی کل کشور | معاونت راهبردی

مرکز آمار و فناوری اطلاعات | کوتاه مدت

راهکار

۵۱

پایش هوشمند
پرونده‌های معوق

عامل ۶

حجم بالای ادعاهای مربوط به اعسار

🌟 راهبرد ۱: تسریع در رسیدگی به پرونده با موضوع اعسار

اعتبارسنجی مالی اشخاص مدعی اعسار با بررسی دارایی و اموال منقول و غیرمنقول ایشان از طریق دسترسی مستقیم به پایگاه‌های اطلاعاتی مراجع حاکمیتی از قبیل پایگاه اطلاعات رفاه ایرانیان، حذف امکان اعتراض خواننده دعوای اصلی به نتیجه‌ی ادعای اعسار از هزینه دادرسی، فراهم کردن امکان تقسیط و یا تعویق پرداخت هزینه دادرسی اشخاص حقیقی و حقوقی با ارائه تضامین معتبر، تعدیل هزینه دادرسی پرداخت نشده با شاخص تورم اعلامی کشور با اصلاح قوانین و مقررات مرتبط

معاونت حقوقی و امور مجلس | معاونت راهبردی

مرکز آمار و فناوری اطلاعات | بلندمدت

راهکار

۵۲

اعتبارسنجی مالی
مدعیان اعسار

۵۳

افزایش تبعات ادعای
غیرواقعی اعسار

افزایش تبعات ادعای غیرواقعی اعسار با اعلام مراتب پذیرش اعسار اشخاص و میزان هزینه دادرسی یا محکوم به پرداخت نشده به بانک مرکزی و وزارت امور اقتصادی و دارایی و سایر مراجع ذیصلاح

به منظور لحاظ کردن در تهیه گزارش‌های اعتباری اشخاص و محدودسازی انجام برخی فعالیت‌های اقتصادی خاص که نشانگر توان مالی است نظیر ثبت شرکت، خرید املاک و مستغلات، خودرو، دریافت تسهیلات مالی، فعالیت در بورس از زمان ثبت ادعای اعسار تا زمان تسویه هزینه دادرسی یا پرداخت محکوم به

مرکز آمار و فناوری اطلاعات | معاونت حقوقی و امور مجلس | کوتاه مدت

❖ راهبرد ۲: تسهیل پرداخت هزینه دادرسی

اصلاح نظام تعیین و پرداخت هزینه‌های دادرسی در پرونده‌های حقوقی از طریق:

– ایجاد مشوق‌های مربوط به هزینه‌های دادرسی در روش‌های حل اختلاف جایگزین رسیدگی قضایی و صلح و سازش

– توسعه روش‌های جایگزین پرداخت نقدی هزینه دادرسی نظیر تقسیط و ارائه ضمانت

– ایجاد سازوکار لازم برای عدم پرداخت مجدد هزینه دادرسی در پرونده‌های مالی منجر به قرار عدم استماع دعوی و تسهیل تشکیل مجدد پرونده برای رسیدگی ماهوی با اصلاح قوانین و مقررات مرتبط

معاونت حقوقی و امور مجلس | معاونت راهبردی

معاونت مالی، پشتیبانی و امور عمرانی | بلندمدت

❖ عامل ۷

وجود پرونده‌های دارای خواهان یا شاکی متعدد

❖ راهبرد ۱: هم‌افزایی در تصمیم‌گیری و اتخاذ تدابیر مناسب در خصوص پرونده‌های دارای خواهان یا شاکی متعدد

تشکیل هیأت هماهنگی برای ساماندهی و اتخاذ تصمیمات کلان در خصوص تعداد یکصد پرونده ملی کثیرالشاکی و دارای حجم مالی بالا و بررسی جوانب قضایی، اقتصادی، امنیتی و رسانه‌ای پرونده با ریاست معاون اول قوه قضاییه و با حضور دادستان کل کشور و معاون

۵۴

اصلاح نظام تعیین
و پرداخت
هزینه‌های دادرسی

۵۵

تشکیل هیأت
هماهنگی پرونده‌های
ملی کثیرالشاکی

راهبردی

راهبردی

اول رییس جمهور و نایب رییس مجلس شورای اسلامی و بالاترین مقام ضابطان ذی ربط با رعایت استقلال قاضی و عدم دخالت در رأی قضات با تصویب و ابلاغ دستورالعمل مربوط از سوی رییس قوه قضاییه

معاونت اول دادستانی کل کشور معاونت حقوقی و امور مجلس

مرکز حفاظت و اطلاعات کوتاه مدت

تشکیل شورای مشورتی برای کمک به قاضی مسئول رسیدگی به پرونده های مهم، ملی و کثیرالشاکي در دادگستری کل استان ها به ریاست رییس کل و با حضور دادستان مرکز استان، مقامات اجرایی و ضابطین مربوط با هدف کاهش تبعات اقتصادی و اجتماعی و تسریع در استیفای حقوق مردم و ارائه گزارش دوره ای به بخش ذی ربط در معاونت اول و دادستانی کل کشور با رعایت استقلال قاضی و عدم دخالت در رأی قضات

دادگستری استان ها کوتاه مدت

ایجاد سازوکار لازم برای نظارت دادستان به منظور استیفای حقوق مالباختگان و جلوگیری از تعطیلی واحدهای تولیدی و نگهداری و اداره اموال متهمان و محکومان با اصلاح قوانین و مقررات مرتبط

معاونت حقوقی و امور مجلس دادستانی کل کشور بلند مدت

۵۶

تشکیل شورای مشورتی برای پرونده های مهم، ملی و کثیرالشاکي در استانها

۵۷

استیفای حقوق مالباختگان بدون تعطیلی واحدهای تولیدی

اجرای ناقص و دیر هنگام برخی از احکام

عامل ۱

طولانی بودن فرآیند شناسایی دارایی و اموال محکومان و اجرای احکام

● راهبرد: کاهش مداخلات انسانی در شناسایی دارایی و اموال محکومان و برگزاری مزایده

فراهم سازی امکان استعمال برخط و آنی اموال فعلی و قبلی متعلق به مدعیان اعسار یا ورشکستگی و اشخاص محکوم علیهم، بدهکاران در دوایر اجرای ثبت و بدهی، جریمه یا حقوق دولتی راجع به آن اموال، تغییرات و هر نوع نقل و انتقال بعدی راجع به آن اموال و اموالی که بعد از استعمال اولیه به اشخاص مذکور منتقل شده است و همچنین فراهم سازی امکان توقیف، رفع توقیف و برداشت محکوم به و بدهی پرونده‌ها و اطلاع از وضعیت وثیقه و رهن مقدم این اموال به صورت برخط و آنی و مستمر برای مقام قضایی صالح، دوایر اجرای ثبت و اجرای احکام

مرکز آمار و فناوری اطلاعات دادگستری استان‌ها میان مدت

الزام به شناسایی و توقیف اموال متهمان در جرائم مستوجب محکومیت‌های مالی همزمان با احضار یا جلب متهم به منظور جلوگیری از خروج اموال از دسترس شاکیان با اصلاح قوانین و مقررات مرتبط

معاونت حقوقی و امور مجلس دادستانی کل کشور بلندمدت

برگزاری مزایده‌های شعب اجرای احکام، دوایر اجرای ثبت و اداره تصفیه امور ورشکستگی در سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد) جهت انجام تمامی مراحل برگزاری مزایده از قبیل انتشار آگهی، شرکت در مزایده و ثبت پیشنهاد قیمت و همچنین فراهم نمودن امکان دریافت تضامین بدل از تضمین نقدی جهت شرکت در مزایده و تقلیل مخاطرات شرکت در مزایده از قبیل تخلیه و تحویل مال

داگستری استان‌ها | معاونت راهبردی | مرکز آمار و فناوری اطلاعات

معاونت قضایی | سازمان ثبت اسناد و املاک کشور | کوتاه مدت

ساماندهی فرایندهای تصفیه امور ورشکستگی با رویکرد تداوم تولید و اشتغال در شرکت‌های تولیدی و حمایت از طلبکاران و جلوگیری از سوء استفاده از قوانین و مقررات ورشکستگی با تأمین اعتبارات مالی لازم و اصلاح قوانین و مقررات مرتبط در موارد زیر:

- محدود سازی تعیین تاریخ توقف ورشکسته به حداکثر دوازده ماه قبل از تقدیم دادخواست
- فراهم سازی امکان واگذاری اموال ورشکستگان خارج از مهلت سه ماهه مندرج در ماده (۴۴) قانون اداره تصفیه امور ورشکستگی به تشخیص دادگاه صادرکننده حکم ورشکستگی
- پرداخت خسارت ناشی از کاهش ارزش پول به طلبکاران از محل اموال باقیمانده ورشکسته

معاونت قضایی | معاونت حقوقی و امور مجلس

معاونت مالی، پشتیبانی و امور عمرانی | داگستری استان‌ها | بلندمدت

عامل ۲

متواری بودن برخی از محکومان

راهبرد: تسریع در جلب محکومان و افزایش تبعات متواری شدن آنان

ارتقا «بانک اطلاعات متهمان تحت تعقیب و محکومان متواری» با فراهم سازی امکان صدور برگ جلب سیار همراه با نیابت سراسری و حذف فرایندهای زائد و امکان پایش حضور افراد در مبادی کنترل تردد مستقر در واحدهای قضایی و مراجع انتظامی و پاسخ به استعلام ضابطان و صدور دستورات قضایی به صورت الکترونیکی و هوشمند به منظور اجرای مفاد نیابت همزمان با انعکاس نتیجه به مرجع

راهکار

قضایای صادرکننده برگ جلب و درج در کارنامه عملکرد کارکنان اعم از ضابطان و کارکنان کنترل تردد واحدهای قضایی

مرکز آمار و فناوری اطلاعات دادستانی کل کشور دادگستری استان‌ها

کوتاه مدت

اعمال محدودیت به صورت برخط و آنی در ارائه خدمات اقتصادی و اجتماعی بخش عمومی و خصوصی از قبیل خدمات بانکی و بورسی، مخابراتی و ثبت رسمی برای محکومان متواری و همچنین متهمان تحت تعقیب جرائم مستوجب حد، قصاص و تعزیر درجه پنج و بالاتر که دستور جلب منجر به دستگیری آنان نشده است تا منتفی شدن دستور جلب به استثناء مواردی که به تشخیص مقام قضایی، اعمال محدودیت‌ها موجب تضییع غیرقابل جبران حقوق اشخاص ثالث یا حقوق اساسی شخص می‌شود با اصلاح قوانین و مقررات مرتبط

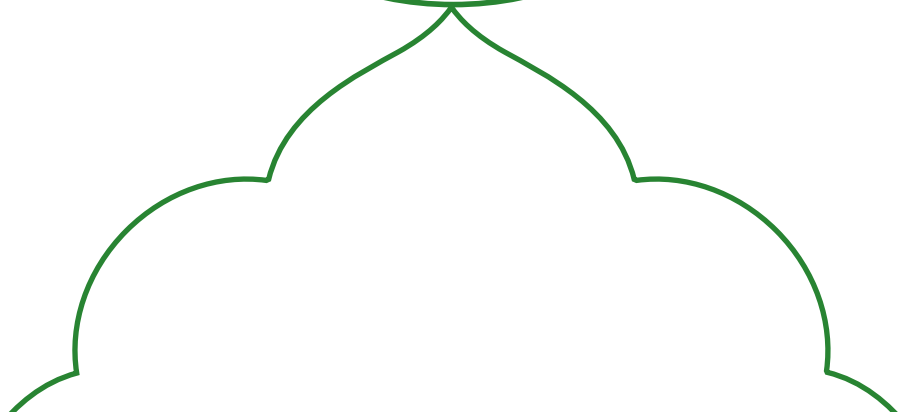
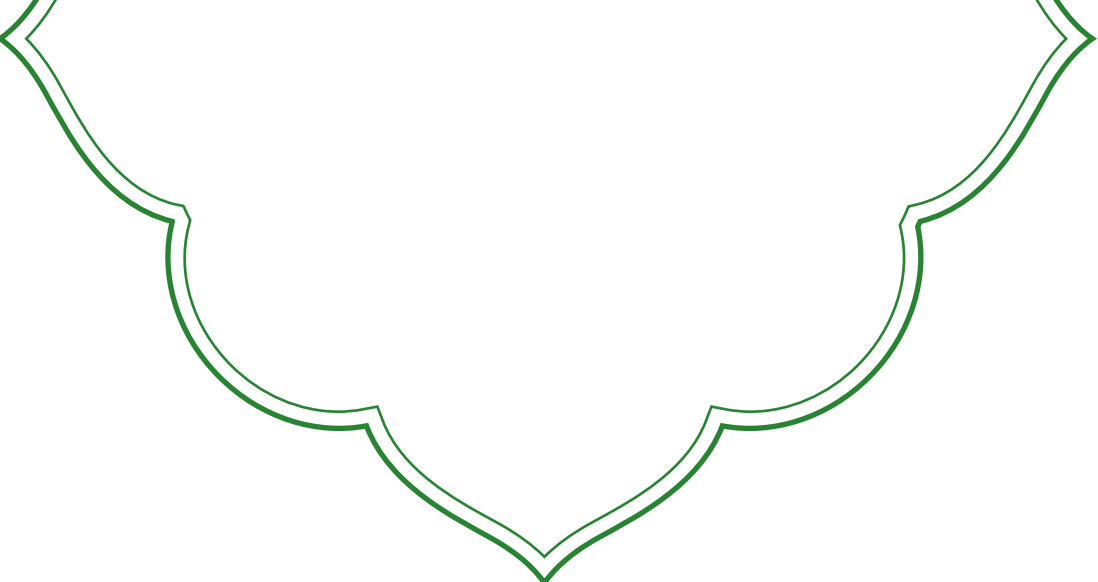
معاونت حقوقی و امور مجلس دادستانی کل کشور

مرکز آمار و فناوری اطلاعات بلندمدت

۶۳

اعمال محدودیت
برای محکومان
و متهمان متواری

ماموریت ۲

احیاء حقوق عامه،
گسترش عدل و
آزادی های مشروع

فرآوانی مصادیق تضییع حقوق عامه

چالش ۱

عامل ۱

تشخت نظرات و رویه‌ها در حقوق عامه

راهبرد: ایجاد رویه واحد و مشخص حقوقی **راهکار ۶۶**

عامل ۲

ضمانت اجرای ناکافی و کم اثر در صیانت از حقوق عامه

راهبرد: تعیین ضمانت‌اجراهای مناسب در جهت صیانت از حقوق عامه **راهکار ۶۵**

عامل ۳

غلبه رسیدگی به مصادیق خرد و فاقد اولویت تضییع حقوق عامه بر رفع زمینه‌های اصلی بروز آن‌ها

راهبرد ۱: ارتقای شفافیت اطلاعاتی **راهکار ۶۶ تا ۷۰**
 راهبرد ۲: حمایت از تولید و زمینه سازی برای جلوگیری از تضییع اموال اشخاص و اموال عمومی **راهکار ۷۱ و ۷۲**
 راهبرد ۳: مدیریت تعارض منافع **راهکار ۷۳**

عامل ۴

عدم استفاده از همه ظرفیت‌های اجتماعی

راهبرد: توسعه مشارکت مردم در فرآیند رسیدگی نسبت به تضییع حقوق عامه **راهکار ۷۴**

محدود کردن سلیقه‌ای برخی از آزادی‌های مشروع

چالش ۲

عامل ۱

ضمانت ناکافی صیانت از آزادی‌های مشروع

راهبرد: افزایش تبعات محدود کردن آزادی‌های مشروع **راهکار ۷۵ و ۷۶**

عامل ۲

ابهام در قواعد حاکم بر برگزاری تجمعات

راهبرد: شفاف سازی ضوابط برگزاری تجمعات **راهکار ۷۷**

عامل ۳

حمایت ناکافی از آزادی بیان

راهبرد: حمایت از نقد‌های سازنده و منصفانه **راهکار ۷۸**

عامل ۴

تضییع حقوق برخی از متهمان

راهبرد ۱: پیشگیری از تخلف ضابطان **راهکار ۸۱ تا ۸۱۴**
 راهبرد ۲: تمهیل پذیرش وثایق و کفالت‌ها **راهکار ۸۲ و ۸۳**
 راهبرد ۳: پیشگیری از صدور قرارهای غیر ضروری یا نامتناسب **راهکار ۸۴**
 راهبرد ۴: اعلام ممنوع الخروجی به افراد **راهکار ۸۵**
 راهبرد ۵: استاندارد سازی و توسعه فضاهای بازداشتگاهی **راهکار ۸۶**
 راهبرد ۶: پیشگیری از وقوع تخلفات مأموران بازداشتگاه‌ها و تحت نظرگاه‌ها **راهکار ۸۷ و ۸۸**

عامل ۵

کم توجهی به اجرای قانون جرم سیاسی

راهبرد: ایجاد رویه واحد در رسیدگی به جرائم سیاسی **راهکار ۸۹**

مأموریت ۲

احیاء حقوق عامه، گسترش عدل و آزادی‌های مشروع

بند (۲) اصل (۱۵۶) قانون اساسی

برخورداری همگان از حقوق مساوی، گسترش عدالت و آزادی‌های مشروع نظیر آزادی بیان و ممنوعیت تفتیش عقاید، آزادی نشریات و مطبوعات و حق شرکت در اجتماعات، مصونیت جان، مال و حیثیت افراد از هرگونه تعرض و حمایت از حقوق اقشار در معرض آسیب، در زمره اهم مصادیق حقوق عامه قرار دارند. بند دوم از اصل ۱۵۶ قانون اساسی نیز قوه قضاییه جمهوری اسلامی ایران را پشتیبان حقوق فردی و اجتماعی و مسئول تحقق عدالت دانسته است و بر همین مبنا دومین مأموریت دستگاه قضایی در سند تحول و تعالی بر اجرای راهکارهایی تمرکز یافته که پیامد اجرای آن، تضمین حقوق فردی و گسترش عدالت و رضایت‌مندی عمومی خواهد بود.

در مسیر اجرای این مأموریت، ۴ چالش کلیدی و ۱۳ عامل ریشه‌ای، شناسایی شده است؛ فراوانی مصادیق تضییع حقوق عامه و ایجاد محدودیت‌های سلیقه‌ای در برابر برخی آزادی‌های مشروع از چالش‌های مهم این مأموریت است، همان‌گونه که تشتت نظرات و رویه‌ها، ابهام در قواعد برگزاری تجمعات، حمایت ناکافی از آزادی بیان، ضمانت اجرای کم‌اثر برای صیانت از آزادی‌های مشروع و عدم استفاده از همه ظرفیت‌های اجتماعی از عوامل مؤثر ایجاد آن چالش‌هاست.

فراوانی مصادیق تضییع حقوق عامه

عامل ۱

تشتت نظرات و رویه‌ها در حقوق عامه

❖ راهبرد: ایجاد رویه واحد و مشخص حقوقی

تدوین و پیگیری تصویب «لایحه صیانت از حقوق عامه» به منظور ارائه تعریف دقیق از مفهوم احیاء حقوق عامه با رویکرد احیاء حقوق عمومی نظیر حق برخورداری از مسکن مناسب، حق انتخاب شغل دلخواه، حق بهره‌مندی از منابع طبیعی، حق دسترسی آزاد به اطلاعات، حفظ حریم خصوصی افراد و رسیدگی تخصصی در دادسرا و دادگاه و تعیین قلمرو صلاحیت دادستانی به تفکیک مصادیق ملی و استانی و سازوکارهای لازم و ساختار مناسب جهت پیگیری دادستان و نیز تعیین نقش سایر مراجع قضایی و نظارتی در پیگیری احیاء حقوق عامه و تبیین تکالیف دستگاه‌های اجرایی مربوط با اصلاح قوانین و مقررات مرتبط

راهکار

معاونت حقوقی و امور مجلس | دادستانی کل کشور | بلندمدت

عامل ۲

ضمانت اجرای ناکافی و کم اثر در صیانت از حقوق عامه

❖ راهبرد: تعیین ضمانت اجراهای مناسب در جهت صیانت از حقوق عامه

پیگیری طرح شکایات از اقدامات و تصمیمات تضییع کننده حقوق عامه در اجرای مواد (۱۷) و (۸۶) و (۱۲۰) قانون دیوان عدالت اداری از طریق شناسایی آیین نامه‌ها، مقررات و سایر نظامات ناظر بر حقوق عامه و ابطال آنها و ایجاد سامانه دریافت گزارش‌های مردمی با ایجاد نظام انگیزشی مناسب

راهکار

دیوان عدالت اداری | کوتاه مدت

۶۴

تدوین لایحه
صیانت از حقوق عامه

۶۵

سامانه
گزارش‌های مردمی
دیوان عدالت اداری

◀ عامل ۳

غلبه رسیدگی به مصادیق خرد و فاقد اولویت تخصیص حقوق عامه بر رفع زمینه‌های اصلی بروز آن‌ها

🌟 راهبرد ۱: ارتقاء شفافیت اطلاعاتی

راهکار

پیگیری انتشار عمومی و برخط ضوابط دسترسی به منابع و امتیازهای بخش‌های عمومی یا دولتی که دسترسی به آن‌ها برای عموم افراد جامعه ممکن نبوده و بر اساس اولویت‌بندی مراجع مسئول اختصاص می‌یابند نظیر ارز دولتی، تسهیلات خاص، واگذاری اراضی و معادن، تغییر کاربری‌ها و مجوزها در سامانه‌های قانونی مربوط و پیگیری اجرای بند (الف) ماده (۳) قانون «ارتقاء سلامت نظام اداری و مقابله با فساد»

سازمان بازرسی کل کشور | میان مدت

انتشار عمومی و آنی تمامی داده‌های مرتبط با آگهی‌های قانونی روزنامه رسمی و اطلاعات شرکت‌ها با قابلیت فراوری هوشمند، به صورت داده‌های حجیم و ارائه خدمات پایه برای جستجو و استخراج داده و همچنین ایجاد دسترسی به اطلاعات سال‌های پیشین

روزنامه رسمی کشور | کوتاه مدت

پیگیری ترک وظایف قانونی مدیران از طریق نظارت بر اجرای قانون «انتشار و دسترسی آزاد به اطلاعات» با تأکید بر انتشار عمومی و برخط اسناد و گزارش‌های دستگاه‌های اجرایی نظیر بودجه، قراردادهای، مناقصه‌ها و مزایده‌ها

سازمان بازرسی کل کشور | کوتاه مدت

پیگیری ارتقاء سامانه ثبت اموال و دارایی مسئولان از طریق:

- اتصال به پایگاه‌های اطلاعاتی مراجع حاکمیتی مانند سامانه سازمان ثبت اسناد و املاک کشور و سامانه وسایل نقلیه موتوری به منظور ثبت سریع و خودکار اموال
- اتصال به سامانه سازمان اداری و استخدامی کشور و پیگیری عدم

۶۶

انتشار عمومی و برخط ضوابط دسترسی به منابع و امتیازها

۶۷

انتشار داده‌های روزنامه رسمی با قابلیت فراوری هوشمند

۶۸

انتشار اسناد و گزارش‌های دستگاه‌های اجرایی

۶۹

ارتقاء سامانه ثبت اموال و دارایی مسئولان

صدور ابلاغ حکم انتصاب برای افرادی که اطلاعات خود را در سامانه مذکور ثبت نکرده‌اند

- انتشار عمومی اسامی افرادی که اطلاعات ناظر به دارایی‌های خود، دارایی‌های همسر و فرزندان تحت تکفلشان را در سامانه دارایی مقامات مسئول ثبت کرده‌اند، به همراه آخرین تاریخ ثبت یا به‌روزرسانی، عنوان شغلی و نیز سازمان و محل خدمت ایشان و همچنین امکان انتشار عمومی فهرست دارایی‌های ثبت شده افراد مشمول قانون رسیدگی به دارایی مقامات، مسئولان و کارگزاران، به تقاضای ایشان و همسر و فرزندان آن‌ها با اصلاح قوانین و مقررات مرتبط

معاونت اول | معاونت حقوقی و امور مجلس | سازمان بازرسی کل کشور

معاونت منابع انسانی و امور فرهنگی | مرکز آمار و فناوری اطلاعات | بلندمدت

پیگیری اجرای قانون «انتشار و دسترسی آزاد به اطلاعات» و شیوه‌نامه اجرای این قانون در همه بخش‌های قوه قضاییه از طریق ارائه پاسخ به سوالات و درخواست‌های ثبت شده در سامانه انتشار و دسترسی آزاد به اطلاعات توسط معاونت‌ها، سازمان‌ها و مراکز تابعه

معاونت اول | مرکز آمار و فناوری اطلاعات | کوتاه‌مدت

❖ راهبرد ۲: حمایت از تولید و زمینه‌سازی برای جلوگیری از تضییع اموال اشخاص و اموال عمومی

پیگیری احیاء حقوق عامه به منظور جلوگیری از تضییع اموال در حوزه‌هایی از قبیل گمرک، بنادر و اموال تملیکی، انبارهای عمومی، توقفگاه‌های عمومی وسایل نقلیه و انبارهای کشفیات ضابطین از طریق نظارت‌های مستمر و بازرسی‌های پنهان و موردی و تعیین تکلیف در خصوص کالاها و اموال رهاشده و رتبه‌بندی عملکرد دادستان‌ها در این حوزه و انتشار عمومی گزارش عملکرد قوه قضاییه به صورت سالیانه

دادستانی کل کشور | سازمان بازرسی کل کشور | دادگستری استان‌ها

کوتاه‌مدت

۷۰

اجرای قانون
انتشار و دسترسی آزاد
به اطلاعات

۷۱

جلوگیری از
تضییع اموال

شناسایی ده مانع اصلی در زمینه تولید و سرمایه‌گذاری مولد و پیگیری رفع آن‌ها با تأکید بر اجرای «دستورالعمل پیگیری اجرای سیاست‌های اقتصاد مقاومتی در قوه قضاییه» و هماهنگی و هم‌افزایی با مدیران اجرایی ملی و استانی

معاونت اول دادستانی کل کشور دادگستری استان‌ها کوتاه‌مدت

راهبرد ۳: مدیریت تعارض منافع

راهکار

احیاء حق عامه استفاده از منابع و امتیازهای عمومی از طریق شناسایی موقعیت‌های تعارض منافع با اولویت موضوعات پولی و بانکی، مالیاتی، خصوصی‌سازی، واردات و صادرات، سلامت و تأمین اجتماعی و ارائه راهکارهای پیشنهادی برای اصلاح یا حذف قوانین، مقررات و رویه‌های انحصاری برای مدیریت تعارض منافع در موضوعات مربوط و پیگیری موثر

سازمان بازرسی کل کشور معاونت حقوقی و امور مجلس بلندمدت

عامل ۴

عدم استفاده از همه ظرفیت‌های اجتماعی

راهبرد: توسعه مشارکت مردم در فرآیند رسیدگی نسبت به تضییع حقوق عامه

راهکار

شناسایی حداکثری و تسهیل فرآیند اعلام جرم توسط نهادهای مردمی مطابق ماده (۶۶) قانون آیین دادرسی کیفری و شرکت در فرآیند دادرسی با حذف مراحل غیرضروری، تأمین امنیت مادی و معنوی، طراحی نظام انگیزشی مناسب و در صورت لزوم حفظ محرمانگی هویت ایشان

معاونت اجتماعی و پیشگیری از وقوع جرم دادستانی کل کشور کوتاه‌مدت

محدود کردن سلیقه‌ای برخی از آزادی‌های مشروع

عامل ۱

ضمانت ناکافی صیانت از آزادی‌های مشروع

🌱 راهبرد: افزایش تبعات محدود کردن آزادی‌های مشروع

تدوین و پیگیری تصویب «لایحه حمایت از آزادی‌های مشروع» با احصاء مصادیق اولویت‌دار محدود کردن آزادی‌های مشروع به صورت دقیق و شفاف و تعیین مجازات مناسب برای عوامل آن و پیش‌بینی اقدامات مؤثر و متناسب نظارتی و قضایی با اصلاح قوانین و مقررات مرتبط

دادستانی کل کشور

معاونت حقوقی و امور مجلس

بلندمدت

ستاد حقوق بشر و امور بین‌الملل

پیگیری اجرای «قانون احترام به آزادی‌های مشروع و حفظ حقوق شهروندی» با ایجاد سامانه دریافت گزارش‌های مردمی نسبت به موارد نقض آزادی‌های مشروع با اولویت دادسراها، مراجع انتظامی، زندان‌ها و بازداشتگاه‌ها و ایجاد سازوکار رتبه‌بندی دادگستری استان‌ها در اجرای قانون

دادستانی کل کشور

دفتر بازرسی ویژه و حقوق شهروندی

کوتاه‌مدت

دادگستری استان‌ها

مرکز آمار و فناوری اطلاعات

عامل ۲

ابهام در قواعد حاکم بر برگزاری تجمعات

🌱 راهبرد: شفاف‌سازی ضوابط برگزاری تجمعات

پیگیری تصویب «لایحه نحوه برگزاری تجمعات و راهپیمایی‌ها» به منظور شفاف‌سازی قواعد حاکم بر تجمعات از جمله ارائه تعریف تفسیرناپذیر از مفاهیم مرتبط در قوانین، معیارهای صدور مجوز،

۷۵

تدوین لایحه
حمایت از
آزادی‌های مشروع

۷۶

سامانه دریافت
گزارش‌های مردمی
نقض آزادی‌های
مشروع

۷۷

شفاف‌سازی قواعد
حاکم بر تجمعات

تعیین مصادیق رفتارهای مجاز حین تجمعات، اماکن و زمان‌های مجاز برای تجمع و پیش‌بینی فرآیند مناسب برای رسیدگی به اعتراض نسبت به عدم صدور مجوز

معاونت حقوقی و امور مجلس **دادستانی کل کشور**

میان مدت **ستاد حقوق بشر و امور بین‌الملل**

عامل ۳

حمایت ناکافی از آزادی بیان

راهبرد: حمایت از نقدهای سازنده و منصفانه

برگزاری نشست‌های مسئولان عالی و مدیران قوه قضاییه در سطح ملی و استانی با منتقدان، صاحب نظران، دانشجویان، نخبگان، اندیشکده‌ها و پژوهشکده‌ها و اصحاب رسانه به منظور ترویج گفتمان اصلی قوه قضاییه و استماع بی‌واسطه نقدها و پیشنهادهای اصلاحی درخصوص دستگاه قضایی و انعکاس به مراجع ذی‌ربط

راهکار

حوزه ریاست **مرکز رسانه** **دادگستری استان‌ها** **کوتاه مدت**

عامل ۴

تضییع حقوق برخی از متهمان

راهبرد: پیشگیری از تخلف ضابطان

پیگیری برای ثبت داده مکانی و تصویربرداری از محل انجام عملیات ضابطان اعم از بازرسی، ورود، معاینه محل، بررسی صحنه جرم، دستگیری و نگهداری متهمان و مجرمان، توقیف و نگهداری اشیاء مکشوفه با رعایت حریم خصوصی به استثناء جرائم منافی عفت از طریق دوربین‌های نصب شده روی لباس ضابطان، خودروها و اماکن مربوط با حفظ محرمانگی اطلاعات دوربین‌ها

راهکار

دفتر بازرسی ویژه و حقوق شهروندی **دادستانی کل کشور**

میان مدت **دادگستری استان‌ها**

فراهم‌سازی امکان ارسال گزارش‌های صوتی و تصویری اشخاص نسبت به غیرقانونی بودن تصمیمات، اقدامات یا خودداری از انجام

۷۸ | فصل دوم | برنامه تحول

۷۸

برگزاری نشست‌های مسئولان قوه قضاییه با منتقدان و صاحب نظران

۷۹

تصویربرداری از عملیات ضابطان

۸۰

فراهم‌سازی امکان گزارش تخلف ضابطان

وظایف ضابطان با حفظ محرمانگی هویت، تأمین امنیت مادی و معنوی با توسعه «سامانه گزارش دهی مردمی» و آموزش عمومی مردم

دادستانی کل کشور سازمان قضایی نیروهای مسلح

دفتر بازرسی ویژه و حقوق شهروندی مرکز آمار و فناوری اطلاعات

دادگستری استان ها میان مدت

نظارت بر نحوه جلب و دستگیری متهمان از طریق تهیه کاربرگ های «جلب، جلب سیار، ورود به منزل، تفتیش و بازرسی» و الزام به درج جزئیات دستورات قضات به ضابطان در کاربرگ ها با رعایت «قانون احترام به آزادی های مشروع و حفظ حقوق شهروندی»

دادستانی کل کشور دادسرای انتظامی قضات

دفتر بازرسی ویژه و حقوق شهروندی کوتاه مدت

راهبرد ۲: تسهیل پذیرش وثایق و کفالت ها

متنوع سازی وثایق و کفالت ها با استفاده از همه دارایی های با ارزش از جمله وسایل نقلیه موتوری، سهام بورس، سپرده بانکی، سیم کارت، طلا با استقرار سازوکارهای هوشمند برای ارزیابی، اعتبارسنجی، پذیرش، توقیف و رفع توقیف برخط و آنی آن ها از طریق دسترسی برخط و آنی به پایگاه های اطلاعاتی مراجع حاکمیتی و پیشنهاد صدور قرار قبولی تأمین

دادستانی کل کشور مرکز آمار و فناوری اطلاعات دادگستری استان ها

کوتاه مدت

فراهم نمودن امکان سپردن تأمین و ضمانت الکترونیکی از قبیل کفالت و تودیع وثیقه با توسعه استفاده از اطلاعات مربوط به اموال و اعتبار اشخاص متقاضی و ایجاد ظرفیت ارزیابی و توقیف وثایق به صورت برخط و غیرحضوری

مرکز آمار و فناوری اطلاعات دادستانی کل کشور

سازمان ثبت اسناد و املاک کشور میان مدت

۸۱

نظارت بر نحوه جلب و دستگیری متهمان

۸۲

متنوع سازی و پذیرش هوشمند وثایق و کفالت ها

۸۳

سپردن تأمین و ضمانت به صورت برخط

۸۴

نظارت هوشمند
قرارهای تأمین منتهی
به بازداشت

❖ راهبرد ۳: پیشگیری از صدور قرارهای غیر ضروری یا نامتناسب

راهکار

فراهم سازی امکان نظارت و بررسی هوشمند قرارهای تأمین صادره منتهی به بازداشت از حیث ضرورت صدور، رعایت مواعد قانونی، تمديد مدت بازداشت، تناسب قرار تأمین، وجود فرصت کافی برای معرفی کفیل یا تودیع وثیقه قبل از بازداشت و لحاظ آن‌ها به عنوان شاخص‌های ارزیابی عملکرد قضات دادسراها در «سامانه جامع عملکرد قضات» و ارسال تخلفات به مراجع مربوط

دادستانی کل کشور | دادسرای انتظامی قضات

دادگاه عالی انتظامی قضات | مرکز آمار و فناوری اطلاعات | میان مدت

۸۵

اعلام ممنوع الخروجی
به اشخاص
از طریق سامانه

❖ راهبرد ۴: اعلام ممنوع الخروجی به افراد

راهکار

پیگیری ابلاغ ممنوع الخروجی اشخاص توسط فرماندهی انتظامی جمهوری اسلامی ایران از طریق سامانه ابلاغ الکترونیک قوه قضاییه همزمان با اعمال ممنوعیت خروج شخص در پایانه‌ها به همراه درج اطلاعات مرجع درخواست دهنده و با رعایت بند (۳) ماده (۱۶) قانون گذرنامه و همچنین منوط شدن اجرای ممنوعیت خروج از کشور به ارسال این ابلاغیه در مورد اشخاص دارای حساب کاربری در سامانه مذکور

دادستانی کل کشور | مرکز آمار و فناوری اطلاعات | دادگستری استان‌ها

کوتاه مدت

۸۶

استانداردسازی
بازداشتگاه‌ها

❖ راهبرد ۵: استانداردسازی و توسعه فضاهای بازداشتگاهی

راهکار

تعیین و اجرای استانداردهای بازداشتگاه‌ها به منظور رعایت حقوق بازداشت‌شدگان از جمله دسترسی به ارتباطات و خدمات رفاهی مناسب

سازمان زندان‌ها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور | دادستانی کل کشور

دادگستری استان‌ها | میان مدت

❖ راهبرد ۶: پیگیری از وقوع تخلفات مأموران بازداشتگاه‌ها و تحت نظرگاه‌ها

توسعه نظارت بر رفتار مأموران بازداشتگاه‌ها و تحت نظرگاه‌ها به منظور رعایت حقوق افراد بازداشت شده یا تحت نظر و اجرای «قانون احترام به آزادی‌های مشروع و حفظ حقوق شهروندی» از طریق:

- پیگیری ثبت دقیق زمان ورود و خروج متهمان
- پیگیری ضبط صدا و تصویر از همه فضای بازداشتگاه‌ها و تحت نظرگاه‌ها به صورت شبانه‌روزی با حفظ محرمانگی داده‌ها و ایجاد دسترسی برای مراجع نظارتی
- تقویت بازرسی‌های سرزده و موردی توسط دادستان‌ها بر اساس ماده (۳۳) قانون آیین دادرسی کیفری و ارسال مستمر گزارش‌ها به دادستانی کل کشور
- فراهم‌سازی امکان گزارش‌دهی اشخاص به مراجع نظارتی قوه قضاییه با حفظ محرمانگی هویت و تسهیل شکایت به مراجع قضایی نسبت به شرایط نگهداری
- ارائه گزارش مستمر از وضعیت بازداشتگاه‌ها و تحت نظرگاه‌های ضابطان در کل کشور و ارائه پیشنهادها برای ساماندهی آن‌ها به رییس قوه قضاییه حداقل دو نوبت در سال

دادستانی کل کشور سازمان زندان‌ها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور

دفتر بازرسی ویژه و حقوق شهروندی دادگستری استان‌ها **میان مدت**

معاینه پزشکی افراد بازداشت شده هم‌زمان با پذیرش در محل بازداشت و ثبت نتایج آن در «سامانه پرونده الکترونیک سلامت» با امکان دسترسی سلسله‌مراتبی مراجع قضایی و انعکاس در پرونده متهم و امکان دسترسی فرد بازداشت شده به پرونده پزشکی و اجرای ماده (۶۰) آیین‌نامه اجرایی سازمان زندان‌ها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور و تعامل با سامانه‌های وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی در اجرای بند (ج) ماده (۳۸) قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور

داستانی کل کشور سازمان زندان‌ها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور

سازمان پزشکی قانونی کشور مرکز آمار و فناوری اطلاعات

دفتر بازرسی ویژه و حقوق شهروندی دادگستری استان‌ها میان مدت

عامل ۵

کم توجهی به اجرای قانون جرم سیاسی

راهبرد: ایجاد رویه واحد در رسیدگی به جرائم سیاسی

تشکیل دادگاه رسیدگی به جرائم سیاسی مطابق با قانون جرم سیاسی با حضور هیأت منصفه، به صورت علنی و برابر مقررات مواد (۳۰۵) و (۳۵۲) قانون آیین دادرسی کیفری و رتبه بندی عملکرد دادگستری استان‌ها در این حوزه

معاونت سیاسی ستاد حقوق بشر و امور بین الملل دادگستری استان‌ها

کوتاه مدت

راهکار

۸۹

تشکیل دادگاه علنی
جرائم سیاسی

ناکافی بودن اقدامات انجام شده در امور حسبی

عامل ۱

توضیح حقوق برخی از اطفال و نوجوانان در وضعیت مخاطره‌آمیز

❖ راهبرد ۱: تقویت شناسایی و حمایت از اطفال و نوجوانان در معرض خطر
تسریع در اجرای «قانون حمایت از اطفال و نوجوانان» با تقویت نظارت قضایی بر فرآیند شناسایی، پذیرش، نگهداری، حمایت و توانمندسازی اطفال و نوجوانان در معرض خطر از طریق پیگیری ایجاد مجتمع‌های شوق زندگی در استان‌ها با محوریت دادستان و با جلب مشارکت دستگاه‌های ذی‌ربط و استفاده از ظرفیت‌های مردمی

دادستانی کل کشور | وزارت دادگستری

معاونت اجتماعی و پیشگیری از وقوع جرم | معاونت راهبردی

دادگستری استان‌ها | میان‌مدت

❖ راهبرد ۲: توسعه ظرفیت‌های حمایتی از اطفال و نوجوانان بی سرپرست،
بد سرپرست و محجورین

تسهیل واگذاری سرپرستی اطفال و نوجوانان بی سرپرست و بدسرپرست به خانواده‌های جایگزین مناسب از طریق تمهید اقداماتی نظیر متناسب‌سازی ضمانت‌های مالی، تقویت نقش مددکاران برای تشخیص و واگذاری سرپرستی و تسریع فرآیند احراز صلاحیت سرپرست و متنوع‌سازی شیوه‌های سرپرستی مانند ارتقاء ظرفیت امین موقت، نگهداری‌های موقت و سرپرستی توافقی

دادستانی کل کشور | وزارت دادگستری

معاونت اجتماعی و پیشگیری از وقوع جرم | دادگستری استان‌ها | کوتاه‌مدت

پیگیری فراهم‌سازی امکان نگهداری دختران و پسران بی‌سرپرست و بدسرپرست در مراکز نگهداری تا زمان اشتغال و ازدواج دختران و پیگیری اشتغال پسران توسط دستگاه‌های مسئول

دادستانی کل کشور | وزارت دادگستری

معاونت اجتماعی و پیشگیری از وقوع جرم | دادگستری استان‌ها | کوتاه‌مدت

تعیین تکلیف و اخذ تصمیم مناسب در خصوص نگهداری یا واگذاری اطفال و نوجوانان، معلولان و سالمندان در معرض خطر قبل از بازداشت یا زندانی شدن سرپرست خانواده با تکمیل کاربرگ اطلاعات سرپرست خانواده

دادستانی کل کشور | وزارت دادگستری | دادگستری استان‌ها | کوتاه‌مدت

ساماندهی بانک اطلاعات محجورین به منظور نظارت بر مدیریت اموال آنان و اقدامات سرپرستان و قیم‌ها و اشتراک اطلاعات با دستگاه‌های حمایتی ذی‌ربط

دادستانی کل کشور | مرکز آمار و فناوری اطلاعات | وزارت دادگستری

دادگستری استان‌ها | کوتاه‌مدت

کثرت مصادیق تضییع حقوق ایران و ایرانیان در عرصه بین‌المللی

عامل ۱

مواجهه نامتناسب با مصادیق تضییع حقوق ایران و ایرانیان در عرصه بین‌المللی

راهبرد: جمع‌بندی و هدایت هدفمند ظرفیت‌های قضایی و حقوق بشری برای استیفای حقوق ایران و ایرانیان در عرصه بین‌المللی

تدوین و پیگیری تصویب «لایحه رسیدگی به جنایات بین‌المللی» و «لایحه پیشگیری و مبارزه با تروریسم» به منظور مقابله قانونی با جنایات علیه بشریت، جنایات جنگی، نسل‌زدایی و تجاوز و حمایت قضایی از قربانیان ارتکاب جرائم بین‌المللی اعم از ایرانیان و یا اتباع سایر کشورها

معاونت حقوقی و امور مجلس | ستاد حقوق بشر و امور بین‌الملل

وزارت دادگستری | بلندمدت

تسهیل طرح شکایت توسط اشخاص ایرانی مورد ظلم سایر کشورها با تأکید بر کشورهای نظام سلطه و پیروان آن‌ها در محاکم قضایی ایران و مراجع قضایی خارجی و بین‌المللی با تمهید اقداماتی نظیر تعیین محاکم رسیدگی ویژه و فراهم‌سازی سازوکارهای اجرای احکام صادره

دادستانی کل کشور | ستاد حقوق بشر و امور بین‌الملل

وزارت دادگستری | میان‌مدت

حمایت از نهادهای مردمی و ارابه مشاوره به ایرانیانی که حقوق آن‌ها در خارج از کشور تضییع شده برای حضور و طرح شکایت در مراجع بین‌المللی حقوق بشری و هماهنگی اقدامات قضایی برای مقابله با تحریم، تروریسم و حمایت از قربانیان سلاح‌های شیمیایی

ستاد حقوق بشر و امور بین‌الملل | وزارت دادگستری | میان‌مدت

۹۵

تدوین لایحه رسیدگی به جنایات بین‌المللی و لایحه پیشگیری و مبارزه با تروریسم

۹۶

رسیدگی به شکایت ایرانیان مورد ظلم سایر کشورها

۹۷

حمایت از حقوق تضییع شده ایرانیان خارج از کشور

اقامه دعوا علیه کشورهای تَضییع کننده حقوق ایران در مراجع قضایی ایران توسط دادستان و پیگیری و نظارت بر احقاق حقوق تَضییع شده ایران راجع به اموال، منافع و مصالح ملی و خسارت وارده به حقوق عمومی (موضوع ماده ۲۹۰ قانون آیین دادرسی کیفری) نظیر اموال و دارایی‌های بلوکه شده، تحریم‌های ظالمانه، سرقت میراث فرهنگی و حملات و مداخلات سایبری با منشاء خارجی

دادستانی کل کشور | ستاد حقوق بشر و امور بین الملل | میان مدت

تدوین شیوه‌نامه نحوه حمایت از زندانیان ایرانی خارج از کشور و خانواده‌های آنان

ستاد حقوق بشر و امور بین الملل | معاونت حقوقی و امور مجلس

سازمان زندان‌ها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور | وزارت دادگستری

کوتاه مدت

عامل ۲

دشواری دسترسی برخی از ایرانیان خارج از کشور به خدمات حقوقی

راهبرد: تسهیل خدمات حقوقی به ایرانیان خارج از کشور

تسهیل دسترسی ایرانیان خارج از کشور به کلیه خدمات حقوقی، قضایی و ثبتی از جمله اعطای وکالت، تصدیق گواهی امضا، رسیدگی قضایی، انجام معاملات رسمی و ثبت ازدواج و طلاق با استفاده از فناوری‌های نوین و ظرفیت سکوهاي بخش خصوصی ارائه خدمات با همکاری مراجع حاکمیتی و معرفی اشخاص صلاحیت دار موضوع تبصره ماده (۱۵) قانون حمایت خانواده به نمایندگی‌های جمهوری اسلامی ایران

ستاد حقوق بشر و امور بین الملل | مرکز آمار و فناوری اطلاعات

سازمان ثبت اسناد و املاک کشور | بلندمدت

ایجاد سامانه برای ارائه مشاوره حقوقی و قضایی به ایرانیان خارج از کشور

وزارت دادگستری | ستاد حقوق بشر و امور بین الملل

مرکز وکلا، کارشناسان رسمی و مشاوران خانواده | میان مدت

عامل ۳

تخریب چهره جمهوری اسلامی ایران در حوزه حقوق بشر و ترویج اسلام‌هراسی و ایران‌هراسی توسط کشورهای نظام سلطه

❖ راهبرد: تبیین مبانی حقوق بشری اسلام و دستاوردهای حقوق بشری ایران در عرصه بین‌المللی

اعطای سالانه جایزه حقوق بشر اسلامی، تدوین دانش‌نامه حقوق بشر اسلامی و تبیین مبانی حقوق بشری اسلام و دستاوردهای جمهوری اسلامی ایران در حوزه حقوق بشر از طریق تعامل فعال با مجامع علمی و پژوهشی و رسانه‌های عمومی و تخصصی و مراجع خارجی و بین‌المللی

ستاد حقوق بشر و امور بین‌الملل | مرکز رسانه | کوتاه‌مدت

مقابله با اتهامات ناروا علیه ایران در مجامع بین‌المللی با مستندسازی اقدامات در زمینه رعایت حقوق بشر از جمله در فرآیند رسیدگی به پرونده‌ها

ستاد حقوق بشر و امور بین‌الملل | مرکز رسانه | دادگستری استان‌ها | کوتاه‌مدت

تدوین و انتشار عمومی گزارش سالیانه وضعیت حقوق بشر در داخل کشور با همکاری دستگاه‌های مربوط و نهادهای مردمی

ستاد حقوق بشر و امور بین‌الملل | دادگستری استان‌ها | کوتاه‌مدت

❖ راهبرد ۲: اتخاذ رویکرد فعالانه در مواجهه با مدعیان دروغین حقوق بشر

شناسایی موارد نقض حقوق بشر، تبعیض و آزادی‌های فردی در کشورهای محوری نظام سلطه و انتشار گزارش سالیانه وضعیت حقوق بشر آن‌ها با سازوکارهایی نظیر زمینه‌سازی دریافت گزارش افراد و توسعه سامانه گزارش‌دهی مردمی چند زبانه، داده‌کاوی روزنامه‌ها و شبکه‌های اجتماعی و تدوین و انتشار آن‌ها

ستاد حقوق بشر و امور بین‌الملل | مرکز رسانه | کوتاه‌مدت

۱۰۲

اعطای جایزه حقوق بشر اسلامی

۱۰۳

مقابله با اتهامات ناروا علیه ایران در مجامع بین‌المللی

۱۰۴

انتشار گزارش سالیانه وضعیت حقوق بشر در کشور

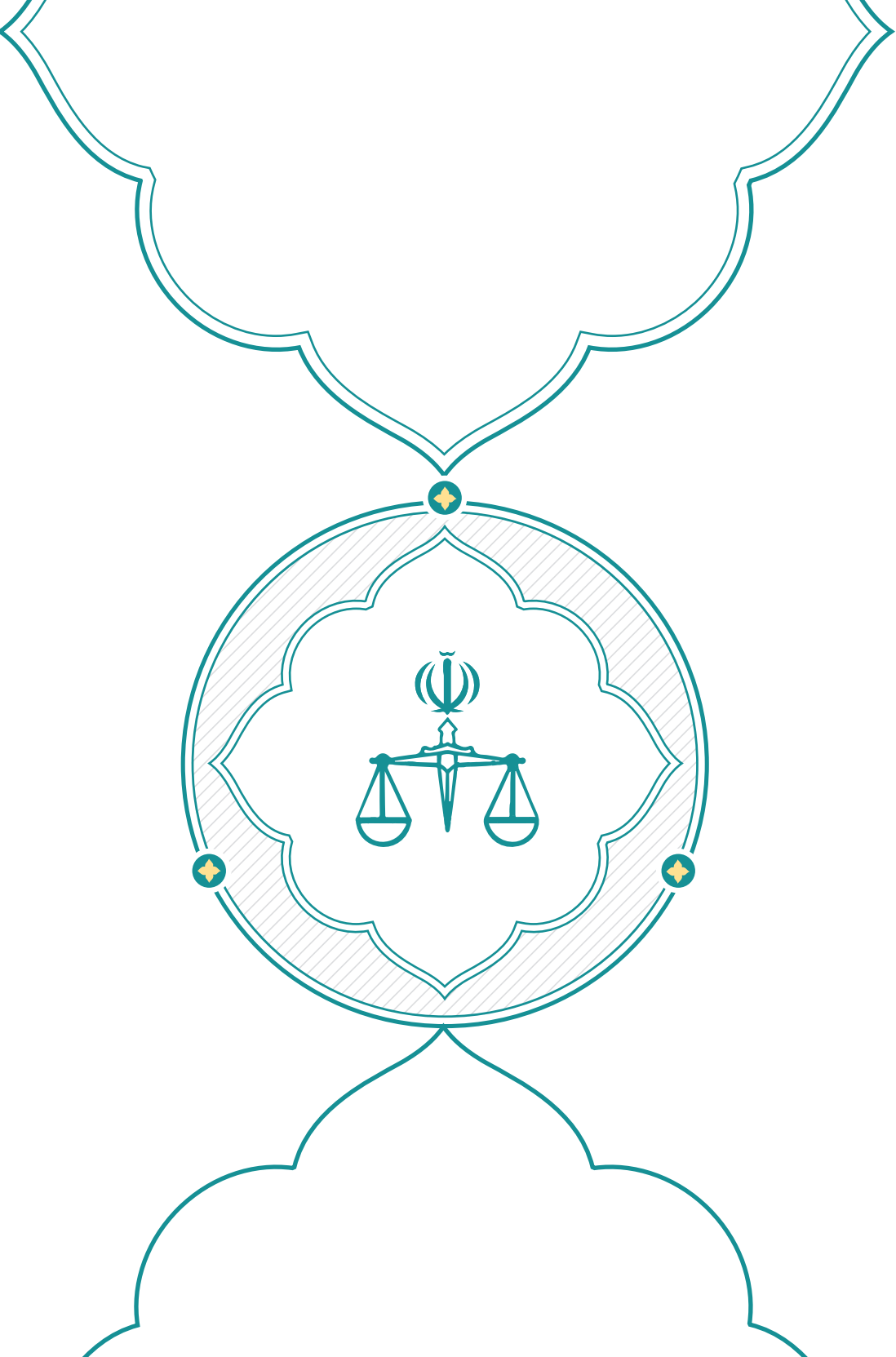
۱۰۵

شناسایی موارد نقض حقوق بشر در کشورهای محوری نظام سلطه

ایجاد سازوکارهای حقوقی و قضایی مشترک با کشورهای همسو به منظور طراحی و پیگیری اقداماتی از قبیل اقامه دعوا در مجامع حقوقی و قضایی بین‌المللی، تشکیل پرونده قضایی در کشورهای مرتبط و پیگیری موضوعات مشترک در مجامع بین‌المللی حقوق بشری به‌ویژه در حوزه‌های تحریم، تروریسم، جبهه مقاومت و قربانیان سلاح‌های شیمیایی

میان‌مدت

ستاد حقوق بشر و امور بین‌الملل

ماموریت ۳

نظارت بر
اجرای صحیح قوانین
و حسن جریان امور

ماموریت ۳

نظارت بر اجرای صحیح قوانین و حسن جریان امور

چالش ۱

اجرای ناقص برخی از قوانین
مرتبط با دستگاه‌های
موضوع «قانون تشکیل
سازمان بازرسی کل کشور»

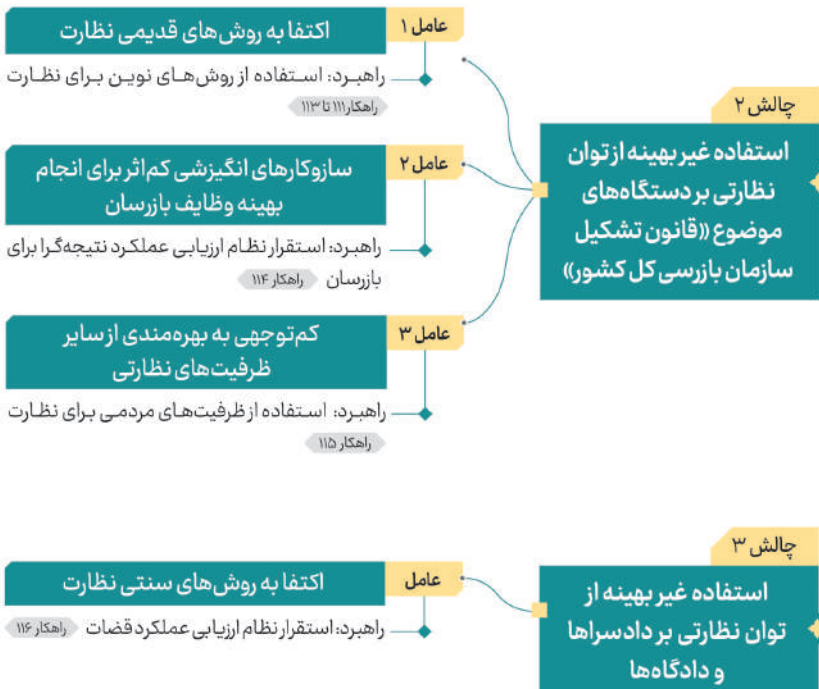
عامل

عدم ضمانت کافی برای اجرای صحیح

راهبرد ۱: ارتقاء شفافیت عملکرد دستگاه‌ها در اجرای

قوانین (راهکار ۱۰۷ تا ۱۰۹)

راهبرد ۲: افزایش تبعات عدم اجرای قوانین (راهکار ۱۱)

ماموریت ۳

نظارت بر اجرای صحیح قوانین* و حسن جریان امور**

* بند (۳) اصل (۱۵۶) قانون اساسی، اصل (۱۶۱) و اصل (۱۷۴) قانون اساسی
** اصل (۱۷۴) قانون اساسی

اجرای صحیح و کامل قوانین در دستگاه‌های مختلف کشور نیازمند نظارت و ارزیابی دقیق است. از این رو از اهم رسالت‌های قوه قضاییه در اصول ۱۵۶ و ۱۷۴ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، «نظارت بر اجرای صحیح قوانین و حسن جریان امور» است.

انتظار می‌رود قوه قضاییه همزمان با نظارت بر دستگاه‌های اجرایی کشور، با هدف اطمینان از رعایت حقوق مردم و برپایی عدالت بر نظارت درون‌سازمانی، بالاخص نظارت بر رفتار قضات و کارکنان خود توجه داشته باشد؛ چراکه ابهام در مسائل مالی کارکنان، رفتار نامناسب و ارتباطات نامتعارف، توصیه‌پذیری و شائبه سوءاستفاده از قدرت، به دستگاه قضایی آسیب جبران‌ناپذیری می‌زند و ریشه‌کنی آن جز با اعمال نظارت صحیح، هوشمند و هدفمند ممکن نیست. در این راستا چالش‌هایی شناسایی شده‌اند؛ از جمله اجرای ناقص برخی از قوانین که حکایت از ضمانت‌اجرائی ناکافی دارد؛ همچنین استفاده غیربهبینه از توان نظارتی سازمان بازرسی که علت آن عمدتاً اکتفا به روش‌های قدیمی و نبود انگیزه کافی بازرسان و کم‌توجهی به سایر ظرفیت‌های نظارتی است. مأموریت سوم سند تحول و تعالی با همین رویکرد، تدوین شده است و با اتخاذ ۶ راهبرد و ارائه راهکارهایی متناسب، سعی در رفع این عوامل دارد.

اجرای ناقص برخی از قوانین مرتبط با دستگاه‌های موضوع قانون تشکیل سازمان بازرسی کل کشور

عامل ۱

عدم ضمانت کافی برای اجرای صحیح قوانین

❖ راهبرد ۱: ارتقاء شفافیت عملکرد دستگاه‌ها در اجرای قوانین

انتشار عمومی، برخط و یکپارچه تکالیف قانونی و آخرین وضعیت عملکردی و رتبه‌بندی دستگاه‌های ذی‌ربط در اجرای قوانین «جهش تولید مسکن»، «حمایت از خانواده و جوانی جمعیت»، «تسهیل صدور مجوزهای کسب و کار»، «حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی کشور و حمایت از کالای ایرانی»، «هوای پاک» و مواد (۱۶) و (۱۷) «قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقاء نظام مالی کشور» و ارائه گزارش عمومی آخرین وضعیت اجرای قوانین مذکور به صورت سالانه و گزارش تخلفات احتمالی به مراجع ذی‌ربط

سازمان بازرسی کل کشور | بلندمدت

نظارت بر اجرای مصوبات شورای عالی انقلاب فرهنگی و شورای عالی فضای مجازی و ارائه گزارش سالانه به مراجع ذی‌ربط

سازمان بازرسی کل کشور | کوتاه مدت

پیشگیری از بروز تخلفات مدیران جدید از طریق برگزاری دوره‌های آموزشی درباره عمده تخلفات حوزه مدیریتی ذی‌ربط

سازمان بازرسی کل کشور | کوتاه مدت

❖ راهبرد ۲: افزایش تبعات عدم اجرای قوانین

پیگیری ترک وظایف قانونی مدیران و اهمال و سهل‌انگاری در اجرای قوانین با اجرای «دستورالعمل نحوه مقابله با ترک وظایف قانونی مدیران و کارمندان و پیشگیری از آن» و با استفاده از ظرفیت

۱۰۷

انتشار برخط و یکپارچه تکالیف قانونی و رتبه‌بندی دستگاه‌ها

۱۰۸

نظارت بر اجرای مصوبات شوراهای عالی انقلاب فرهنگی و فضای مجازی

۱۰۹

برگزاری دوره‌های آموزشی برای مدیران جدید دستگاه‌ها

۱۱۰

اهمال و سهل‌انگاری مدیران و ترک فعل

احکام مندرج در قانون تشکیل سازمان بازرسی کل کشور و کتاب
پنجم قانون مجازات اسلامی و ارائه گزارش سالیانه به رییس قوه
قضاییه و مراجع ذی ربط

سازمان بازرسی کل کشور دادستانی کل کشور کوتاه مدت

استفاده غیر بهینه از توان نظارتی بر دستگاه‌های موضوع قانون تشکیل سازمان بازرسی کل کشور

اکتفا به روش‌های قدیمی نظارت

👉 راهبرد ۱: استفاده از روش‌های نوین برای نظارت

شناسایی ده بستر اصلی فسادزا با تمرکز بر نظام‌های پولی و بانکی، خصوصی سازی، مالیاتی، تأمین کالاهای اساسی، ارز دولتی، تسهیلات خاص، واگذاری اراضی و معادن، قاچاق کالا، تغییر کاربری‌ها و مجوزها و قراردادهای پیمان معاملات متوسط به بالا به صورت سالانه و پیگیری از مراجع اجرایی و تقنینی مسئول برای اصلاح و رفع آن‌ها

سازمان بازرسی کل کشور

معاونت اجتماعی و پیشگیری از وقوع جرم

میان مدت

هوشمندسازی نظارت‌ها از طریق فراهم‌سازی دسترسی برخط به پایگاه‌های اطلاعاتی مراجع حاکمیتی در دولت، مجلس و قوه قضاییه و داده کاوی اطلاعات آن‌ها با اولویت تقاطع اطلاعات جریان‌های پول و اعتبار، اسناد و مدارک و کالا و خدمات و تمرکز اقدامات مؤثر نظارتی، پیشگیرانه، اداری و قضایی بر نقاط گلوگاهی با هماهنگی و هم‌افزایی نهادهای مرتبط

سازمان بازرسی کل کشور

مرکز آمار و فناوری اطلاعات

میان مدت

ارزیابی دستگاه‌های اجرایی در زمینه ارتقاء شفافیت و رفع تعارض منافع و برگزاری جشنواره سالانه با معرفی و تقدیر از دستگاه‌های اجرایی برتر

سازمان بازرسی کل کشور

کوتاه مدت

۱۱۱

شناسایی ده بستر اصلی فسادزا و پیگیری رفع آنها

۱۱۲

هوشمندسازی نظارت‌های سازمان بازرسی

۱۱۳

ارزیابی دستگاه‌های اجرایی در ارتقاء شفافیت و رفع تعارض منافع

عامل ۲

سازوکارهای انگیزشی کم اثر برای انجام بهینه وظایف بازرسان

راهنبرد: استقرار نظام ارزیابی عملکرد نتیجه‌گرا برای بازرسان

راهکار

ارتقاء «سامانه جامع عملکرد بازرسان» به منظور ارزیابی همه جانبه عملکرد بازرسان مبتنی بر شاخص‌هایی نظیر نتایج بازرسی‌های گذشته، وضعیت بازرسی‌های در حال اجرا، میزان تحقق پیشنهادهای اصلاحی ساختاری و فرایندی در دستگاه‌های اجرایی، سرعت کشف تخلف، میزان حضور در جلسات رسیدگی، میزان پذیرش گزارش‌ها در دادسراها و دادگاه‌ها و نتایج نظارت‌ها و بازرسی‌های پنهان، فوق‌العاده و موردی مراجع نظارتی قوه قضاییه برخوردار از دسترسی سلسله‌مراتبی سازمانی، با قابلیت مشاهده برخط نتایج ارزیابی برای بازرسان و محوریت نتایج ارزیابی این سامانه در تعیین وضعیت افراد در نظام‌های منابع انسانی از جمله جبران خدمات، ارتقاء شغلی، نقل و انتقال و تمدید قرارداد

سازمان بازرسی کل کشور | کوتاه مدت

عامل ۳

کم توجهی به بهره‌مندی از سایر ظرفیت‌های نظارتی

راهنبرد: استفاده از ظرفیت‌های مردمی برای نظارت

راهکار

پیگیری اجرای «قانون حمایت از گزارشگران فساد» از دستگاه‌های ذی‌ربط و ایجاد سامانه گزارشگران فساد با لحاظ ویژگی‌های مندرج در قانون و ارسال گزارش سالانه اجرای قانون به مراجع ذی‌ربط

سازمان بازرسی کل کشور | وزارت دادگستری | میان مدت

۱۱۴

ارتقاء سامانه جامع
عملکرد بازرسان

۱۱۵

سامانه
گزارشگران فساد

استفاده غیر بهینه از توان نظارتی بر دادرسی‌ها و دادگاه‌ها

عامل ۱

اکتفا به روش‌های سنتی نظارت

راهبرد: استقرار نظام ارزیابی عملکرد قضات

ارزیابی عملکرد قضات و امتیازدهی به تصمیمات و آراء مراجع قضایی و تعیین نقاط قوت و ضعف آن‌ها در کاربرگ‌های استاندارد برخط با رعایت ملاحظات زیر:

تعیین شاخص‌های ارزیابی عملکرد قضات مانند امتیاز اتخاذ تصمیمات و صدور احکام متناسب، نرخ مصالحه، مدت زمان رسیدگی، برگزاری علنی و منظم جلسات دادرسی، صدور آرای متقن، میزان استفاده از نهادهای ارفاقی منجر به اصلاح مجرمان، میزان پذیرش تصمیمات در مراجع عالی، میزان تناسب قراردادهای تأمین، میزان استفاده از کاربرگ‌های قرار کارشناسی و کاربرگ‌های اخذ شهادت شهود و مطلعین، میزان سرعت و کیفیت در اجرای احکام، نتایج اعلام نظر برخط مراجعان و نتایج نظارت‌ها و بازرسی‌های فوق‌العاده و موردی مراجع نظارتی قوه قضاییه

دادسرای انتظامی قضات دیوان عالی کشور دادگاه عالی انتظامی قضات

دادستانی کل کشور معاونت منابع انسانی و امور فرهنگی

مرکز حفاظت و اطلاعات کوتاه مدت

ارزیابی و امتیازدهی به تصمیمات قضات دادرسی‌ها توسط قضات دادگاه‌ها و دیوان عالی کشور در «سامانه مدیریت پرونده»

دیوان عالی کشور دادستانی کل کشور مرکز آمار و فناوری اطلاعات

دادگستری استان‌ها میان مدت

ارزیابی و امتیازدهی به احکام صادره قضات دادگاه‌ها توسط قضات دادگاه تجدید نظر و دیوان عالی کشور در «سامانه مدیریت پرونده»

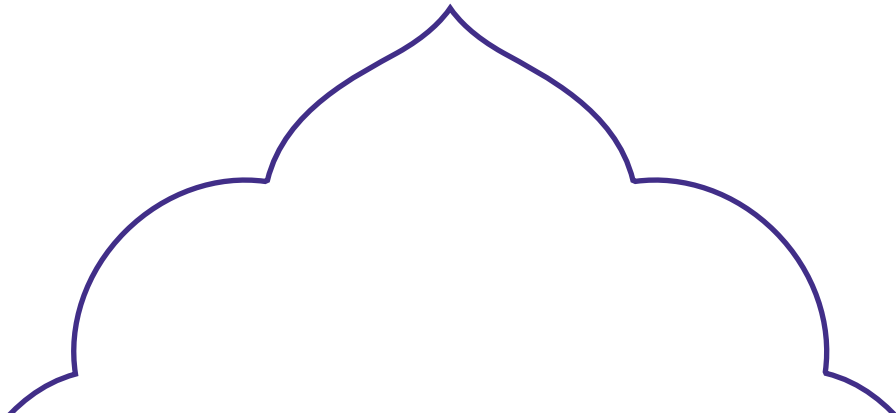
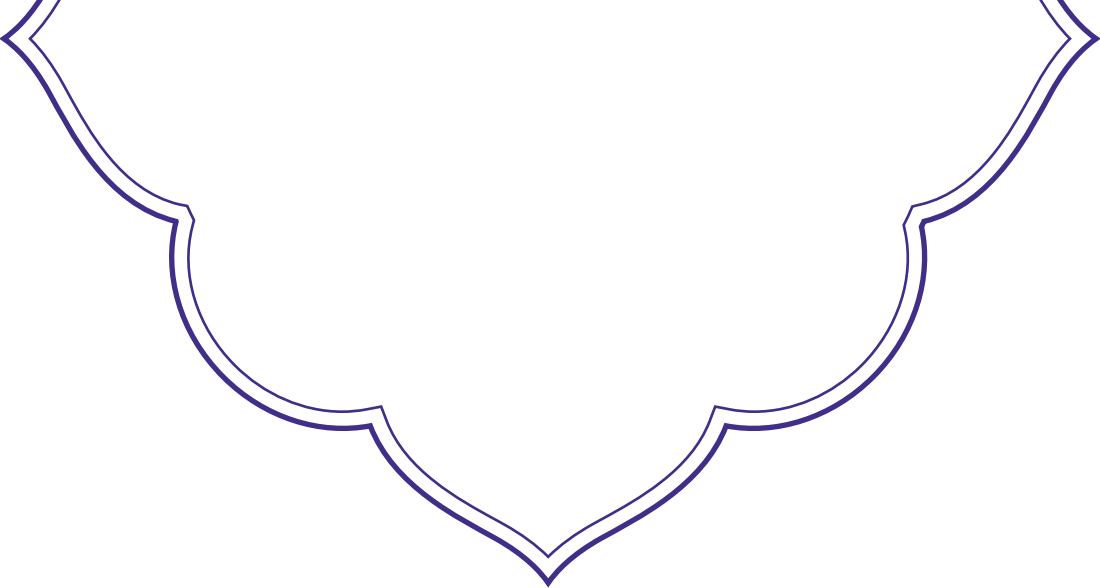

ایجاد «سامانه جامع عملکرد قضات» برخوردار از دسترسی سلسله مراتبی سازمانی با امکان نظرسنجی از مراجعان نسبت به عملکرد قضات با حفظ محرمانگی هویت، قابلیت مشاهده برخط نتایج ارزیابی برای قضات و مقایسه با میانگین و رتبه‌بندی کشوری

ارتقاء بازرسی‌ها و نظارت‌های فعال مراجع نظارتی با اولویت‌بندی بازرسی‌های فوق‌العاده و موردی براساس نتایج حاصل از داده‌کاوی اطلاعات «سامانه جامع عملکرد قضات» و انعکاس نتایج نهایی نظارت‌ها، چکیده بازرسی‌ها در سامانه فوق

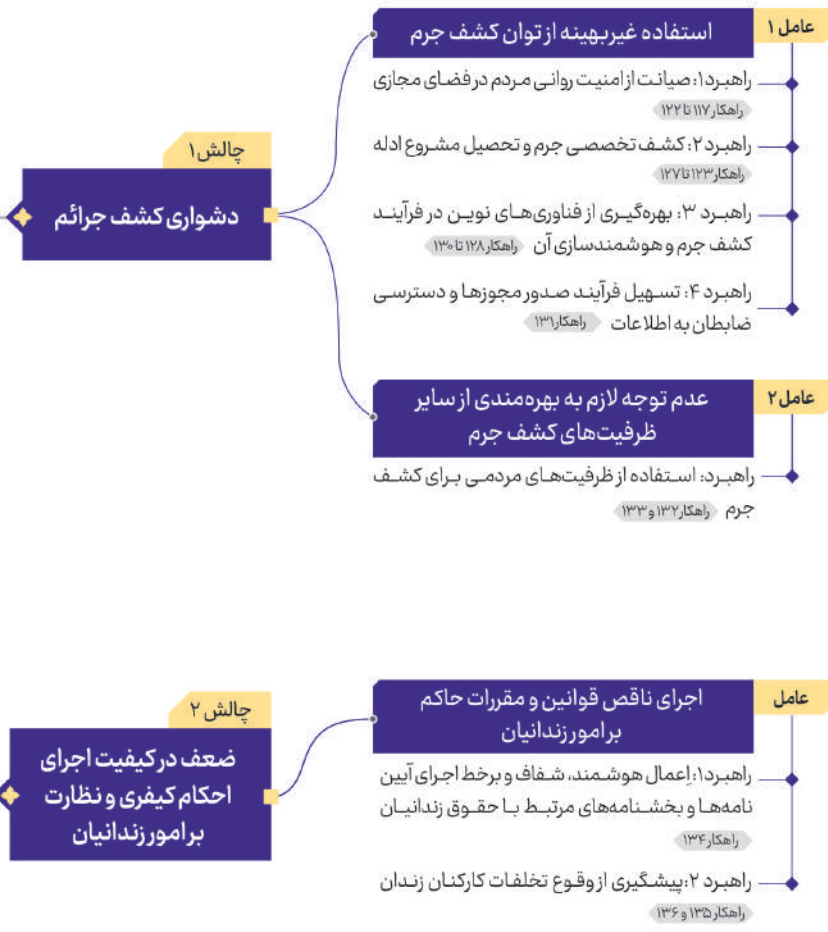
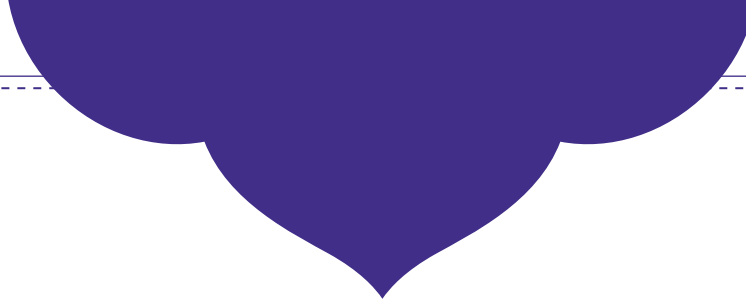
اعمال نتایج ارزیابی «سامانه جامع عملکرد قضات» در تعیین وضعیت قضات از جمله نقل و انتقال، ارتقاء شغلی، جبران خدمات، ارائه خدمات رفاهی و تعیین مفاخر دستگاه قضایی

ارتقاء کارآمدی، هماهنگی و انسجام بخشی مراجع نظارتی قوه قضاییه و جلوگیری از تداخل وظایف در بازرسی‌های مستمر و دوره‌ای با اجرای «دستورالعمل ساماندهی نظارت و هماهنگی بازرسی از مراجع قضایی» و انعکاس نتایج در «سامانه جامع عملکرد قضات»

ماموریت ۴

کشف جرم، تعقیب و
مجازات و تعزیر مجرمان
و اجرای حدود و مقررات
مدون جزایی اسلام

ماموریت ۴

کشف جرم، تعقیب
و مجازات و تعزیر مجرمان و
اجرای حدود و مقررات
مدون جزایی اسلام

ماموریت ۴

کشف جرم، تعقیب و مجازات و تعزیر مجرمان و اجرای حدود و مقررات مدون جزایی اسلام

بند (۴) اصل (۱۵۶) قانون اساسی

حق طلبی، عدالت خواهی، واکنش در برابر ظلم و تنفر از ستم در فطرت آدمی، نهادینه است و شناسایی و کیفر ظالمان و مجازات مجرمان در جوامع انسانی، سابقه‌ای به درازای تاریخ دارد.

کشف جرم، اولین اقدام در چرخه دادرسی کیفری است تا دستگاه عدالت در مبارزه علیه بزهکاری به حرکت درآید و با تعقیب متهم، انجام تحقیقات، محاکمه و در نهایت اعمال مجازات بر مجرمان، نظم و امنیت را در جامعه حاکم و عدالت را برقرار سازد و این وظیفه مطابق بند ۴ اصل ۱۵۶ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، بر دوش قوه قضاییه است.

با توجه به گسترش خیره‌کننده فناوری و پدید آمدن جرائم نوظهور به‌ویژه جرائم مرتبط با فضای مجازی، تغییر رویکرد دستگاه قضایی در کشف و تعقیب بزهکاران و مجازات مجرمان اجتناب‌ناپذیر است. از این رو سند تحول و تعالی قوه قضاییه ذیل مأموریت چهارم به دو چالش عمده یعنی دشواری کشف جرائم و ضعف در کیفیت اجرای احکام و نظارت بر زندانیان پرداخته و با شناسایی ۳ عامل ریشه‌ای این چالش‌ها و ارائه ۲۰ راهکار بر رصد و کشف هوشمندانه جرائم و پایش هدفمند مجرمان تأکید ورزیده است.

چالش ۱

دشواری کشف جرائم

عامل ۱

استفاده غیر بهینه از توان کشف جرم

راهبرد ۱: صیانت از امنیت روانی مردم در فضای مجازی

پیگیری تصویب لایحه «مقابله با اطلاعات، اخبار و محتوای خلاف واقع»

معاونت حقوقی و امور مجلس دادستانی کل کشور بلندمدت

راهکار

رصد سریع و پایش جرائم محل امنیت روانی جامعه در فضای مجازی و تسریع در رسیدگی و برخورد متناسب و بازدارنده با آن‌ها مانند ایجاد محدودیت در فعالیت‌های رسانه‌ای با همکاری ضابطان ذی ربط

دادستانی کل کشور مرکز رسانه کوتاه مدت

رصد هوشمند و کشف الگوهای جرائم فضای مجازی مانند سایت‌های قمار، خرید و فروش غیرقانونی رمزارز، انتقال غیرقانونی پول، فروش داروهای غیرمجاز و تسریع در رسیدگی به پرونده آن‌ها با همکاری دستگاه‌های ذی ربط مانند بانک مرکزی و ضابطان

دادستانی کل کشور معاونت اجتماعی و پیشگیری از وقوع جرم کوتاه مدت

پیگیری ساماندهی فضای مجازی با اولویت احراز هویت کاربران و طراحی و استقرار نظام طبقه‌بندی دسترسی بر اساس سطح احراز هویت، میزان مخاطرات و محدودیت سنی با همکاری دستگاه‌های مسئول

دادستانی کل کشور کوتاه مدت

پیگیری الزام سکوهای خصوصی ارائه خدمات به انجام اقدامات لازم برای پیشگیری از جرائم در فضای مجازی

دادستانی کل کشور معاونت اجتماعی و پیشگیری از وقوع جرم کوتاه مدت

۱۱۷

پیگیری لایحه
مقابله با اطلاعات،
اخبار و محتوای
خلاف واقع

۱۱۸

رسیدگی به
جرائم محل امنیت
روانی جامعه
در فضای مجازی

۱۱۹

کشف الگوهای
جرائم فضای مجازی

۱۲۰

پیگیری احراز هویت
و سطوح دسترسی
کاربران فضای مجازی

۱۲۱

اقدامات لازم برای
پیشگیری از جرائم
در فضای مجازی

۱۲۲

تسریع در کشف و
رسیدگی الکترونیکی
به جرائم رایانه ای

ارتقاء «سامانه مدیریت پرونده» به منظور تسریع در کشف و رسیدگی الکترونیکی به جرائم رایانه ای و توسعه بستر مناسب برای اشتراک گذاری دانش و تجربیات قضات تحقیق ویژه رسیدگی به جرائم رایانه ای در دادسراهای سراسر کشور

مرکز آمار و فناوری اطلاعات | دادستانی کل کشور | کوتاه مدت

۱۲۳

تشکیل پلیس قضایی
و تشکیل واحد
تحقیقات مقدماتی

❖ راهبرد ۲: کشف تخصصی جرم و تحصیل مشروع ادله تسهیل و تسریع در اجرای وظایف قوه قضاییه در زمینه انجام تحقیقات مقدماتی، کشف، دستگیری، حفظ آثار و دلایل جرم، شناسایی، جلوگیری از فرار و مخفی شدن متهمان و مجرمان، انجام تحقیقات، ابلاغ و اجرای احکام و تصمیمات قضایی از طریق:
- تدوین و پیگیری تصویب لایحه تشکیل پلیس قضایی
- تشکیل «واحد تحقیقات مقدماتی» در اجرای ماده (۹۰) قانون آیین دادرسی کیفری

راهکار

معاونت اول | معاونت حقوقی و امور مجلس | دادستانی کل کشور

بلندمدت

صلاحیت سنجی تخصصی ضابطان عام و خاص، ثبت برخط مجوزهای دریافتی ضابطان و ارزیابی عملکرد آن‌ها مبتنی بر کیفیت انجام دستورات قضایی با ایجاد «سامانه جامع عملکرد ضابطان» و محوریت نتایج ارزیابی این سامانه در تداوم فعالیت ضابطان، سطح دسترسی ضابطان، شناسایی ضابطان برتر و نظارت فعالانه مراجع انتظامی و نظارتی بر عملکرد ضابطان با همکاری دستگاه‌های مسئول

دادستانی کل کشور | مرکز آمار و فناوری اطلاعات | دادگستری استان‌ها

میان مدت

هدایت، هماهنگی و هم‌افزایی ضابطان به سمت کشف جرائم پرتکرار با ایجاد قرارگاه‌های اقدام مشترک در سطح ملی، منطقه‌ای و استانی با اولویت موضوعات جرائم خشن و جرائم سازمان یافته، مواد مخدر، مفاسد اخلاقی، سرقت، فضای مجازی و جرائم علیه

۱۲۴

ایجاد سامانه جامع
عملکرد ضابطان

۱۲۵

هم‌افزایی ضابطان
برای کشف جرائم
پرتکرار،
خشن و سازمان یافته

امنیت با همکاری دستگاه‌های مسئول و تمرکز برخورد قاطع با سران شبکه‌های مجرمان

دادستانی کل کشور | معاونت اجتماعی و پیشگیری از وقوع جرم

دادگستری استان‌ها | کوتاه مدت

۱۲۶

ایجاد رشته کارشناسی
کشف علمی جرم

ایجاد رشته تخصصی کارشناسی رسمی «کشف علمی جرم»، به منظور استفاده از ظرفیت کارشناسان رسمی در زمینه کشف جرم و ادله آن با تعیین حدود صلاحیت و سازوکارهای لازم

معاونت حقوقی و امور مجلس | دادستانی کل کشور

مرکز وکلا، کارشناسان رسمی و مشاوران خانواده | میان مدت

۱۲۷

تسهیل دسترسی
به ادله الکترونیکی

ایجاد زیرساخت‌های ارتباطی جهت تسهیل در دسترسی به ادله الکترونیکی و تصویب رویه‌های فنی نحوه نگهداری، حفاظت، توقیف و ارائه داده‌ها و اطلاعات کاربران و همچنین راهنماهای عملی حفظ امنیت و استنادپذیری داده‌ها با قابلیت استخراج و مستندسازی ادله الکترونیکی پایگاه‌های اینترنتی و شبکه‌های اجتماعی و ارائه در مراجع قضایی

مرکز آمار و فناوری اطلاعات | دادستانی کل کشور | میان مدت

۱۲۸

کشف جرم با
داده‌کاوی اطلاعات
در پایگاه داده
تحلیلی راهبردی
و نظارت هوشمند

❖ راهبرد ۳: بهره‌گیری از فناوری‌های نوین در فرایند کشف جرم و هوشمندسازی آن
ارتقاء فرایند کشف جرم با تحلیل الگوهای شکل‌گیری جرائم و تخلفات از طریق داده‌کاوی اطلاعات در «پایگاه داده تحلیلی راهبردی و نظارت هوشمند» مشتمل بر داده‌های «سامانه مدیریت پرونده»، اطلاعات مربوط به بزه‌دیدگان و بزه‌کاران و اطلاعات سایر سامانه‌های مراجع حاکمیتی با استفاده از ظرفیت شرکت‌های دانش بنیان صاحب صلاحیت و ایجاد نظام جمع‌سپاری به منظور بهره‌مندی از توان و تجربه قضات و ضابطان با اولویت موضوعات امنیت و اقتصاد کشور با همکاری دستگاه‌های مسئول

دادستانی کل کشور | مرکز آمار و فناوری اطلاعات

معاونت اجتماعی و پیشگیری از وقوع جرم | پژوهشگاه | میان مدت

۱۲۹

ایجاد سامانه
شناسایی متهمان

تقویت توان شناسایی متهمان مبتنی بر داده‌کاوی اطلاعات مجرمان و الگوهای شکل‌گیری جرائم با اولویت جرائم سازمان یافته، خشن، مهم و شایع از طریق ایجاد «سامانه شناسایی متهمان» با دسترسی سلسله مراتبی سازمانی و مراجع نظارتی قوه قضاییه با همکاری دستگاه‌های مسئول

داستان کل کشور معاونت اجتماعی و پیشگیری از وقوع جرم

مرکز آمار و فناوری اطلاعات دادگستری استان ها میان مدت

ارتقاء بانک ژنتیک مجرمان و متهمان از طریق اتصال بر خط به مراجع قضایی، انتظامی، درمانی و استفاده حداکثری از ظرفیت بانک‌های ژنتیک سایر دستگاه‌ها

سازمان پزشکی قانونی کشور مرکز آمار و فناوری اطلاعات

داستان کل کشور میان مدت

❖ راهبرد ۴: تسهیل فرآیند صدور مجوزها و دسترسی ضابطان به اطلاعات

هوشمندسازی صدور مجوز تحقیقات و اقدامات ضابطان و فراهم‌سازی دسترسی اطلاعاتی برخط برای ایشان با دستور الکترونیکی قضایی در «سامانه جامع عملکرد ضابطان» با همکاری دستگاه‌های مسئول

داستان کل کشور مرکز آمار و فناوری اطلاعات دادگستری استان ها

میان مدت

۱۳۰

ارتقاء بانک
ژنتیک مجرمان و متهمان

۱۳۱

هوشمندسازی صدور
مجوز تحقیقات و
اقدامات ضابطان

توسعه

عامل ۲

عدم توجه لازم به بهره‌مندی از سایر ظرفیت‌های کشف جرم

راهبرد: استفاده از ظرفیت‌های مردمی برای کشف جرم

فراهم‌سازی امکان اعلام جرائم خُرد دارای بزه‌دیدگان متعدد به ویژه جرائم مالی در فضای مجازی با همکاری بانک مرکزی و تجمیع شکایات و تعقیب متهمان توسط دادسرا به منظور احقاق حقوق تضییع شده

دادستانی کل کشور مرکز آمار و فناوری اطلاعات دادگستری استان‌ها

کوتاه مدت

فراهم‌سازی امکان اعلام گزارش برخط درباره انجام غیرقانونی سقط جنین، نظارت بر توزیع داروهای سقط جنین و پیگیری و برخورد با مجرمان بصورت ویژه با همکاری ضابطان

دادستانی کل کشور سازمان پزشکی قانونی دادگستری استان‌ها

کوتاه مدت

۱۳۲

اعلام جرائم خُرد
در فضای مجازی

۱۳۳

اعلام گزارش
انجام غیرقانونی
سقط جنین

ضعف در کیفیت اجرای احکام کیفری و نظارت بر امور زندانیان

عامل ۱

اجرای ناقص قوانین و مقررات حاکم بر امور زندانیان

❖ راهبرد ۱: اعمال هوشمند، شفاف و برخط اجرای آیین نامه‌ها و بخشنامه‌های مرتبط با حقوق زندانیان

اعلام حقوق و تکالیف زندانیان در زندان با روش‌های اطلاع‌رسانی متنوع و متناسب با شرایط زندانی و رعایت حقوق زندانیان با انطباق هوشمند آیین نامه‌ها و بخشنامه‌ها با شرایط زندانیان در حوزه‌هایی نظیر اسکان، بهداشت، امنیت، دسترسی به خدمات قضایی، مرخصی و برخورداری از نهادهای ارفاقی از طریق ارتقاء «سامانه هوشمند مدیریت زندانی» و قابلیت دسترسی سلسله مراتبی سازمانی و مراجع نظارتی قوه قضاییه و اجرای ماده (۱۱۲) آیین نامه اجرایی سازمان زندان‌ها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور

سازمان زندان‌ها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور | دادستانی کل کشور

مرکز آمار و فناوری اطلاعات | دادگستری استان‌ها | میان مدت

❖ راهبرد ۲: پیشگیری از وقوع تخلفات کارکنان زندان

تسهیل گزارش دهی تخلفات از درون زندان به مراجع نظارتی قوه قضاییه با اجرای ماده (۱۱۴) آیین نامه اجرایی سازمان زندان‌ها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور

سازمان زندان‌ها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور | دادستانی کل کشور

دادگستری استان‌ها | میان مدت

ضبط صدا و تصویر زندان‌ها از طریق استانداردسازی و هوشمندسازی دوربین‌ها و استفاده از فناوری‌های نوین کنترل و پایش به منظور رعایت حقوق محکومان با حفظ محرمانگی داده‌ها و دسترسی سلسله مراتبی سازمانی و مراجع نظارتی قوه قضاییه

سازمان زندان‌ها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور | مرکز آمار و فناوری اطلاعات

دادستانی کل کشور | دادگستری استان‌ها | میان مدت

۱۳۴

ارتقاء سامانه هوشمند مدیریت زندانی

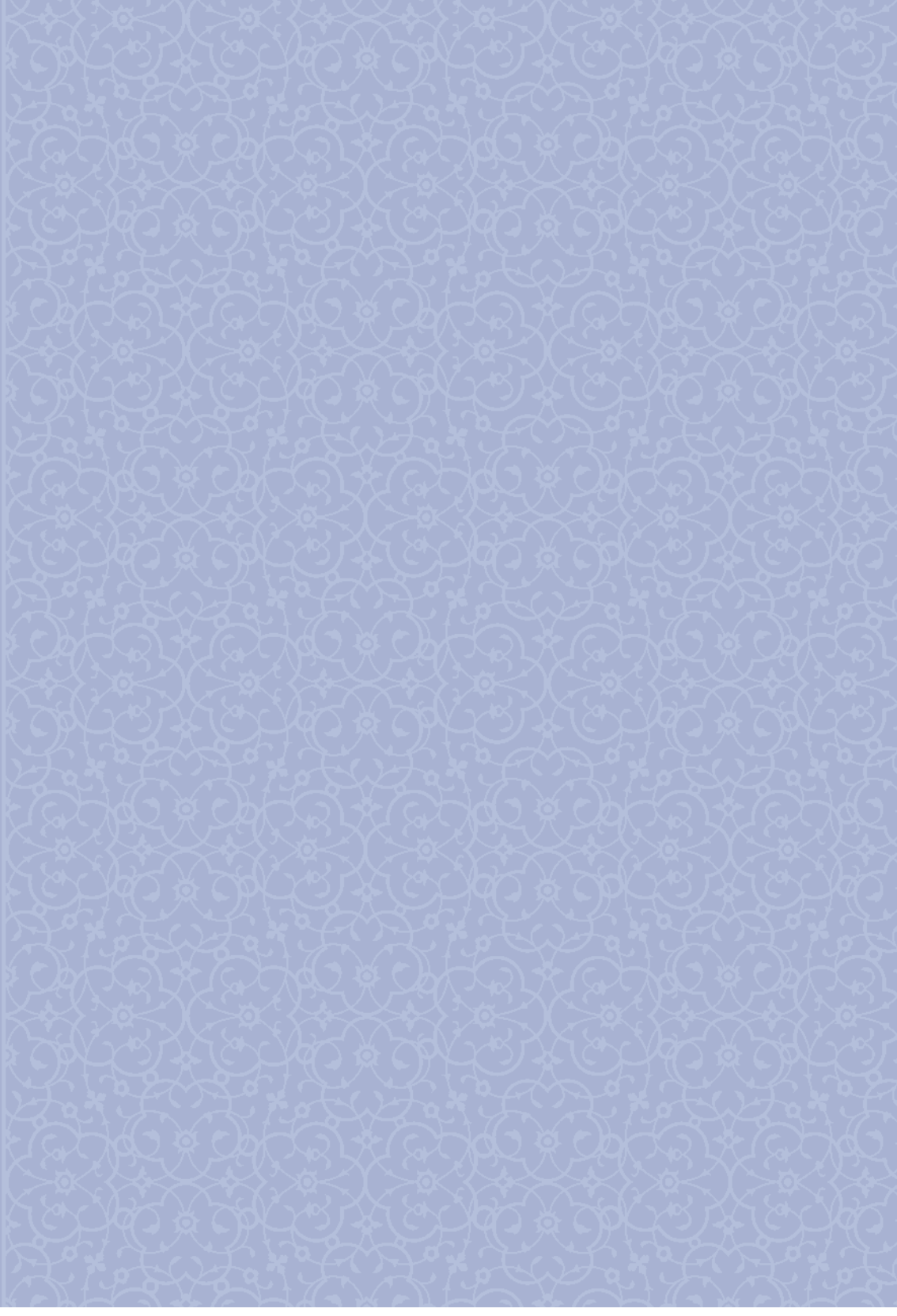
۱۳۵

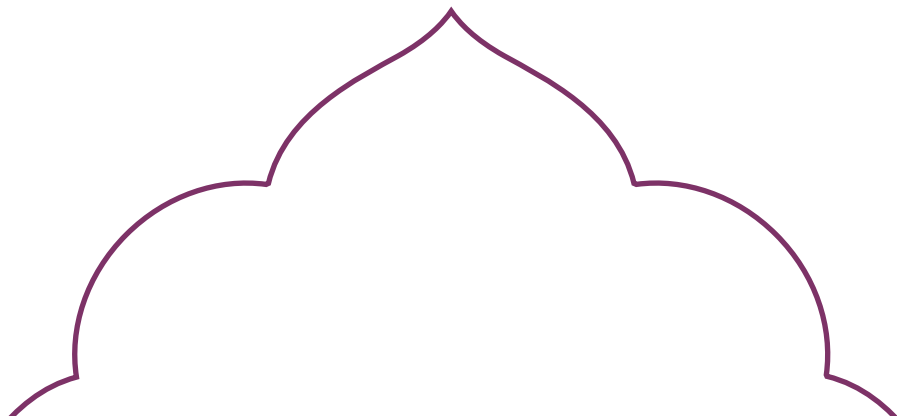
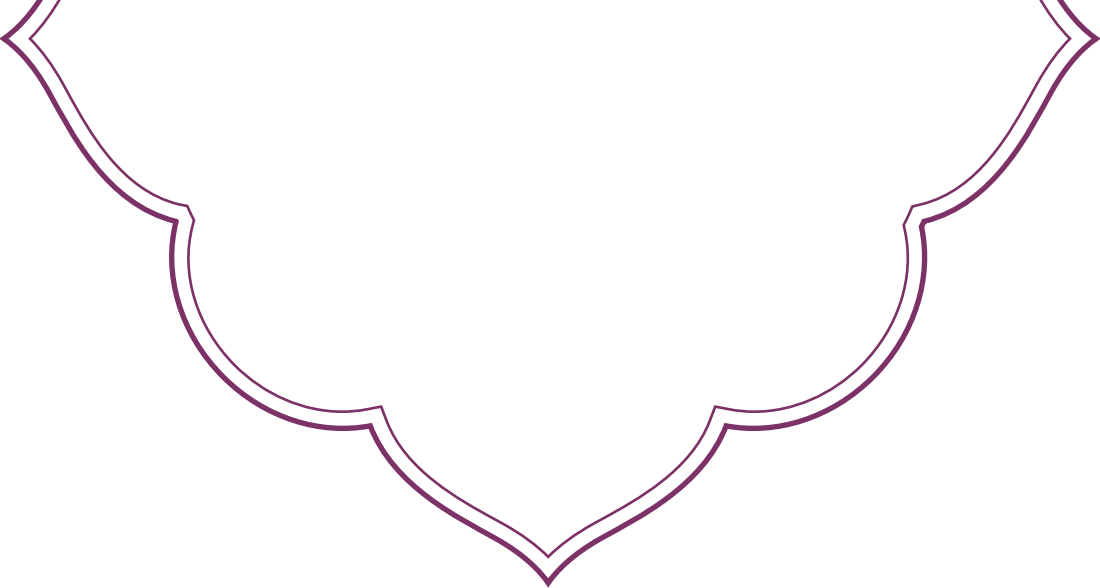
گزارش تخلفات از درون زندان به مراجع نظارتی

۱۳۶

هوشمندسازی دوربین‌های زندان و استفاده از فناوری‌های نوین

ماموریت ۵

پیشگیری از وقوع
جرائم و دعاوی

ماموریت ۵

پیشگیری از وقوع جرائم و دعاوی

چالش ۱

تزلزل در روابط حقوقی
اشخاص

عامل ۱

کمیبود سازوکارهای پیشگیری از بروز
اختلاف در قراردادهای

راهبرد ۱: ایجاد تقارن اطلاعاتی برای طرفین قرارداد

راهکار ۱۳۷ تا ۱۳۹

راهبرد ۲: احراز و اعمال هوشمند شروط قراردادی

راهکار ۱۴۰

راهبرد ۳: تقویت کیفیت خدمات دفاتر اسناد رسمی

راهکار ۱۴۱ تا ۱۴۵

عامل ۲

دشواری دسترسی عمومی به خدمات

راهبرد: تسهیل و تقویت خدمات حقوقی

راهکار ۱۴۶ تا ۱۵۳

ماموریت ۵

پیشگیری از وقوع جرائم و دعاوی

بند (۵) اصل (۱۵۶) قانون اساسی

همان‌گونه که در نظام سلامت، توجه به حوزه پیشگیری به مراتب بیش از مقوله درمان اهمیت دارد، تلاش در مسیر حذف زمینه‌ها و اصلاح بسترهای ایجاد اختلافات حقوقی و دقت در پیشگیری از وقوع جرائم نیز مؤثرتر است تا چاره‌اندیشی برای حل اختلافات یا کیفر دادن مجرمان برای کاهش وقوع جرائم. به‌رغم این گزاره که گنجینه معارف اسلامی و فرهنگ غنی ایرانی هم بر آن تأکید دارد، نرخ ارتکاب جرم و فراوانی اختلافات حقوقی همواره رو به افزایش است.

از منظر سند تحول و تعالی مسائل اصلی که پرداختن به آن‌ها موجب تغییر و تحول بنیادین در این حوزه خواهد شد این موارد هستند: تزلزل در روابط حقوقی اشخاص، کمبود سازوکارهای پیشگیری از بروز اختلافات، دشواری دسترسی عمومی به خدمات حقوقی، غیرمنسجم بودن اقدامات و کم‌توجهی به ظرفیت‌های موجود برای حذف عوامل اصلی و نهایتاً بازدارنده‌نبودن مجازات‌ها برای بزهکاران و ناکافی بودن تبعات ارتکاب جرم.

مطابق بند ۵ اصل ۱۵۶ قانون اساسی، پیشگیری از وقوع جرم با پیش‌بینی اقدامات مناسب، یکی از تکالیف قوه قضاییه است که اجرای دقیق آن همکاری و هماهنگی همه‌جانبه دستگاه‌های اجرایی را می‌طلبد. با توجه به گستردگی عوامل مؤثر در بروز جرائم و دعاوی، مأموریت پنجم با تمرکز بر سه چالش کلیدی تدوین یافته و ضمن شناسایی عوامل اولویت‌دار، ۲۹ راهکار ذیل ۷ راهبرد را ارائه داده است.

عامل ۱

کمبود سازوکارهای پیشگیری از بروز اختلاف در قراردادها

راهبرد ۱: ایجاد تقارن اطلاعاتی برای طرفین قرارداد

ایجاد امکان سنجش وضعیت اعتباری طرف قراردادها و معاملات و محاسبه خطر (ریسک) انجام معاملات و تعاملات مالی بین اشخاص از جنبه سوابق قضایی از طریق فراهم نمودن امکان استعلام برخط سوابق محکومیت‌های قطعی و اعسار اشخاص در محاکم حقوقی و کیفری از قبیل تعدد و تکرار محکومیت‌ها، نوع رفتار ارتكابی، نوع و میزان محکومیت، میزان محکومیت‌های مالی پرداخت شده و پرداخت نشده، وضعیت اعسار از پرداخت محکوم به و هزینه دادرسی و وضعیت ایفای تعهدات اشخاص در دوائر اجرای ثبت به صورت ساختاریافته از طریق مرکز ملی تبادل اطلاعات پس از تقاضای استعلام‌کننده و تأیید استعلام شونده

راهکار

مرکز آمار و فناوری اطلاعات

معاونت اجتماعی و پیشگیری از وقوع جرم

سازمان ثبت اسناد و املاک کشور

میان مدت

پیگیری فراهم‌سازی دسترسی طرفین معامله با رضایت یکدیگر به اطلاعات و سوابق وسایل نقلیه از قبیل وضعیت مالکیت، توقیف، تهین، وکالت‌نامه‌های مرتبط، اعتبار انواع بیمه‌نامه و ضمانت‌نامه و گواهی معاینه فنی و سوابق خسارات و همچنین اطلاعات و سوابق اشخاص از قبیل هویت و وضعیت اهلیت متعاملین از طریق سکوهاى بخش خصوصی و بارعایت قانون مدیریت داده‌ها و اطلاعات ملی و همچنین پیگیری فراهم‌سازی امکان عقد قراردادها بر بستر سکوها مشتمل بر متون قراردادی استاندارد دارای شروط ثابت و شروط قابل تغییر، با قابلیت احراز و اعمال غیرقضایی شروط و امکان اخذ ثمن قرارداد و انتقال آن به طرف دیگر پس

۱۳۷

اعتبارسنجی
طرفین قرارداد

۱۳۸

دسترسی
طرفین معامله
به اطلاعات
وسایل نقلیه

از احراز اجرای تعهدات از طریق حساب‌های امانی یا وکالتی و یا چک‌های الکترونیک

معاونت اجتماعی و پیشگیری از وقوع جرم معاونت راهبردی

مرکز آمار و فناوری اطلاعات سازمان ثبت اسناد و املاک کشور میان مدت

پیگیری فراهم‌سازی دسترسی طرفین معامله پیش از انجام معامله به اطلاعات و سوابق اموال غیرمنقول و اشخاص از قبیل استعلام ثبتی، پلاک ثبتی، وضعیت بازداشت، کد پستی، آخرین پروانه و گواهی پایان کار ساختمانی، اطلاعات مالکیت، اعمال حقوقی انجام شده راجع به ملک، بدهی، جرائم، دعاوی جاری مرتبط با ملک، آرای کمیسیون ماده (۹۹)، کمیسیون ماده (۵) و کمیسیون ماده (۱۰۰) قانون شهرداری و سایر مشخصات ملک و همچنین احراز هویت و اهلیت متعاملین از طریق مرکز ملی تبادل اطلاعات موضوع ماده (۷) قانون مدیریت داده‌ها و اطلاعات ملی، مشروط به رضایت طرفین معامله با رعایت محرمانگی و حفظ حریم خصوصی اشخاص برای سکویهای بخش خصوصی

معاونت اجتماعی و پیشگیری از وقوع جرم مرکز آمار و فناوری اطلاعات

سازمان ثبت اسناد و املاک کشور میان مدت

❖ راهبرد ۲: احراز و اعمال هوشمند شروط قراردادی

راهکار

پیگیری فراهم‌سازی امکان عقد قراردادها بر بستر سامانه‌های مورد تأیید مشتمل بر متون قراردادی استاندارد، شروط معین ثابت و قابل تغییر، با قابلیت احراز و اعمال غیرقضایی شروط و امکان اخذ ثمن قرارداد و انتقال آن به طرف دیگر پس از احراز اجرای تعهدات مجری با استفاده از روش‌هایی مانند حساب‌های امانی یا وکالتی و یا چک‌های الکترونیک با استفاده از ظرفیت سکویهای بخش خصوصی

معاونت اجتماعی و پیشگیری از وقوع جرم سازمان ثبت اسناد و املاک کشور

میان مدت

❖ راهبرد ۳: تقویت کیفیت خدمات دفاتر اسناد رسمی

راهکار

رتبه‌بندی دفاتر اسناد رسمی کل کشور با تصویب و اجرای شیوه نامه موضوع ماده (۵۸) آیین‌نامه قانون دفاتر اسناد رسمی و اعلام

عمومی نتایج رتبه‌بندی بصورت برخط و آنی

سازمان ثبت اسناد و املاک کشور | کانون سردفتران و دفتریاران | کوتاه مدت

۱۴۲

ضبط صدا و تصویر
هنگام امضاء در
دفاتر اسناد رسمی

تفهم مفاد اسناد مربوطه و قوانین و مقررات مرتبط به طرف یا طرفین معامله حین امضاء اسناد توسط سردفتر و درج انجام آن در اسناد تنظیمی و الزام دفاتر اسناد رسمی به ضبط صدا و تصویر و اجرای بند (پ) ماده (۳۴) آیین‌نامه قانون دفاتر اسناد رسمی و پیش‌بینی مسئولیت در نظام تخلفات برای سردفتر علاوه بر طرف معامله در قبال قصور یا تقصیر صورت گرفته در فرآیند امضاء اسناد در صورت عدم ضبط، با اصلاح قوانین و مقررات مرتبط

سازمان ثبت اسناد و املاک کشور | معاونت حقوقی و امور مجلس

۱۴۳

ساماندهی
انجام معاملات
توسط قیم

دادگستری استان‌ها | کانون سردفتران و دفتریاران | بلندمدت

فراهم‌سازی امکان استعلام برخط و آنی اطلاعات هویتی قیم و متن قیم‌نامه در مورد اشخاص موضوع ماده (۴۳) آیین‌نامه قانون دفاتر اسناد رسمی و همچنین فراهم‌سازی امکان اخذ تأییدیه الکترونیکی از دادستان برای دفاتر اسناد رسمی از طریق سامانه ثبت الکترونیک اسناد در معاملات غیرمنقول یا سایر اسناد

مرکز آمار و فناوری اطلاعات | سازمان ثبت اسناد و املاک کشور

۱۴۴

ثبت الکترونیکی
و برخط دفاتر تجاری

کانون سردفتران و دفتریاران | میان مدت

ثبت الکترونیکی و برخط دفاتر تجاری اشخاص حقیقی و حقوقی مشتمل بر ثبت تمامی اطلاعات مؤثر در پیگیری دعاوی، اختلافات مالیاتی، بیمه تامین اجتماعی و به رسمیت شناخته شدن آن به مثابه سند رسمی در کلیه مراجع بهره‌بردار از دفاتر تجاری از جمله مراجع قضایی و ادارات امور مالیاتی با همکاری دستگاه‌های اجرایی مسئول

سازمان ثبت اسناد و املاک کشور | میان مدت

۱۴۵

دریافت برخط
وضعیت قضایی
کارکنان دفاتر
اسناد رسمی

دریافت برخط کیفرخواست، حکم قطعی یا حکم غیرقطعی علیه سردفتران اسناد رسمی و ازدواج و طلاق و دفتریاران و همچنین

تصمیم یا رای مرجع قضایی مبنی بر رفع اتهام از اشخاص مذکور بلافاصله پس از صدور و همچنین تعلیق اشخاص مذکور و تعیین کفیل بصورت آنی مطابق ماده (۱۳) قانون دفاتر اسناد رسمی

سازمان ثبت اسناد و املاک کشور مرکز آمار و فناوری اطلاعات

قانون سردفتران و دفتریاران بلندمدت

عامل ۲

دشواری دسترسی عمومی به خدمات حقوقی

راهبرد: تسهیل و تقویت خدمات حقوقی

توسعه نرم افزارهای حقوقی به منظور تسهیل دسترسی عمومی به خدمات حقوقی نظیر مشاوره در تنظیم قرارداد، تنظیم اسناد ثبتی و قضایی و پیش بینی حکم احتمالی صادره در موارد اختلاف با توجه به داده کاوی اطلاعات پرونده های مشابه مبتنی بر فناوری های نوین و هوش مصنوعی از طریق فراهم سازی دسترسی های اطلاعاتی لازم برای سکوی های بخش خصوصی

معاونت حقوقی و امور مجلس مرکز وکلا، کارشناسان رسمی و مشاوران خانواده

قانون وکلای دادگستری مرکز آمار و فناوری اطلاعات میان مدت

انتشار عمومی و برخط اطلاعات عملکردی ارائه دهندگان خدمات حقوقی اعم از وکلای دادگستری و کارشناسان رسمی دادگستری از قبیل تعداد پرونده ها و موضوعات آن ها بدون درج محتوای محرمانه پرونده ها، میزان حضور در جلسات رسیدگی، سابقه تخلف انتظامی، پرداخت مالیات و حقوق دولتی، تعداد و موضوعات دادخواست ها و شکوایه ها و لوایح صحیح ثبت شده و اعلام وضعیت قراردادها با ایجاد «سامانه شفافیت عملکرد و رتبه بندی وکلا و کارشناسان رسمی» با پیش بینی فرآیندی جهت اخذ نظرات موکلین و ذی نفعان در پایان هر پرونده و امکان شکایت از وکیل یا کارشناس یا گزارش تخلفات وی

معاونت حقوقی و امور مجلس مرکز آمار و فناوری اطلاعات

۱۴۶

توسعه

نرم افزارهای حقوقی

۱۴۷

ایجاد سامانه

شفافیت عملکرد

ورثه بندی وکلا

و کارشناسان رسمی

دادگستری استان ها | مرکز وکلا، کارشناسان رسمی و مشاوران خانواده

کانون وکلای دادگستری | کانون کارشناسان رسمی | میان مدت

پذیرش وکلا، کارشناسان رسمی دادگستری، مشاوران خانواده، سردفتران و دفترباران اسناد رسمی، سردفتران دفاتر ازدواج و طلاق، داوران و میانجی‌گران براساس صلاحیت‌سنجی عمومی، علمی و حرفه‌ای به صورت رقابتی با تعیین ضوابط لازم و بدون تعیین سقف ظرفیت عددی از طریق برگزاری آزمون سالانه و اعلام نتایج نهایی آزمون و کاهش زمان مراحل جذب و گزینش، اخذ استعلامات و کارآموزی علمی و عملی و صدور پروانه یا ابلاغ مربوطه با رعایت «قانون تسهیل صدور مجوزهای کسب و کار»

معاونت حقوقی و امور مجلس | سازمان ثبت اسناد و املاک کشور

مرکز حل اختلاف | مرکز وکلا، کارشناسان رسمی و مشاوران خانواده

کانون وکلای دادگستری | کانون کارشناسان رسمی | کانون سردفتران و دفترباران

کوتاه مدت

توسعه خدمات وکالت تخصصی در حوزه‌های پرکاربرد با ارائه آموزش‌های تخصصی لازم

مرکز وکلا، کارشناسان رسمی و مشاوران خانواده | کانون وکلای دادگستری

بلندمدت

فراهم‌سازی امکان وکالت، طرح دعوا و دفاع توسط مؤسسات حقوقی در مراجع قضایی با اصلاح قوانین و مقررات مرتبط

معاونت حقوقی و امور مجلس | بلندمدت

راه‌اندازی «سامانه جامع کارآموزی» به منظور ارتقاء آموزش کارآموزان وکالت، کارشناسی رسمی و سردفتری به گونه‌ای که داوطلبان با حداقل حضور فیزیکی و به صورت برخط بتوانند آموزش‌های لازم را دریافت نموده، در آزمون‌ها و جلسات دادگاه شرکت کرده، گزارش‌های لازم را بارگذاری نموده و از طریق آن کلیه امور مربوط به وظایف کارآموزی خود را پیگیری کنند

۱۴۸

پذیرش از طریق
آزمون و بدون تعیین
سقف ظرفیت

۱۴۹

توسعه
وکالت تخصصی

۱۵۰

امکان وکالت توسط
مؤسسات حقوقی

۱۵۱

راه‌اندازی سامانه
جامع کارآموزی

۱۵۲

ارائه مجوزهای
قوه قضاییه
از طریق درگاه ملی
مجوزهای کشور

معاونت حقوقی و امور مجلس

معاونت منابع انسانی و امور فرهنگی

سازمان ثبت اسناد و املاک کشور دادگستری استان‌ها

مرکز وکلا، کارشناسان رسمی و مشاوران خانواده کانون وکلای دادگستری

کانون کارشناسان رسمی **میان مدت**

صدور، تمدید، ابطال، لغو و توسعه هر نوع اجازه الکترونیکی و غیرالکترونیکی از قبیل مجوز، پروانه، اجازه‌نامه، گواهی، جواز، نماد، موافقت، تأییدیه یا مصوبه و همچنین هر نوع سند یا استعلامی که برای شروع، ادامه، توسعه یا انحلال هرگونه فعالیت از سوی قوه قضاییه، سازمان‌ها و دستگاه‌های تابعه آن صادر می‌شود از قبیل پروانه کارآموزی وکالت، پروانه وکالت، پروانه داور، پروانه میانجیگری، مجوز ثبت علامت و نشان تجاری، مجوز ثبت طرح صنعتی، مجوز ثبت اختراع، مجوز ترجمه رسمی دادگستری، ابلاغ سردفتری اسناد رسمی، پروانه کارشناسی رسمی دادگستری و پروانه مشاوره خانواده به صورت الکترونیکی و منحصراً از طریق درگاه ملی مجوزهای کشور

معاونت اول

معاونت حقوقی و امور مجلس

سازمان ثبت اسناد و املاک کشور مرکز حل اختلاف

مرکز آمار و فناوری اطلاعات مرکز وکلا، کارشناسان رسمی و مشاوران خانواده

کانون وکلای دادگستری کانون کارشناسان رسمی **کوتاه مدت**

پیگیری برای الزام مراجع صدور مدارک رسمی پرتکرار در مراکز آموزشی، ثبت احوال، ثبت اسناد و املاک، انتظامی، بهداشتی، بانکی و اداری استخدامی به صدور مدارک در قالب‌های استاندارد به زبان فارسی و زبان‌های خارجی در صورت تقاضای اشخاص با قابلیت راستی‌آزمایی برخط با اصلاح قوانین و مقررات مرتبط

معاونت حقوقی و امور مجلس

بلندمدت

۱۵۳

ارائه ترجمه
مدارک آموزشی
توسط مراکز آموزشی

ضعف در حذف عوامل اصلی شکل‌گیری جرائم و دعاوی

عامل ۱

عدم شناسایی کامل عوامل اصلی شکل‌گیری جرائم و دعاوی

❖ راهبرد: هوشمندسازی فرآیند شناسایی عوامل اصلی شکل‌گیری جرائم و دعاوی

ثبت هوشمند، برخط و آنی داده‌های ورودی به دستگاه‌های قضایی، انتظامی و نظارتی با یکسان‌سازی کاربرگ‌های استاندارد منطبق با عناوین جرائم و دعاوی در «سامانه مدیریت پرونده» و ایجاد کاربرگ استاندارد برای ارسال اطلاعات ضروری از کلانتری‌ها به دادسراها و جلوگیری از ارسال گزارش‌های ناقص

معاونت اجتماعی و پیشگیری از وقوع جرم | مرکز آمار و فناوری اطلاعات

کوتاه مدت

شناسایی عوامل اصلی بروز ده عنوان اولویت‌دار جرائم و دعاوی در سطح کشور و یک عنوان اولویت‌دار جرائم و دعاوی در سطح استان به صورت سالیانه با داده‌کاوی اطلاعات موجود در «سامانه مدیریت پرونده» و اطلاعات ورودی به سایر دستگاه‌های انتظامی و نظارتی و جلب مشارکت مراکز علمی و شرکت‌های دانش‌بنیان صاحب صلاحیت در تحلیل اطلاعات

معاونت اجتماعی و پیشگیری از وقوع جرم | مرکز آمار و فناوری اطلاعات

دادگستری استان‌ها | کوتاه مدت

عامل ۲

غیرمنسجم بودن اقدامات برای حذف عوامل اصلی شکل‌گیری جرائم و دعاوی و کم‌توجهی به ظرفیت‌های درونی و بیرونی قوه قضاییه

❖ راهبرد: انسجام‌بخشی و هدایت هدفمند تمامی ظرفیت‌ها برای حذف عوامل اصلی شکل‌گیری جرائم و دعاوی

تعیین راهکارهای رفع عوامل اصلی بروز جرائم و دعاوی برای ده عنوان اولویت‌دار جرائم و دعاوی در سطح کشور و یک عنوان اولویت‌دار جرائم

۱۵۴

ثبت هوشمند و برخط
داده‌های ورودی

۱۵۵

داده‌کاوی سامانه
مدیریت پرونده
و شناسایی عوامل
جرائم و دعاوی

۱۵۶

تعیین راهکارهای رفع
عوامل جرائم و دعاوی
و تصویب آنها در
شورای عالی
پیشگیری از وقوع جرم

و دعاوی در سطح استان‌ها به صورت سالانه و تصویب راهکارها در «شورای عالی پیشگیری از وقوع جرم» و احصاء ظرفیت‌های قانونی دستگاه‌های اجرایی متناسب با هر راهکار و پیگیری از دستگاه‌های اجرایی مرتبط در خصوص اجرای مصوبات «شورای عالی پیشگیری از وقوع جرم» با همکاری مراجع نظارتی قوه قضاییه و اعلام رتبه‌بندی دستگاه‌ها در اجرای مصوبات و نظارت بر هزینه‌کرد اعتبارات برنامه‌های پیشگیری دستگاه‌ها و بررسی طرح‌ها و لوایح مطرح از جنبه افزایش جرائم و دعاوی و انعکاس به مراجع ذی‌ربط

معاونت اجتماعی و پیشگیری از وقوع جرم مرکز آمار و فناوری اطلاعات

سازمان بازرسی کل کشور دادگستری استان‌ها میان مدت

رصد و تحلیل روند شکل‌گیری جرائم و دعاوی دارای خواهان و شاکی متعدد (کثیرالشاکی) با بررسی دقیق سالیانه حداقل یکصد پرونده در هر کدام از حوزه‌های پیش فروش خودرو، مسکن و جمع‌آوری وجوه عموم مردم و رایبه راهکارهای اصلاحی و پیگیری اقدامات لازم برای پیشگیری از آن‌ها

معاونت اجتماعی و پیشگیری از وقوع جرم پژوهشگاه میان مدت

رصد و پیگیری آگهی‌های مربوط به تبلیغات در حوزه‌های پیش فروش خودرو، مسکن و جمع‌آوری وجوه عموم مردم به منظور انجام اقدامات پیش‌دستانه و پیشگیری از وقوع کلاهبرداری‌های جمعی

دادستانی کل کشور معاونت اجتماعی و پیشگیری از وقوع جرم

دادگستری استان‌ها میان مدت

پیشگیری از ورود شکوائیه‌ها به دیوان عدالت اداری از طریق تشکیل هیأت‌های مشترک با دستگاه‌های اجرایی مسئول به منظور بررسی و آسیب‌شناسی و پیگیری اصلاح قوانین، مقررات و رویه‌های مرتبط و انجام اطلاع‌رسانی عمومی با اولویت ده دستگاه اجرایی دارای بیشترین میزان شکایت و اجرای ماده (۱۱۳) قانون دیوان عدالت اداری

دیوان عدالت اداری کوتاه مدت

۱۵۷

تحلیل روند شکل‌گیری جرائم و دعاوی کثیرالشاکی

۱۵۸

پیشگیری از کلاهبرداری‌های جمعی با رصد آگهی‌های تبلیغاتی

۱۵۹

تشکیل هیأت‌های مشترک دیوان عدالت با دستگاه‌های اجرایی

۱۶۰

پیشگیری از
وقوع جرائم مرتبط با
سیم کارت یا
شناسه‌های مخابراتی

پیشگیری از وقوع جرائم مرتبط با سیم کارت‌های تلفن همراه یا شناسه‌های مخابراتی معادل آن با یک طرفه یا مسدود کردن سیم کارت‌های اتباع غیرایرانی دارای اقامت موقت خارج شده از کشور، زندانیان در طول مدت حضور در زندان، اشخاص حقوقی انحلال یافته یا تعطیل شده و متوفیان تا زمان تعیین تکلیف توسط مالک قانونی

معاونت اجتماعی و پیشگیری از وقوع جرم دادگستری استان‌ها میان مدت

۱۶۱

پیگیری اصلاح
نقاط حادثه خیز
رانندگی

پیگیری کاهش تصادفات با اصلاح نقاط حادثه خیز رانندگی در هر حوزه قضایی و اطلاع‌رسانی عمومی موقعیت مکانی آن نقاط و پیگیری تعیین جریمه پلکانی برای رانندگان پرخطر و بکارگیری ابزارهای نظارتی مانند نصب دوربین ثبت وقایع در وسایل نقلیه

دادستانی کل کشور معاونت اجتماعی و پیشگیری از وقوع جرم

دادگستری استان‌ها میان مدت

ناکافی بودن تبعات ارتکاب جرم

عامل

عدم کفایت بازدارندگی مجازات‌ها

❖ راهبرد: مؤثر و متنوع نمودن مجازات‌ها متناسب با نوع جرائم

پیگیری اصلاح «قانون کاهش مجازات حبس تعزیری» به منظور کاهش سرقت‌های خرد کمتر از دویست میلیون ریال و اعلام این موارد به عنوان مصادیق «غیرقابل گذشت»

راهنما

معاونت حقوقی و امور مجلس دادستانی کل کشور بلندمدت

اعمال محدودیت‌های اقتصادی و اجتماعی مدت‌دار در حوزه‌هایی نظیر ثبت شرکت، فعالیت در بورس، دریافت تسهیلات، برخورداری از منابع و امتیازهای بخش‌های عمومی یا دولتی به عنوان مجازات اصلی و تبعی متناسب با نوع جرائم با اولویت موضوعات اقتصادی با اصلاح قوانین و مقررات مرتبط

معاونت حقوقی و امور مجلس بلندمدت

تغییر مبنای تعیین جزای نقدی از مقدار ثابت به واحد بروز شونده با تعیین فرمول مناسب و به‌روزرسانی آن براساس نرخ تورم اعلامی کشور و اعمال آن در «دستیار هوشمند قضایی» با اصلاح قوانین و مقررات مرتبط

معاونت حقوقی و امور مجلس وزارت دادگستری مرکز آمار و اطلاعات

میان مدت

پیگیری اصلاح قانون جرائم رایانه‌ای به منظور تسریع دادرسی و جرم‌انگاری و تعیین مجازات مناسب برای پدیده‌ها و رفتارهای مجرمانه نوظهور در فضای مجازی با اصلاح قوانین و مقررات مرتبط

معاونت حقوقی و امور مجلس دادستانی کل کشور

معاونت اجتماعی و پیشگیری از وقوع جرم بلندمدت

۱۶۲

اصلاح قانون کاهش مجازات حبس تعزیری

۱۶۳

اعمال محدودیت‌های اقتصادی و اجتماعی مدت‌دار به عنوان مجازات اصلی و تبعی

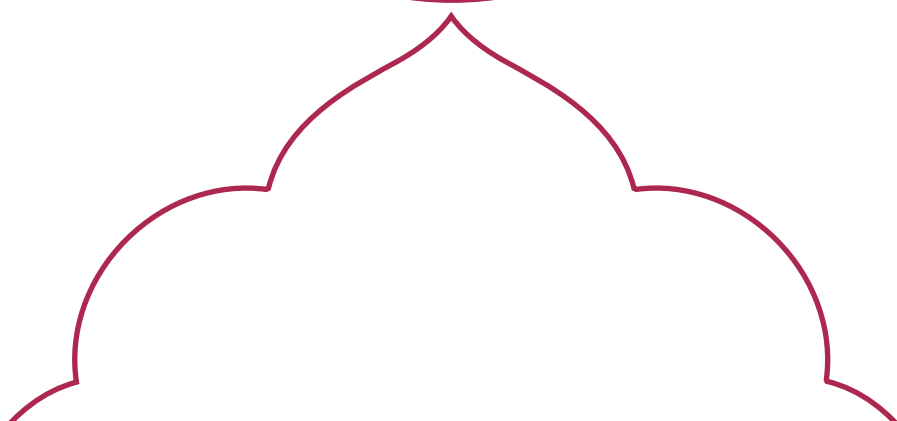
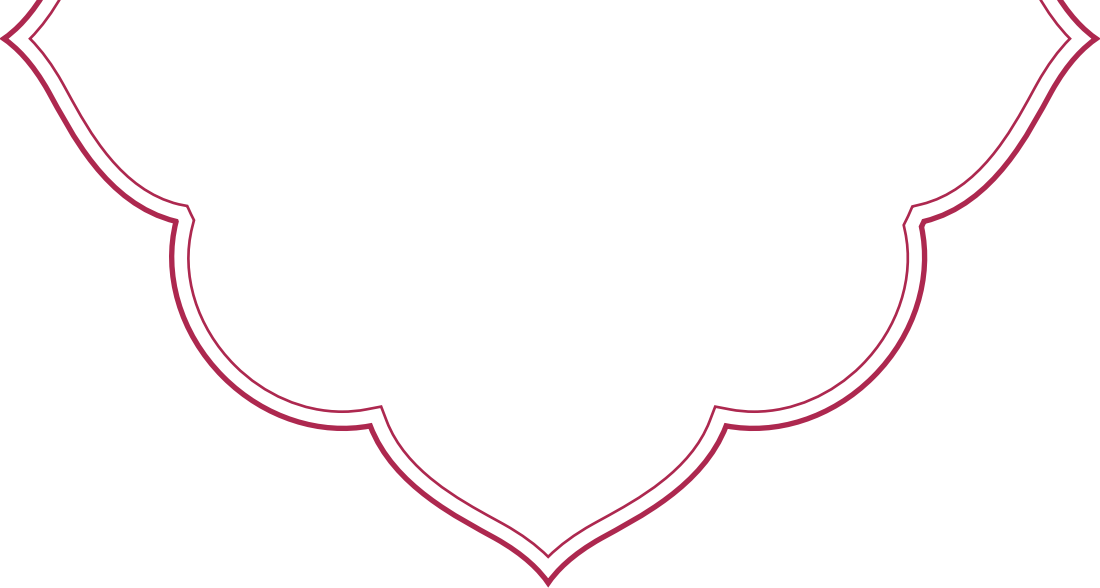
۱۶۴

تغییر مبنای جزای نقدی و به‌روزرسانی مبالغ در دستیار هوشمند قضایی

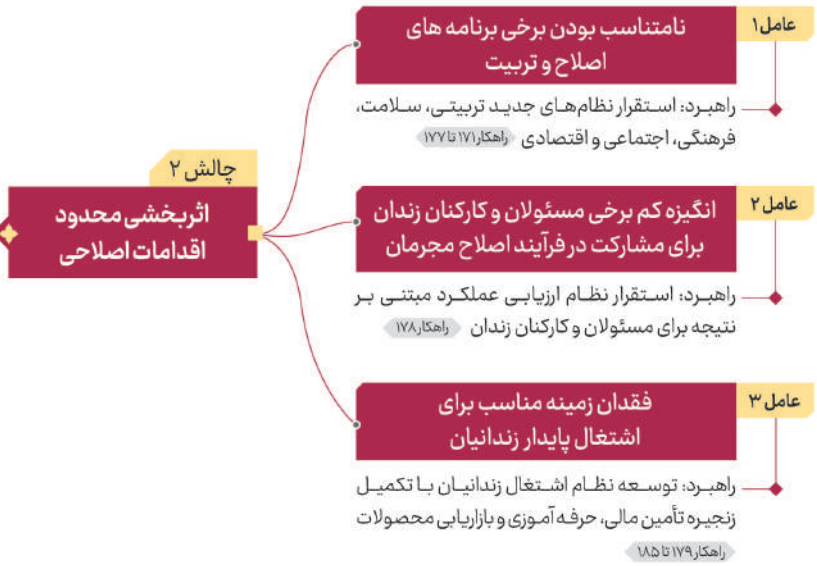
۱۶۵

اصلاح قانون جرائم رایانه‌ای

ماموریت ۶

اصلاح مجرمان

ماموریت ۶

اصلاح مجرمان

چالش ۳

عدم حمایت موثر از
محکومان پس از اتمام
دوره حبس

دشواری بازگشت محکومان به جامعه

عامل ۱

راهبرد: ارتقاء نظام حمایت و مراقبت پس از خروج
محکومان از زندان (راهکار ۱۸۶ و ۱۸۷)

ضعف در رهگیری و نظارت بر مجرمان
حرفه‌ای پس از اتمام دوره حبس

عامل ۲

راهبرد: نظارت موقت بر مجرمان حرفه‌ای پس از
اتمام دوره حبس (راهکار ۱۸۸)

ماموریت ۶

اصلاح مجرمان

بند (۵) اصل (۱۵۶) قانون اساسی

اصلاح مجرم به معنای بازسازی اخلاقی و اجتماعی بزهکار است؛ به گونه‌ای که به او اجازه دهد فعالانه به جامعه بازگردد و علاوه بر جبران گذشته، با یادگیری مهارت‌های مفید حرفه‌ای و اجتماعی آن‌ها را به کار گیرد.

هدف اصلی از این رویکرد در مواجهه با جرم و بزهکاری، اصلاح و بازپروری فرد خطاکار است؛ به گونه‌ای که دوباره نلغزد و امنیت جامعه را با تکرار جرم به خطر نیندازد.

اگر این مأموریت که در انتهای بند پنجم اصل ۱۵۶ قانون اساسی به قوه قضاییه سپرده شده است، به نحو مطلوب اجرا شود علاوه بر پیشگیری از تکرار جرم، موجب کاهش محسوس بازگشت مجرمان به زندان‌ها خواهد شد.

از منظر سند تحول و تعالی، موفقیت دستگاه قضایی در انجام این مأموریت، منوط به حذف این سه چالش است: «صدور تصمیمات قضایی غیرمؤثر بر اصلاح مجرمان»، «اثربخشی محدود اقدامات اصلاحی» و «عدم حمایت مؤثر از محکومان پس از اتمام دوره حبس».

در کاوشی دقیق، محو این چالش‌ها به شناسایی و رفع این عوامل وابسته است: نبود انگیزه کافی برای مشارکت در فرآیند اصلاح مجرمان یا نبود سازوکار لازم برای رهگیری و نظارت بر مجرمان حرفه‌ای. از همین رو با شناسایی ۶ عامل ریشه‌ای برای بروز این چالش‌ها، ۲۳ راهکار برای حل آن‌ها ارائه شده است.

صدور برخی تصمیمات قضایی غیر مؤثر بر اصلاح مجرمان

عامل ۱

نقص در فرآیندهای صدور تصمیمات قضایی مؤثر بر اصلاح مجرمان

❖ راهبردا: تسهیل صدور تصمیمات قضایی مؤثر بر اصلاح مجرمان

اجرای «دستورالعمل تشکیل پرونده شخصیت متهم» با استفاده از فراهم سازی دسترسی برخط به پایگاه های اطلاعاتی مراجع حاکمیتی، فناوری های نوین تشخیص شخصیت، آزمون های شخصیت شناسی برخط، برون سپاری اجرای آزمون ها به مراکز مورد تأیید با الزام به تکمیل و به روزرسانی اطلاعات پرونده شخصیت در تمامی مراحل رسیدگی توسط مراجع قضایی و زندان ها و پیشنهاد حکم مؤثر بر اصلاح مجرمان در «دستیار هوشمند قضایی»

دادستانی کل کشور مرکز آمار و فناوری اطلاعات

سازمان زندان ها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور دادگستری استان ها

میان مدت

استفاده اثربخش از نهادهای ارفاقی از جمله مجازات های جایگزین حبس، تعویق صدور حکم، تعلیق تعقیب و اجرای مجازات، عفو، تخفیف یا تبدیل مجازات، تشدید یا توقف موقت مجازات و آزادی تحت مراقبت الکترونیک و ضمانت اجراهای غیرکیفری مؤثر و روزآمد با فراهم سازی امکان نقش آفرینی نهادهای مردمی، ایجاد زیرساخت ها و سازوکارهای لازم از جمله تعریف فرآیند اعمال نهادهای ارفاقی، طراحی شاخص های سنجش پذیر ارزیابی نتایج آن برای اصلاح مجرمان، ایجاد ساختار سازمانی متناسب و ایجاد «سامانه اطلاعات نهادهای ارفاقی» مشتمل بر مواردی از جمله اطلاعات افراد مشمول، نوع نهاد ارفاقی صادره مناسب، ظرفیت دستگاه ها و نهادهای پذیرنده و نتیجه اقدامات انجام شده به منظور رصد مستمر

۱۶۶

تشکیل پرونده
شخصیت متهم و
به روزرسانی اطلاعات
آن در مراحل رسیدگی

۱۶۷

ایجاد سامانه
اطلاعات نهادهای
ارفاقی

وضعیت افراد و افزایش دامنه عناوین مشمول مجازات‌های جایگزین
حبس با اصلاح قوانین و مقررات مرتبط

دادستانی کل کشور معاونت حقوقی و امور مجلس

مرکز آمار و فناوری اطلاعات معاونت اجتماعی و پیشگیری از وقوع جرم

دادگستری استان‌ها بلندمدت

اجرای سالانه «طرح پایش سراسری وضعیت زندانیان» با هدف
ارزیابی میزان اجرای مقررات مذکور در قوانین کیفری و آیین‌نامه اجرایی
سازمان زندان‌ها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور، آسیب‌شناسی
وضع موجود و اتخاذ راهکارهای مؤثر در اعمال نهادهای ارفاقی و
ارتقاء حقوق شهروندی با تکمیل کاربرگ‌های استاندارد برای هر کدام
از زندانیان در «سامانه هوشمند مدیریت زندانی»

سازمان زندان‌ها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور دادستانی کل کشور

دادگستری استان‌ها کوتاه‌مدت

شفاف‌سازی و تسهیل فرآیند درخواست عفو با ایجاد «سامانه عفو
و بخشودگی» با قابلیت ثبت درخواست مستقیم متقاضیان، درج
نظرات شورای طبقه‌بندی زندان، کمیسیون عفو دادگستری استان،
کمیسیون مرکزی و رییس قوه قضائیه، اعلام نتیجه به دادگستری
استان‌ها و اطلاع‌رسانی مناسب به متقاضیان در خصوص دلایل
مخالفت با درخواست عفو

معاونت قضایی مرکز آمار و فناوری اطلاعات میان‌مدت

❖ واهبرد ۲: ترغیب قضات به صدور تصمیمات قضایی مؤثر بر اصلاح
مجربان

برگزاری جشنواره سالانه تقدیر از قضات برتر در صدور آراء مبتنی
بر نهادهای ارفاقی منجر به اصلاح مجربان با طراحی نظام انگیزشی
مناسب

معاونت منابع انسانی و امور فرهنگی دادسرای انتظامی قضات

دادگستری استان‌ها کوتاه‌مدت

۱۶۸

پایش سالانه
وضعیت زندانیان

۱۶۹

ایجاد سامانه عفو
و بخشودگی

۱۷۰

تقدیر از قضات برتر
در صدور آراء مبتنی بر
نهادهای ارفاقی

راهکار

عامل ۱

نامتناسب بودن برخی برنامه‌های اصلاح و تربیت با فرآیند اصلاح مجرمان

❖ راهبرد: استقرار نظام‌های جدید تربیتی، سلامت، فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی

اصلاح رفتار و بازاجتماعی کردن زندانیان و مددجویان کانون‌های اصلاح و تربیت با طراحی برنامه‌های اصلاحی و تربیتی مبتنی بر آموزه‌های دینی و فراهم‌سازی امکان ارتقاء کیفیت زندگی در زندان از جمله دریافت خدمات و استفاده از ارفاقات قانونی مبتنی بر میزان پایبندی زندانیان به ضوابط، میزان مشارکت در برنامه‌های اصلاح و تربیت و نحوه رفتار در زندان بر اساس نتایج اعتبارسنجی در «سامانه هوشمند مدیریت زندانی» و بدون در نظر گرفتن وضعیت ایشان قبل از ورود به زندان

سازمان زندان‌ها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور | دادستانی کل کشور

دادگستری استان‌ها | میان‌مدت

بازطراحی و اجرای طرح طبقه‌بندی زندانیان مبتنی بر منشأ جرم و شخصیت زندانیان و از طریق تکمیل پرونده شخصیت زندانیان با استفاده از نتایج پرونده شخصیت متهمان، فناوری‌های نوین تشخیص شخصیت، آزمون‌های شخصیت‌شناسی برخط و برون‌سپاری اجرای آزمون‌ها به مراکز مورد تأیید

سازمان زندان‌ها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور | دادگستری استان‌ها

میان‌مدت

برگزاری مسابقات مهندسی و معماری به منظور ایده‌پردازی‌های جدید و ارائه طرح‌های مناسب در زمینه معماری فضاهای زندان در طراحی اماکن جدید و نیز بازمهندسی اماکن موجود با رویکرد طراحی فضاهای اصلاح‌پذیر

سازمان زندان‌ها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور | کوتاه‌مدت

۱۷۱

اصلاح رفتار و بازاجتماعی کردن زندانیان

۱۷۲

بازطراحی و اجرای طرح طبقه‌بندی زندانیان

۱۷۳

برگزاری مسابقات مهندسی و معماری فضای زندان

۱۷۴

استقرار نظام مالی
جدید برای زندانیان

استقرار نظام مالی جدید برای زندانیان در زندان مبتنی بر مؤلفه‌هایی نظیر محدودسازی سقف دریافت پول از بیرون زندان، کسب درآمد زندانیان از کسب و کار و خلق ارزش افزوده در زندان و امکان انتقال آن به خانواده خود، تخصیص برخی از هزینه‌ها به صورت اعتبار مالی مستقیم به زندانیان و اعتبارسنجی مستمر زندانیان بر اساس سوابق عملکردی و ایجاد دسترسی به خدمات تکمیلی بر اساس نتایج اعتبارسنجی

سازمان زندان‌ها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور | میان مدت

جلب مشارکت نهادهای مردمی و مجموعه‌های فرهنگی موفق برای اصلاح مجرمان و ترمیم روابط اجتماعی سالم زندانیان با طراحی نظام‌های انگیزشی متناسب نظیر ایجاد رقابت، شناسایی و ترویج الگوهای اثربخش و برگزاری جشنواره سالانه ارزشیابی و تقدیر از الگوهای برتر و ترغیب مسئولان زندان به جلب مشارکت نهادهای مردمی و حاکمیتی

سازمان زندان‌ها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور

معاونت اجتماعی و پیشگیری از وقوع جرم | کوتاه مدت

هدفمندسازی حمایت‌ها و ایجاد شفافیت و جلب مشارکت حداکثری مردم از طریق ایجاد «سامانه اقدامات حمایتی» با اجرای ماده (۱۶۶) آیین نامه اجرایی سازمان زندان‌ها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور

سازمان زندان‌ها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور | کوتاه مدت

نظارت مؤثر بر کمپ‌های نگهداری معتادان موضوع مواد (۱۵) و (۱۶) قانون مبارزه با مواد مخدر برای اطمینان از عدم بازگشت معتادان به چرخه اعتیاد با پیگیری اجرای برنامه‌های اصلاحی مؤثر نظیر اقدامات درمانی و مددکاری

دادستانی کل کشور | دادگستری استان‌ها | بلندمدت

۱۷۵

جلب مشارکت
نهادهای مردمی برای
اصلاح مجرمان

۱۷۶

ایجاد سامانه
اقدامات حمایتی

۱۷۷

نظارت بر کمپ‌های
نگهداری معتادان

عامل ۲

انگیزه کم برخی مسئولان و کارکنان زندان برای مشارکت در فرآیند اصلاح مجرمان

🔴 راهبرد: استقرار نظام ارزیابی عملکرد مبتنی بر نتیجه برای مسئولان و کارکنان زندان

ارزیابی عملکرد مسئولان و کارکنان زندان مبتنی بر شاخص‌هایی نظیر کمیت و کیفیت اجرای حکم، میزان اثربخشی در حرفه‌آموزی و اشتغال محکومان، اجرای طرح طبقه‌بندی زندانیان، جلب مشارکت نهادهای مردمی در فرآیند اصلاح مجرمان و صلح و سازش، جلب مشارکت نهادهای فرهنگی برای اصلاح باورها، انجام اقدامات تربیتی، نتایج اعلام نظر برخط زندانیان و مراجعان و نتایج نظارت‌ها و بازرسی‌های پنهان، فوق‌العاده و موردی مراجع نظارتی قوه قضاییه با ایجاد «سامانه جامع عملکرد مسئولان و کارکنان زندان» برخوردار از دسترسی سلسله مراتبی سازمانی و مراجع نظارتی قوه قضاییه، با قابلیت مشاهده برخط نتایج ارزیابی برای کارکنان و محوریت نتایج ارزیابی این سامانه در تعیین وضعیت افراد در نظام‌های منابع انسانی از جمله جبران خدمات، ارتقاء شغلی، نقل و انتقال و تمدید قرارداد و اجرای ماده (۳۴۰) آیین‌نامه اجرایی سازمان زندان‌ها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور

سازمان زندان‌ها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور | دادستانی کل کشور

میان مدت

عامل ۳

فقدان زمینه مناسب برای اشتغال پایدار زندانیان

🔴 راهبرد: توسعه نظام اشتغال زندانیان با تکمیل زنجیره تأمین مالی، حرفه‌آموزی و بازاریابی محصولات

بازنگری در نظام حرفه‌آموزی و اشتغال زندانیان با محوریت توسعه کسب و کارهای خرد و خانگی مبتنی بر قابلیت‌های فردی ایشان و برقراری ارتباط حداکثری میان حرفه‌فعالیت آن‌ها با تقاضای بازارکار

خارج از زندان و بازاریابی تولیدات زندانیان با اولویت استفاده از ظرفیت‌های فضای مجازی

سازمان زندان‌ها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور بنیاد تعاون زندانیان

دادگستری استان‌ها میان مدت

استقرار نظام جبران خدمات عادلانه و انگیزه‌بخش برای زندانیان و ترغیب کارکنان زندان به مشارکت فعال در اشتغال زندانیان با تخصیص بخشی از افزایش ارزش افزوده فعالیت اقتصادی در زندان به ایشان

سازمان زندان‌ها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور بنیاد تعاون زندانیان

میان مدت

فراهم سازی امکان فعالیت نهادهای مردمی، شرکت‌های تعاونی، خصوصی، دولتی و کارآفرینان اجتماعی در ایجاد و اداره مؤسسات تولیدی، اقتصادی و خدماتی در داخل و خارج از زندان و ایجاد فضای رقابتی با بنیاد تعاون زندانیان و اجرای مواد (۱۷۵) و (۱۷۶) آیین نامه اجرایی سازمان زندان‌ها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور

سازمان زندان‌ها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور بنیاد تعاون زندانیان

دادگستری استان‌ها میان مدت

اصلاح رویکرد بنیاد تعاون زندانیان با تمرکز بر ایجاد اشتغال زندانیان و مشارکت در توسعه فضای کارگاهی زندان و تعیین میزان درآمد زندانیان از اشتغال به عنوان شاخص نهایی ارزیابی عملکرد بنیاد، چابک سازی در حوزه منابع انسانی و تخصیص تمامی منافع، عایدات و مازاد درآمدهای آن در حال و آینده به موضوع حرفه‌آموزی و اشتغال زندانیان و کسب درآمد این بنیاد منحصرراً از طریق ایجاد اشتغال برای زندانیان

بنیاد تعاون زندانیان سازمان زندان‌ها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور

میان مدت

۱۸۰

استقرار نظام
جبران خدمات عادلانه
برای زندانیان

۱۸۱

ایجاد فضای رقابتی
و امکان فعالیت
نهادهای مردمی در
ایجاد اشتغال زندانیان

۱۸۲

اصلاح رویکرد
بنیاد تعاون زندانیان
در موضوع اشتغال

۱۸۳

استفاده از توان
نهادهای حاکمیتی
برای اشتغال زندانیان

استفاده حداکثری از توان نهادهای حاکمیتی مسئول در زمینه اشتغال نظیر ستاد اجرایی فرمان حضرت امام علیه السلام، بنیاد مستضعفان انقلاب اسلامی، کمیته امداد امام خمینی علیه السلام، سازمان بهزیستی کشور و سازمان آموزش فنی و حرفه ای کشور به منظور توسعه نظام حرفه‌آموزی و اشتغال زندانیان و خانواده‌های آنان

سازمان زندان‌ها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور دادگستری استان‌ها

انجمن‌های حمایت از زندانیان کوتاه مدت

۱۸۴

استفاده از ظرفیت‌های
توسعه اشتغال‌زایی
برای زندانیان

پیگیری استفاده حداکثری از ظرفیت‌های توسعه اشتغال‌زایی در کشور از قبیل جذب سهم اختصاصی از تسهیلات مالی اشتغال‌زایی کشور مندرج در قانون بودجه سالانه، فروش محصولات تولیدی زندانیان به بخش دولتی و تصویب معافیت‌های مالیاتی برای حمایت از اشتغال زندانیان

سازمان زندان‌ها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور دادگستری استان‌ها

کوتاه مدت

۱۸۵

تأسیس انجمن
خیرین اشتغال
زندانیان

کمک به تأسیس انجمن خیرین اشتغال زندانیان در سطح ملی و استانی به منظور استفاده حداکثری از توان خیرین و نهادهای مردمی برای توسعه اشتغال زندانیان

سازمان زندان‌ها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور دادگستری استان‌ها

میان مدت

عدم حمایت موثر از محکومان پس از اتمام دوره حبس

عامل ۱

دشواری بازگشت محکومان به جامعه

❖ راهبرد: ارتقاء نظام حمایت و مراقبت پس از خروج محکومان از زندان

راهکار

ارائه آموزش‌های لازم به زندانیان و مددجویان کانون‌های اصلاح و تربیت در شرف آزادی، توسعه ارتباط با خانواده زندانیان، شناسایی موانع اصلی فعالیت سالم آن‌ها در جامعه، پیگیری تعیین حامی برای ایشان با توجه به شرایط اقتصادی، اجتماعی و روان‌شناختی آن‌ها و نوع جرائم با فعال‌سازی ظرفیت‌های دستگاه‌های مسئول، بخش خصوصی، نهادهای مردمی و خیرین برای رفع این موانع و رصد مستمر وضعیت این افراد به‌منظور اطمینان از بازگشت محکومان به زندگی شرافتمندانه با ایجاد «سامانه حمایت و مراقبت پس از خروج» برخوردار از دسترسی سلسله‌مراتبی سازمانی و مراجع نظارتی قوه قضاییه با همکاری نهادهای فعال در زمینه اشتغال و آسیب‌های اجتماعی و اجرای ماده (۱۶۸) آیین‌نامه اجرایی سازمان زندان‌ها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور

سازمان زندان‌ها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور

معاونت اجتماعی و پیشگیری از وقوع جرم دادگستری استان‌ها

انجمن‌های حمایت از زندانیان میان‌مدت

کمک به بازگشت زندانیان به فعالیت‌های اجتماعی پس از اتمام دوره حبس و رفع موانع اشتغال آن‌ها مانند لزوم ارائه گواهی عدم سوء پیشینه در موارد غیرضروری با اصلاح قوانین و مقررات مرتبط

سازمان زندان‌ها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور

معاونت حقوقی و امور مجلس دادگستری استان‌ها بلندمدت

۱۸۶

ایجاد سامانه
مراقبت پس از
خروج زندانیان

۱۸۷

رفع موانع
بازگشت زندانیان به
فعالیت‌های اجتماعی

عامل ۲

ضعف در رهگیری و نظارت بر مجرمان حرفه‌ای پس از اتمام دوره حبس

راهبرد: نظارت موقت بر مجرمان حرفه‌ای پس از اتمام دوره حبس

راهکار

رصد و پایش (کنترل) هوشمند و موقت مجرمان حرفه‌ای، سابقه دار و خطرناک و مرتکبان جرائم مهم پس از اتمام حبس و اعمال موقت محدودیت در حوزه‌هایی نظیر محل سکونت، محل اشتغال، ثبت شرکت و انجام معاملات، متناسب با نوع جرائم توأم با نظام‌های حمایتی و کاهش تدریجی محدودیت‌ها متناسب با اصلاح رفتار مجرمان با اصلاح قوانین و مقررات مرتبط

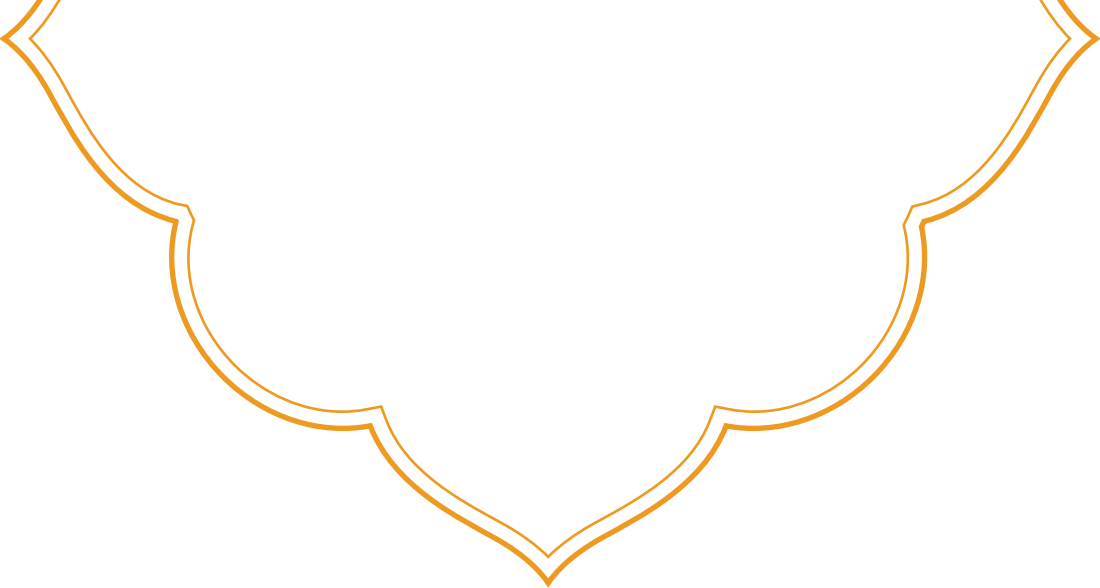
دادستانی کل کشور | سازمان زندان‌ها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور

معاونت حقوقی و امور مجلس | دادگستری استان‌ها | بلندمدت

۱۸۸

رصد هوشمند
مجرمان حرفه‌ای

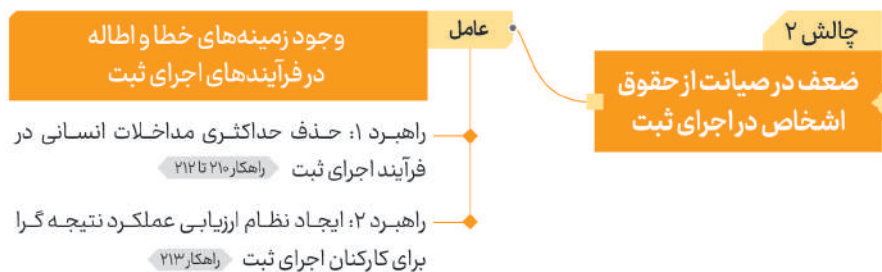
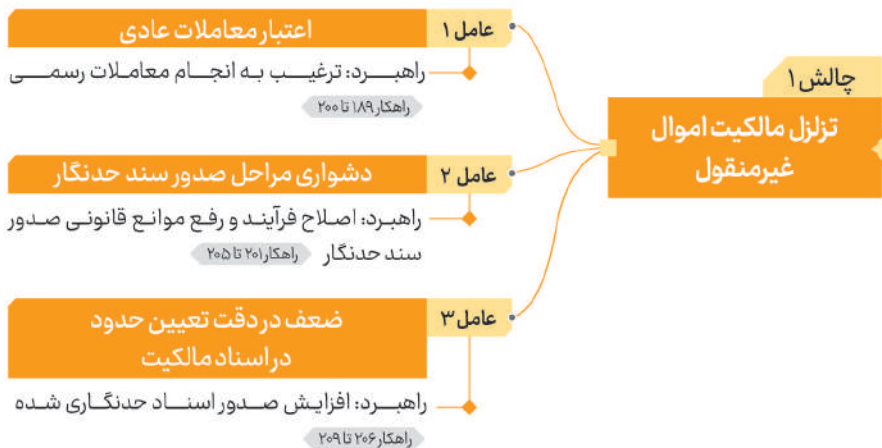

ماموریت ۷

حمایت از حقوق
مالکیت اشخاص

ماموریت ۷

حمایت از حقوق
مالکیت اشخاص

ماموریت ۷

حمایت از حقوق مالکیت اشخاص

سیاست‌های کلی ابلاغی مقام معظم رهبری

این مأموریت با آنکه به صراحت در فهرست وظایف و مسئولیت‌های قوه قضاییه در اصل ۱۵۶ قانون اساسی ذکر نشده است، به روشنی در فرازهای دیگری از قانون اساسی به‌ویژه اصول ۲۲ و ۴۷ مشاهده می‌شود؛ ضمن آنکه بر این تکلیف در سیاست‌های ابلاغی مقام معظم رهبری علیه‌السلام نیز تأکید شده است.

سازمان ثبت اسناد و املاک کشور به‌عنوان یکی از بازوهای قوه قضاییه، وظیفه اصلی را در این مأموریت برعهده دارد؛ یعنی اعتباربخشی، تثبیت و حمایت از حقوق مالکیت مشروع و قانونی اشخاص. فعالیت این سازمان علاوه بر ثبت و اجرای اسناد رسمی و ساماندهی معاملات این موارد را نیز شامل می‌شود: ثبت شرکت‌ها، املاک و دارایی‌ها، ثبت اختراعات و علائم تجاری، اجرای حدنگاری و صدور اسناد مالکیت حدنگار.

قوه قضاییه در اجرای این مأموریت، با دو مسئله عمده یعنی تزلزل مالکیت اموال غیرمنقول و ضعف در صیانت از حقوق اشخاص در بخش اجرا روبه‌روست که از عواملی مانند اعتبار معاملات عادی، دشواری صدور سند حدنگار، کم‌دقتی در تعیین حدود در اسناد مالکیت و اطاله در فرآیندهای اجرای ثبت پدید می‌آید. برای حذف این عوامل و حل آن چالش‌ها، در سند تحول و تعالی، ۲۵ راهکار در نظر گرفته شده است که اجرای کامل آن‌ها ضمن حمایت از حقوق مالکیت اشخاص، نقش مهمی در استقرار عدالت اجتماعی و کاهش دعاوی و اختلافات خواهد داشت.

تزلزل مالکیت اموال غیر منقول

عامل ۱

اعتبار معاملات عادی

❖ راهبرد: ترغیب به انجام معاملات رسمی

پیگیری تصویب و اجرای طرح «الزام به ثبت رسمی معاملات اموال غیر منقول»

راهکار

سازمان ثبت اسناد و املاک کشور | معاونت حقوقی و امور مجلس

معاونت راهبردی | میان مدت

تسهیل فرآیند ثبت رسمی معاملات املاک با استانداردسازی قراردادها در «سامانه ثبت آنی» و ایجاد دسترسی مشاوران املاک و عموم اشخاص به این سامانه برای انعقاد قرارداد

سازمان ثبت اسناد و املاک کشور | میان مدت

عدم رسیدگی قضایی در رابطه با اعمال حقوقی ثبت نشده ناقل حقوق عینی املاک دارای سند حدنگار (کاداستری) و تعیین تکلیف حقوق مکتسبه ثبت نشده قبلی این املاک با اصلاح قوانین و مقررات مرتبط

سازمان ثبت اسناد و املاک کشور | معاونت حقوقی و امور مجلس | بلندمدت

جبران خسارت متضرران ناشی از خطا در عملیات ثبتی املاک با فراهم سازی زمینه تشکیل «صندوق یا بیمه جبران خسارات» توسط دفاتر اسناد رسمی و کارکنان ادارات ثبت با اصلاح قوانین و مقررات مرتبط

سازمان ثبت اسناد و املاک کشور | معاونت حقوقی و امور مجلس | بلندمدت

برخط و آنی شدن کلیه استعلامات لازم جهت ثبت نقل و انتقال حقوق راجع به املاک نظیر استعلامات مالیاتی و تامین اجتماعی و همچنین برخط و آنی شدن دریافت پاسخ این استعلامات و

۱۸۹

اجرای قانون الزام به ثبت رسمی معاملات اموال غیر منقول

۱۹۰

تسهیل ثبت معاملات املاک از طریق سامانه ثبت آنی

۱۹۱

عدم رسیدگی قضایی در رابطه با اعمال حقوقی ثبت نشده املاک دارای سند حدنگار

۱۹۲

تشکیل صندوق یا بیمه جبران خسارات ثبتی

۱۹۳

آنی شدن استعلامات مربوط به نقل و انتقال املاک

پرداخت‌های لازم و «رفع تکلیف اداره ثبت، سردفتر و منتقل‌الیه در صورت عدم دریافت پاسخ استعلام» با اصلاح قوانین و مقررات مرتبط

سازمان ثبت اسناد و املاک کشور | میان مدت

اصلاح سامانه جامع املاک و اسناد به منظور ثبت کلیه حقوق مالکیت راجع به املاک از قبیل مالکیت عین، مالکیت منافع، حق انتفاع، حق ارتفاق، حقوق رهنی، سرقفلی، حق کسب و پیشه و تجارت و همچنین ثبت برخط و آنی اعمال حقوقی ناقل حقوق فوق و تعهدات و فسخ و اقاله آن‌ها از قبیل پیش فروش ساختمان و مشارکت در ساخت، وقایع حقوقی، آرای قطعی، دستورات و تصمیمات مراجع قضایی، شبه قضایی، کمیسیون‌ها از قبیل کمیسیون‌های ماده (۹۹) و ماده (۱۰۰) شهرداری، شوراها و سایر مراجع در رابطه با ایجاد و سلب حقوق راجع به این اموال و پاسخ برخط و آنی به استعلامات انجام شده درباره این اطلاعات

سازمان ثبت اسناد و املاک کشور | میان مدت

الزام سردفتران به ثبت ثمن واقعی اظهار شده توسط طرفین معامله در سامانه ثبت الکترونیک اسناد و متن سند رسمی و همچنین مستقل نمودن مأخذ هزینه‌های ثبت سند و معامله از ثمن واقعی با حفظ درآمدهای دولت، انعکاس آن در استعلامات بعدی راجع به سند یا مورد معامله با اصلاح قوانین و مقررات مرتبط

سازمان ثبت اسناد و املاک کشور | معاونت حقوقی و امور مجلس | میان مدت

فراهم سازی امکان مشاهده برخط و غیر حضوری تمام سوابق ثبتی ملک و پرونده ثبتی آن توسط مالک رسمی و قابلیت اشتراک‌گذاری آن با ذی‌نفع مورد تأیید مالک

سازمان ثبت اسناد و املاک کشور | بلندمدت

ارائه الکترونیکی تمام خدمات ثبتی از طریق «سکوی خدمات دیجیتال ثبتی» و «پنجره ملی خدمات دولت هوشمند» و الزام به

۱۹۴

اصلاح سامانه جامع
املاک و اسناد

۱۹۵

الزام سردفتران
به ثبت
ثمن واقعی معامله

۱۹۶

امکان مشاهده برخط
و غیر حضوری سوابق
و پرونده ثبتی ملک

۱۹۷

ارائه الکترونیکی
تمام خدمات ثبتی

استفاده از امضای الکترونیکی برای دریافت خدمات ثبتی مانند خدمات ثبتی دفاتر اسناد رسمی، دفاتر ازدواج و طلاق و ادارات ثبت شرکت‌ها

سازمان ثبت اسناد و املاک کشور | میان مدت

ارائه غیرحضوری تمامی خدمات ثبتی قابل ارائه در دفاتر اسناد رسمی از طریق سکوهای بخش خصوصی و با تأیید حضوری (در محل دفترخانه یا به صورت سیار خارج از آن) یا غیرحضوری توسط یکی از سردفتران اسناد رسمی با اصلاح قوانین و مقررات مرتبط

سازمان ثبت اسناد و املاک کشور | بلندمدت

پیگیری تخصیص شناسه یکتا به هر واحد از املاک دارای دستور نقشه صادره از مراجع قانونی شامل تعداد طبقات، سطح اشغال و تعداد واحدهای هر طبقه و فراهم شدن امکان تنظیم سند رسمی پیش فروش ساختمان به همراه کلیه ملحقات، متعلقات، منضمات و امتیازات با استفاده از شناسه یکتای مذکور با اصلاح قوانین و مقررات مرتبط

سازمان ثبت اسناد و املاک کشور | معاونت حقوقی و امور مجلس | میان مدت

پیگیری ایجاد نظام یکتای شناسه‌دهی به املاک اعم از عرصه، اعیان و اجزای اعیان با ادغام شناسه‌های مورد استفاده دستگاه‌های اجرایی نظیر پلاک ثبتی، کد پستی و کد نوسازی شهرداری‌ها و مبنا قرار دادن نظام یکتای جدید توسط تمامی دستگاه‌ها با اصلاح قوانین و مقررات

سازمان ثبت اسناد و املاک کشور | معاونت حقوقی و امور مجلس | میان مدت

عامل ۲

دشواری مراحل صدور سند حدنگار

راهبرد: اصلاح فرآیند و رفع موانع قانونی صدور سند حدنگار

فراهم‌سازی امکان تنظیم صورت مجلس تفکیکی و سند رسمی

راهکار

۱۹۸

ارائه غیرحضوری خدمات ثبتی از طریق سکوهای بخش خصوصی

۱۹۹

امکان تنظیم سند رسمی پیش فروش ساختمان با تخصیص شناسه یکتا

۲۰۰

ایجاد نظام یکتای شناسه‌دهی به املاک

۲۰۱

تنظیم صورت مجلس تفکیکی و سند رسمی تقسیم‌نامه و مالکیت پیش از صدور گواهی پایان کار

تقسیم‌نامه پیش از صدور گواهی پایان کار برای مالکان املاکی که صدور گواهی پایان کار برای آن‌ها منوط به پرداخت جریمه یا بدهی به دستگاه‌های اجرایی و بانک‌ها باشد و همچنین فراهم‌سازی امکان صدور گواهی پایان کار تفکیکی و سند مالکیت رسمی تفکیکی برای هر یک از مالکانی که سهم خود از جریمه یا بدهی مذکور را به نسبت قدرالسهم ایشان از عرصه پرداخت نموده‌اند، با اصلاح قوانین و مقررات مرتبط

سازمان ثبت اسناد و املاک کشور | معاونت حقوقی و امور مجلس | میان مدت

اعطای سند مالکیت به کلیه اراضی کشاورزی با هر مساحتی که مالک آن، مالک هیچ یک از اراضی کشاورزی مجاور نباشد و سپس جلوگیری از هرگونه افراز، تقسیم و تفکیک اراضی مذکور بر اساس «قانون جلوگیری از خرد شدن اراضی کشاورزی» و ایجاد قطعات مناسب فنی، اقتصادی و منوط نمودن تنظیم سند انتقال اراضی با کاربری کشاورزی به تأییدیه برخط و آنی وزارت جهاد کشاورزی مبنی بر حفظ کاربری با اصلاح قوانین و مقررات مرتبط

سازمان ثبت اسناد و املاک کشور | معاونت حقوقی و امور مجلس | میان مدت

ارائه غیرحضورى تمامی خدمات ثبتی از قبیل درخواست تجمیع پلاک‌های ثبتی، درخواست تفکیک آپارتمانی، درخواست افراز، درخواست صدور گواهی عدم افراز، بارگذاری الکترونیک نقشه‌های عرصه و اعیان، گواهی قطعیت تصمیم واحد ثبتی و درخواست توقف دائمی یا موقت اجرای این درخواست‌ها و همچنین فراهم‌سازی امکان تصدیق الکترونیک صورجلسه تجمیع، تفکیک و افراز املاک در سامانه یکپارچه سازمان ثبت اسناد و املاک کشور با اصلاح قوانین و مقررات مرتبط

سازمان ثبت اسناد و املاک کشور | معاونت حقوقی و امور مجلس | میان مدت

تسهیل فرآیند درخواست افراز، صدور گواهی عدم افراز و صدور دستور فروش املاک مشاعی با ایجاد امکان درخواست‌های مرتبط به صورت غیرحضورى و از طریق سامانه و صدور گواهی عدم افراز

۲۰۲

اعطای سند مالکیت
به کلیه
اراضی کشاورزی

۲۰۳

ارائه تمامی
خدمات ثبتی در
سامانه یکپارچه
سازمان ثبت
اسناد و املاک

۲۰۴

تسهیل فرآیندهای
مربوط به افراز ملک

بر اساس ضوابط ابلاغ شده از سوی مراجع ذی صلاح مانند ضوابط حداقل حد نصاب مساحت، بدون استعلام از آن‌ها با اصلاح قوانین و مقررات مرتبط

سازمان ثبت اسناد و املاک کشور | معاونت حقوقی و امور مجلس | میان مدت

تسهیل تنظیم سند رسمی تجمیع املاک مجاور از طریق رفع الزام به فقدان مانع فیزیکی، رفع الزام به مشابهنه این املاک از نظر کاربری و رفع الزام به مطابقت مالکان و مقدار سهم ایشان از املاک مذکور پیش از تجمیع و فراهم شدن امکان تعیین و ثبت سهم هر یک از مالکان از ملک تجمیعی با ثبت سند تجمیع‌نامه در دفاتر اسناد رسمی (مشابه سند تقسیم‌نامه) و همچنین فراهم شدن امکان تجمیع املاک مرهونه در صورت اجازه مرتهن با اصلاح قوانین و مقررات مرتبط

سازمان ثبت اسناد و املاک کشور | معاونت حقوقی و امور مجلس | کوتاه مدت

عامل ۳

ضعف در دقت تعیین حدود در اسناد مالکیت

راهبرد: افزایش صدور اسناد حدنگاری شده

نقشه برداری اراضی کشور با برون سپاری حداکثری و خرید خدمات از شرکت‌های نقشه برداری معتبر تخصصی صاحب صلاحیت دارای بیمه مسئولیت برای جبران خسارات ناشی از بروز هرگونه خطا مستقل از وجود یا فقدان قصور و تقصیر شرکت مذکور

سازمان ثبت اسناد و املاک کشور | میان مدت

اجرای کامل طرح حدنگاری با اولویت اراضی شهری و کشاورزی و همچنین تعیین تکلیف پرونده‌های مطرح در شعب دادگاه‌های ذی ربط و کمیسیون‌های رفع تداخلات

سازمان ثبت اسناد و املاک کشور | بلندمدت

۲۰۵

تسهیل تنظیم سند رسمی برای تجمیع املاک مجاور

۲۰۶

برون سپاری حداکثری نقشه برداری اراضی

۲۰۷

اجرای کامل حدنگاری با اولویت اراضی شهری و کشاورزی

۲۰۸

اعمال هوشمند
محدودیت‌های قانونی
در سامانه
مدیریت حدنگاری

۲۰۹

اخذ نقشه‌ها و
اطلاعات املاک
دستگاه‌های اجرایی

اعمال هوشمند محدودیت‌های قانونی مکان مبنا نظیر حدنصاب فنی اراضی کشاورزی و نوع کاربری هر پهنه، پاسخ برخط و آنی به استعلام محدوده قرارگیری اراضی و املاک در اراضی ملی و یا مستثنیات و طرح تفصیلی یا طرح هادی روستاها در «سامانه مدیریت حدنگاری» با همکاری دستگاه‌های ذی‌ربط و اصلاح قوانین و مقررات مرتبط

سازمان ثبت اسناد و املاک کشور | میان مدت

پیگیری اخذ نقشه‌ها و اطلاعات املاک متعلق و تحت نظارت دستگاه‌های اجرایی و الزام این دستگاه‌ها به فراخوانی داده مکانی اراضی از «سامانه مدیریت حدنگاری» با اصلاح قوانین و مقررات مرتبط

سازمان ثبت اسناد و املاک کشور | میان مدت

ضعف در صیانت از حقوق اشخاص در اجرای ثبت

عامل ۱

وجود زمینه‌های خطا و اطاله در فرآیندهای اجرای ثبت

❖ راهبرد ۱: حذف حداکثری مداخلات انسانی در فرآیند اجرای ثبت

فراهم سازی امکان ثبت کلیه درخواست‌ها، دریافت و پرداخت‌های تمام یا بخشی از تعهدات لازم‌الاجرا، امکان احراز سامانه‌ای پرداخت پیگیری و مشاهده وضعیت پرونده به صورت برخط، آنی و غیر حضوری با ایجاد «سامانه خودکاربری اجرای ثبت» و همچنین فراهم سازی امکان ارائه خدمات مذکور توسط سکوه‌های بخش خصوصی

سازمان ثبت اسناد و املاک کشور | کوتاه مدت

صدور اجرائیه الکترونیکی در سامانه خودکاربری اجرای ثبت بدون نیاز به تایید کارکنان اجرا از طریق فراخوانی برخط داده‌ها و اطلاعات از سامانه‌های حاکمیتی حاوی اطلاعات مرتبط با تعهدات لازم‌الاجرا نظیر سامانه‌های سمات و صیاد بانک مرکزی و ثبت الکترونیکی اسناد

سازمان ثبت اسناد و املاک کشور | کوتاه مدت

حذف هرگونه ابلاغ و اخطاریه به متعهد (بدهکار) قبل از توقیف اموال بدهکار به منظور جلوگیری از فرار از پرداخت دین و ابلاغ خودکار توقیف مال با استفاده از سامانه «ابلاغ الکترونیکی قضایی»

سازمان ثبت اسناد و املاک کشور | مرکز آمار و فناوری اطلاعات | کوتاه مدت

❖ راهبرد ۲: ایجاد نظام ارزیابی عملکرد نتیجه‌گرایی کارکنان اجرای ثبت

ارزیابی عملکرد کارکنان اجرای ثبت مبتنی بر شاخص‌هایی نظیر وصول مطالبات در موعد مقرر، درصد وصول مطالبات، نتایج اعلام نظر برخط مراجعان و نتایج نظارت‌ها و بازرسی‌های پنهان، فوق‌العاده و موردی مراجع نظارتی قوه قضاییه با ایجاد «سامانه جامع

۲۱۰

ایجاد سامانه خودکاربری اجرای ثبت

۲۱۱

صدور اجرائیه الکترونیکی در سامانه خودکاربری اجرای ثبت

۲۱۲

توقیف اموال بدهکار همزمان با ابلاغ از طریق سامانه

۲۱۳

ایجاد سامانه عملکرد کارکنان اجرای ثبت

عملکرد کارکنان اجرای ثبت» برخوردار از دسترسی سلسله مراتبی سازمانی و مراجع نظارتی قوه قضاییه، با قابلیت مشاهده برخط نتایج ارزیابی برای کارکنان و محوریت نتایج ارزیابی این سامانه در تعیین وضعیت افراد در نظام‌های منابع انسانی از جمله جبران خدمات، ارتقاء شغلی، نقل و انتقال و تمدید قرارداد

سازمان ثبت اسناد و املاک کشور | میان مدت

فصل سوم

نظام مدیریتی اجرای برنامه تحول

- ۱۶۳ مبحث اول: برنامه ریزی، نظارت و سازماندهی
- ۱۶۷ مبحث دوم: منابع انسانی
- ۱۷۳ مبحث سوم: منابع مالی و فیزیکی
- ۱۷۵ مبحث چهارم: قوانین و مقررات
- ۱۷۷ مبحث پنجم: فناوری اطلاعات و ارتباطات
- ۱۷۹ مبحث ششم: پژوهش و نوآوری
- ۱۸۰ مبحث هفتم: تعامل با سایر قوا و نهادها
- ۱۸۲ مبحث هشتم: ارتباط با مردم
- ۱۸۴ مبحث نهم: رسانه

فصل سوم

نظام مدیریتی اجرای برنامه تحول

مبحث اول

برنامه‌ریزی، نظارت و سازماندهی

۱۲ راهکار

راهکار ۲۱۴ تا ۲۱۵

مبحث دوم

منابع انسانی

۱۴ راهکار

راهکار ۲۲۶ تا ۲۳۷

مبحث سوم

منابع مالی و فیزیکی

۵ راهکار

راهکار ۲۳۸ تا ۲۴۲

مبحث چهارم

قوانین و مقررات

۶ راهکار

راهکار ۲۴۳ تا ۲۴۸

مبحث پنجم

فناوری اطلاعات و ارتباطات

۳ راهکار

راهکار ۲۴۹ تا ۲۵۱

مبحث ششم

پژوهش و نوآوری

۳ راهکار

راهکار ۲۵۲ تا ۲۵۴

مبحث هفتم

تعامل با سایر قوا و نهادها

۴ راهکار

راهکار ۲۵۵ تا ۲۵۸

مبحث هشتم

ارتباط با مردم

۳ راهکار

راهکار ۲۵۹ تا ۲۶۱

مبحث نهم

رسانه

۱۷ راهکار

راهکار ۲۶۲ تا ۲۶۷

تحقق سند تحول مستلزم بازطراحی برخی از نظام‌های مدیریتی موجود قوه قضاییه است. موضوعات اصلی مرتبط با نظام مدیریتی عبارتند از ۱. برنامه‌ریزی، نظارت و سازماندهی، ۲. منابع انسانی، ۳. منابع مالی و فیزیکی، ۴. قوانین و مقررات، ۵. فناوری اطلاعات و ارتباطات، ۶. پژوهش و نوآوری، ۷. تعامل با سایر قوا و نهادها، ۸. ارتباط با مردم و ۹. رسانه.

در این فصل ذیل هر یک از موضوعات فوق، راهکارهای تحولی آمده است. همچنین برای هر راهکار، واحد یا واحدهای سازمانی مسئول، واحد یا واحدهای سازمانی همکار و زمان بندی اجرا، مشخص شده است.

مبحث اول: برنامه‌ریزی، نظارت و سازماندهی

۲۱۴

تدوین برنامه‌های
قوه قضاییه با
محوریت سند تحول

تدوین برنامه‌های عملیاتی با مشارکت واحدهای سازمانی ستادی و دادگستری استان‌ها با محوریت سند تحول و براساس فرامین ابلاغی مقام معظم رهبری در هفته قوه قضاییه، به صورت یکپارچه به منظور همسوسازی برنامه‌های سطوح مختلف و پرهیز از تداخل کاری با رعایت ملاحظات زیر:

- تصویب کلیه برنامه‌های سال آتی تا بهمن ماه هر سال و تدوین ساختار شکست کار برای تحقق آن‌ها
- طراحی نظام اولویت‌بندی برنامه‌های واحدهای سازمانی با تکیه بر ظرفیت واحدها و میزان اثرگذاری آن‌ها در رفع چالش‌ها
- احصاء اهداف و شاخص‌های کلیدی عملکرد در هر یک از واحدهای سازمانی ستادی و دادگستری استان‌ها

معاونت راهبردی | سازمانها و واحدهای تابعه | دادگستری استان‌ها

کوتاه مدت

۲۱۵

ایجاد سامانه
برنامه‌ریزی و نظارت
قوه قضاییه

- نظارت و ارزیابی وضعیت تحقق برنامه‌های سالانه واحدهای سازمانی ستادی و دادگستری استان‌ها از طریق ایجاد «سامانه یکپارچه برنامه‌ریزی و نظارت قوه قضاییه» با تأکید بر موارد زیر:
- جمع‌آوری اطلاعات حاصل از تمامی سامانه‌های برنامه‌ریزی و منع هرگونه اقدام مغایر با برنامه‌ریزی یکپارچه
 - فراهم‌سازی امکان برقراری ارتباطات و همکاری شامل امکان گفتگو، ثبت و کنترل پیشرفت برنامه‌ها، ثبت و پیگیری مصوبات جلسات و به اشتراک‌گذاری فایل‌ها و اسناد مرتبط با آن‌ها
 - دریافت گزارش‌های فصلی از اجرای برنامه‌ها و ارائه داشبوردهای مدیریتی مناسب

معاونت راهبردی | سازمانها و واحدهای تابعه | دادگستری استان‌ها

کوتاه مدت

تنظیم توافق نامه بودجه برای برنامه های عملیاتی واحدهای سازمانی
ستادی و دادگستری استان ها در ابتدای هر سال

معاونت راهبردی معاونت مالی، پشتیبانی و امور عمرانی

سازمان ها و واحدهای تابعه دادگستری استان ها کوتاه مدت

ارتقاء حکمرانی مبتنی بر داده در قوه قضاییه از طریق:

- سیاست گذاری و الزام به استفاده از داده های پردازش شده در بخش های مختلف قوه قضاییه و ورود صحیح اطلاعات در سامانه ها با ایجاد سازوکارهای تشویقی
- استقرار نظام برنامه ریزی داده محور
- الزام به استفاده حداکثری از داده های پردازش شده برای نظارت هوشمند

معاونت راهبردی مرکز آمار و فناوری اطلاعات دادگستری استان ها

میان مدت

جلوگیری از تخلفات آماری با تنظیم شاخص های کنترلی مکمل و با تأکید بر ساماندهی آمار شعب اجرای احکام، نرخ گردش، کسر موقت و عدم ارجاع پرونده ها در پایان دوره زمانی

معاونت راهبردی مرکز آمار و فناوری اطلاعات دادگستری استان ها

میان مدت

ایجاد «پایگاه داده تحلیلی راهبردی و نظارت هوشمند» به منظور ارتقاء نظام برنامه ریزی و نظارت هوشمند در همه واحدهای سازمانی و تحلیل و استخراج الگوهای شکل گیری جرائم و دعاوی و ایجاد دسترسی برای بخش های قوه قضاییه با استفاده از مرکز ملی داده های قوه قضاییه موضوع ماده (۶۵۱) قانون آیین دادرسی کیفری و جایگزینی سامانه های گزارش گیری عددی با سامانه های خودتحلیل گر، روندنما و تصمیم یار

مرکز آمار و فناوری اطلاعات معاونت راهبردی

معاونت اجتماعی و پیشگیری از وقوع جرم | سازمان‌ها و واحدهای تابعه

میان مدت

فرآیند کاوی و پایش مدت زمان انجام فعالیت‌های مختلف در فرآیند دادرسی و بررسی دلایل عدول از زمان سنجی و انجام فعالیت‌ها بیشتر از زمان میانگین کشوری به تفکیک شعب و حوزه‌های قضایی

معاونت راهبردی | مرکز آمار و فناوری اطلاعات | میان مدت

بررسی ساختار کلان قوه قضاییه و ارائه پیشنهاد اصلاحی به رییس قوه قضاییه با رویکرد جامع‌نگری، چابک‌سازی، کاهش سطوح سلسله مراتبی، همسوسازی و هماهنگی میان سطوح مختلف سازمانی، حذف تداخل مأموریت‌ها و وظایف، جمع‌بندی واحدهای متجانس متناسب با اقتضات اجرای سند تحول و ساماندهی ساختارهایی که به اقتضاء شرایط و زمان خاص ایجاد شده‌اند

معاونت راهبردی | میان مدت

ایجاد سازوکار لازم و اصلاح ساختارها برای تمرکز دادن کلیه امور دارای ماهیت قضایی در قوه قضاییه با اصلاح قوانین و مقررات مرتبط

معاونت حقوقی و امور مجلس | بلندمدت

ارزیابی و رتبه‌بندی واحدهای ستادی قوه قضاییه و دادگستری استان‌ها در اجرای برنامه‌های ابلاغی و تقدیر سالانه از مدیران برتر

معاونت راهبردی | معاونت اول | حوزه ریاست | دادستانی کل کشور

دادسرای انتظامی قضات | سازمان‌ها و واحدهای تابعه

دادگستری استان‌ها | مرکز حفاظت و اطلاعات | میان مدت

الزام به تهیه گزارش کاربینی و کارسنجی برای هرگونه اصلاح ساختار سازمانی

معاونت راهبردی | سازمان‌ها و واحدهای تابعه | دادگستری استان‌ها

کوتاه مدت

۲۲۰

بایش مدت زمان انجام فعالیت‌ها در فرآیند دادرسی

۲۲۱

اصلاح ساختار کلان قوه قضاییه

۲۲۲

تمرکز امور دارای ماهیت قضایی در قوه قضاییه

۲۲۳

رتبه‌بندی واحدها و تقدیر از مدیران برتر

۲۲۴

تهیه گزارش کاربینی و کارسنجی

ایجاد کارگروه تعرفه گذاری خدمات قوه قضاییه به منظور بررسی
جامع تعرفه های مربوط به خدمات حقوقی، ثبتی و پزشکی قانونی و
ارائه پیشنهاد به رییس قوه قضاییه برای تغییر سالیانه آن ها

معاونت راهبردی | حوزه ریاست | معاونت حقوقی و امور مجلس

معاونت مالی، پشتیبانی و امور عمرانی | وزارت دادگستری

مرکز آمار و فناوری اطلاعات | سازمان ثبت اسناد و املاک کشور

سازمان پزشکی قانونی کشور | مرکز حل اختلاف | سازمان ها و واحدهای تابعه

میان مدت

مبحث دوم: منابع انسانی

۲۲۶

تدوین دستورالعمل
صیانت از استقلال
و عزت قضات

تضمین عزت و استقلال قاضی با تدوین، پیگیری ابلاغ و اجرای دستورالعمل صیانت از استقلال، شأن، عزت، منزلت و کرامت قضات مصوب رییس قوه قضاییه با رعایت ملاحظات زیر:

- منع هرگونه اقدام مغایر استقلال قضات
- تسهیل ارتباط قضات با رییس، مسئولان عالی و سایر مدیران قوه قضاییه
- ایجاد واحد صیانت از کرامت قضات به منظور پیگیری درخواست‌ها و پاسخگویی به آنان

معاونت مالی، پشتیبانی و امور عمرانی

معاونت منابع انسانی و امور فرهنگی

دادگستری استان‌ها

میان مدت

۲۲۷

ارتقاء نظام جذب
و به کارگیری
منابع انسانی

- ارتقاء نظام جذب و به کارگیری منابع انسانی قوه قضاییه به تفکیک مدیران، قضات و کارکنان و استقرار آن با رعایت ملاحظات زیر:
- تهیه مدل شایستگی (دانش- مهارت- نگرش) به تفکیک کارکنان، قضات و مدیران و تعریف عملیاتی شاخص‌های آن
 - جذب در فضای رقابتی با تأکید بر انتخاب شایسته‌ترین افراد در چارچوب نیازسنجی انجام شده
 - اجرای فرآیند نخبه‌یابی فعالانه و هدفمند از طریق ایجاد شبکه جستجو و نشان‌گذاری برترین استعدادها در دوران تحصیل در دانشگاه و حوزه علمیه و ایجاد انگیزه در آن‌ها برای جذب در قوه قضاییه
 - افزایش کیفیت جذب متقاضیان با طراحی الگو (نیم‌رخ شخصیت) برای قاضی و کارمند مطلوب، استفاده از آزمون‌های پیشرفته روانشناسی، بهره‌مندی از روش‌های نوین شخصیت‌شناسی و به کارگیری هوش مصنوعی به منظور سنجش داوطلبان با روایی بالا
 - جذب قضات از میان داوطلبان حوزوی یا دانشجویی صرفاً پس از اخذ مدرک کارشناسی ارشد تربیت قاضی با در نظر گرفتن شایستگی‌های شخصیتی، ایمانی، علمی و مهارتی متناسب، در فضای رقابتی و با

حداقل سنی ۲۵ سال تمام با تأکید بر سلامت فرد و خانواده وی با اصلاح قوانین و مقررات مرتبط

- انجام کل فرآیند جذب، پذیرش و گزینش حداکثر در بازه زمانی یکساله از طریق آسیب شناسی فرآیند فعلی و طراحی فرآیند ارتقاء یافته
- توسعه کمی و کیفی ظرفیت جذب قضات از طریق پیگیری تصویب و ایجاد رشته تربیت قاضی در دانشگاه‌های معتبر کشور

معاونت منابع انسانی و امور فرهنگی | میان مدت

افزایش ظرفیت جذب دانشجویان ورودی در رشته کارشناسی ارشد تربیت قاضی در دانشگاه علوم قضایی و خدمات اداری به ۱۰۰۰ نفر در سال با تأمین زیرساخت‌های لازم

دانشگاه علوم قضایی و خدمات اداری | میان مدت

اصلاح و استانداردسازی فرآیند نقل و انتقال‌ها با:

- تهیه پیش‌نویس دستورالعمل نقل و انتقال قضات و کارکنان شامل معیارهایی نظیر نتایج ارزیابی عملکرد، دوره‌های آموزشی گذرانده شده و خدمت در مناطق محروم و پیگیری تصویب و ابلاغ آن توسط ریاست محترم قوه قضاییه

- ایجاد «سامانه نقل و انتقال منابع انسانی» به منظور رعایت عدالت و کرامت منابع انسانی و ارتقاء سلامت اداری از طریق اعلام شفاف ضوابط و معیارها در سامانه و ایجاد قابلیت رهگیری وضعیت درخواست برای متقاضیان و منوط شدن نقل و انتقال متقاضیان به کسب امتیاز لازم

معاونت منابع انسانی و امور فرهنگی | مرکز آمار و فناوری اطلاعات

میان مدت

فراهم سازی زمینه ارتقاء شغلی ویژه قضات زن در قوه قضاییه با تأکید بر بهره‌مندی حداکثری از ظرفیت آنان در فعالیت‌ها و مشاغل مرتبط با حوزه‌هایی نظیر خانواده، زنان، کودکان و امور حسبی

معاونت منابع انسانی و امور فرهنگی | میان مدت

۲۲۸

افزایش جذب دانشجویان رشته تربیت قاضی

۲۲۹

استانداردسازی فرآیند نقل و انتقال منابع انسانی

۲۳۰

زمینه سازی ارتقاء شغلی قضات زن

تدوین و اجرای نظام آموزش و توانمندسازی منابع انسانی به تفکیک مدیران، قضات و کارکنان قوه قضاییه با تأکید بر ایجاد انگیزه برای یادگیری و ارتقاء عملکرد به جای ارائه صرف برنامه‌های آموزشی با استقرار نظام‌هایی از جمله نظام جبران خدمات عملکرد محور و با رعایت ملاحظات زیر:

- بازطراحی الگوی نیازسنجی آموزشی متناسب با شایستگی‌های شغلی تعیین شده در مدل شایستگی مدیران، قضات و کارکنان
- تعیین اهداف و نتایج مورد انتظار از برگزاری دوره آموزشی با تأکید بر توسعه دانش‌های کاربردی

- تدوین محتوا و روش‌های مناسب آموزشی

- اجرای دوره‌های کارآموزی «کارگاه محور» و تقدیر از اساتید برتر دوره‌های کارآموزی

- تربیت قضات تخصصی با تأکید بر دانش‌های کاربردی در موضوعات اولویت‌دار از جمله خانواده، اقتصاد، رسانه، اداری، نظامی و فناوری‌های نوین و تدوین محتواهای آموزشی علمی و عملی متناسب با نیازهای شغلی

- اجرای دوره‌های آموزشی تخصصی ضمن خدمت با اولویت قضات دادگاه‌های حقوقی و خانواده

- طراحی و اجرای دوره‌های مهارت‌افزایی مانند انشاء رأی، مهارت‌های ارتباطی، مدیریت پرونده، مدیریت ادله، دستور نویسی، روش‌های صلح و سازش و فصل خصومت و به‌کارگیری فناوری‌های نوین و هوش مصنوعی در امور قضایی

- بازطراحی و بهبود نظام ارزشیابی و اعمال نتایج در زیرنظام‌های منابع انسانی

- استفاده از روش‌های نوین آموزشی و تغییر موقعیت‌های یادگیری و ایجاد فرصت‌های یادگیری جدید (مربی‌گری)

- تسهیل دسترسی منابع انسانی به خدمات آموزشی به صورت رقابتی و غیرانحصاری و با رویکرد «خرید خدمات» از مراکز آموزشی و پژوهشی دارای صلاحیت به جای «تصدی‌گری»

معاونت منابع انسانی و امور فرهنگی | دادگستری استان‌ها | میان‌مدت

طراحی و استقرار نظام انتصاب مدیران قوه قضاییه با رعایت ملاحظات زیر:

- انتصاب مدیران براساس مدل شایستگی (دانش- مهارت- نگرش) تدوین شده مشتمل بر شخصیت، ایمان، تخصص، تجربه، مهارت و کارآمدی با تأکید بر فاضل، صالح، انقلابی، جوان، مردمی، نوآور، پاک دست و ضد فساد بودن
- توسعه شیوه‌های سنجش شاخص‌های شایستگی با استفاده از فناوری‌های روز و هوش مصنوعی شامل آزمون‌های روان‌شناسی، شخصیت‌شناسی و شبیه‌سازی موقعیت‌های مدیریتی
- شفاف‌سازی و اطلاع‌رسانی عمومی ضوابط و فرآیند انتصابات مدیران
- ایجاد بانک اطلاعاتی مناسب و طراحی نظام جانشین‌پروری و توانمندسازی مدیران به منظور شناسایی استعداد‌های منابع انسانی شایسته و ویژه جوانان برای انتصاب در پست‌های مدیریتی
- استفاده از نتایج «سامانه یکپارچه برنامه‌ریزی و نظارت قوه قضاییه» به منظور ایجاد سازوکاری برای ارتقاء افراد برتر و پیشنهاد جایگزینی ده درصد از مدیران دارای ضعیف‌ترین سطح عملکرد به صورت سالیانه

معاونت اول دادستانی کل کشور حوزه ریاست

معاونت راهبردی مرکز حفاظت و اطلاعات میان‌مدت

معاونت راهبردی مرکز حفاظت و اطلاعات میان‌مدت

طراحی و ایجاد الگوی مطلوب فرهنگ سازمانی براساس مسئله‌شناسی فرهنگی قوه قضاییه از طریق اجرای برنامه‌های زیر:

- تدوین و اجرای منشور اخلاقی و کدهای رفتاری کارکنان قوه قضاییه و تعریف رویه‌های نظارتی آن

- الگوسازی و ارزش‌آفرینی سازمانی با ترویج نمادها و برگزاری آیین‌های تجلیل از مفاخر و پیشکسوتان و ایثارگران و بسیجیان برتر
- طراحی و پیاده‌سازی رویدادهای فرهنگ‌ساز ویژه فرزندان و خانواده کارکنان با رویکرد مشارکت‌جویی آنان با اولویت مدیران و مشاغل حساس

- تکریم بازنشستگان و ارائه خدمات مناسب به آنها و ایجاد «کانون بازنشستگان قوه قضاییه»

معاونت منابع انسانی و امور فرهنگی

معاونت مالی، پشتیبانی و امور عمرانی

دادگستری استان ها

میان مدت

ارائه خدمات مربوط به سنجش و پایش سلامت جسم و روان کارکنان و خانواده‌های آنان با بهره‌گیری از ظرفیت‌های تخصصی برون سازمانی

معاونت مالی، پشتیبانی و امور عمرانی

کوته مدت

دادگستری استان ها

اصلاح نظام جبران خدمات به منظور رعایت عدالت و کرامت منابع انسانی و ارتقاء سلامت اداری با رعایت ملاحظات زیر:
- بازنگری در نظام برخی از پرداخت‌ها نظیر اضافه‌کاری، بهره‌وری، پاداش و خدمات رفاهی بر مبنای ارزیابی عملکرد و میزان اجرای برنامه‌های ابلاغی

معاونت راهبردی

معاونت مالی، پشتیبانی و امور عمرانی

دادگستری استان ها

میان مدت

- توجه ویژه به قضات گروه‌های شغلی پایین و کاهش فاصله درآمدی آنان با گروه‌های بالاتر با اصلاح «آیین‌نامه تعیین گروه‌های شغلی قضات»

معاونت منابع انسانی و امور فرهنگی

میان مدت

دادگستری استان ها

- بهبود توان ارائه خدمات رفاهی و درمانی و افزایش عدالت توزیعی در سراسر کشور با تغییر رویکرد از «تصدی‌گری» به «خرید خدمت» و ارتقاء «بیمه تکمیلی خدمات درمانی» با استفاده از عواید حاصل از واگذاری مراکز رفاهی و درمانی

معاونت مالی، پشتیبانی و امور عمرانی

کوته مدت

دادگستری استان ها

۲۳۴

پایش سلامت کارکنان
و خانواده‌های آنان

۲۳۵

اصلاح نظام
جبران خدمات

- صیانت از منابع انسانی و ارتقاء سلامت اداری قوه قضاییه با:
- شناسایی و پیگیری رفع ده ساختار اصلی فسادزا در قوه قضاییه با توسعه سامانه‌ها و تقاطع اطلاعات و پیگیری اصلاح فرآیندهای فسادزا
 - رصد هوشمند و مقابله با کارکنان متخلف، شاهدان دروغین، کارچاق کن‌ها، و مرتب‌ترین قوه قضاییه اعم از وکلا و کارشناسان رسمی متخلف
 - ارتقاء برنامه‌های پیشگیرانه و آموزش کارکنان و تذکر و اخطار در زمان مناسب
 - پالایش گزارش‌ها و امحای گزارش‌های غیرمستند در پرونده‌های حفاظتی اشخاص
 - تقویت بازرسی‌ها و نظارت‌های فعالانه با اولویت‌بندی آن‌ها بر اساس احتمال وقوع تخلف مبتنی بر نتایج حاصل از تحلیل اطلاعات سامانه‌ها و فراهم‌سازی امکان گزارش‌دهی اشخاص با حفظ محرمانگی هویت و تسهیل اعلام شکایت
 - رصد هوشمند دارایی‌ها و نقل و انتقال‌های مالی به حساب کارکنان قوه قضاییه و خانواده‌های آن‌ها

مرکز حفاظت اطلاعات دادسرای انتظامی قضات

سازمان‌ها و واحدهای تابعه کوتاه مدت

- افکارسنجی از قضات و کارکنان قوه قضاییه درباره عملکرد بخش‌ها و مدیران به صورت سالیانه و تحلیل و ارائه نتایج آن به مسئولان عالی قضایی

مرکز حفاظت اطلاعات معاونت راهبردی سازمان‌ها و واحدهای تابعه

کوتاه مدت

مبحث سوم: منابع مالی و فیزیکی

پیگیری به منظور تثبیت، تقویت و افزایش سالیانه سهم بودجه قوه قضاییه از بودجه عمومی کشور

معاونت مالی، پشتیبانی و امور عمرانی

معاونت حقوقی و امور مجلس

وزارت دادگستری

میان مدت

بازنگری در نظام بودجه ریزی و مالی قوه قضاییه با استقرار نظام بودجه ریزی بر مبنای عملکرد، اجرای حسابداری تعهدی و اولویت دهی به تخصیص منابع مالی برای اجرای سند تحول و برنامه های ابلاغی

معاونت مالی، پشتیبانی و امور عمرانی

میان مدت

افزایش سلامت مالی و اداری با شفاف سازی عمومی و برخط ضوابط و قواعد حاکم بر مناقصه ها و مزایده های قوه قضاییه و مشخصات اشخاص منتفع در سامانه های مرتبط قانونی و بارگذاری در سامانه تدارکات الکترونیک دولت (ستاد)

معاونت مالی، پشتیبانی و امور عمرانی

کوتاه مدت

تأمین مسکن مناسب برای حداقل (۶۰) درصد کارکنان دادگستری با سابقه حداقل پنج سال خدمت و با اولویت افراد متأهلی که تاکنون از مزایای دولتی در حوزه زمین و مسکن استفاده نکرده اند، با رعایت موارد زیر:

- سیاست گذاری، برنامه ریزی و نظارت بر فرآیند تأمین مسکن کارکنان و پیگیری اجرای برنامه های تأمین مسکن استانی و دریافت گزارش های دوره ای و کمک به حل مشکلات دادگستری استان ها
- فعال سازی بنیاد تعاون و رفاه کارکنان در زمینه تأمین مسکن
- ارائه برنامه عملیاتی تأمین مسکن مناسب در هر استان با پیگیری تأمین زمین و نظارت بر فعالیت تعاونی های مسکن کارکنان با رعایت قوانین و مقررات

معاونت مالی، پشتیبانی و امور عمرانی

بلند مدت

دادگستری استان ها

۲۳۸

افزایش سالیانه سهم بودجه قوه قضاییه

۲۳۹

بودجه ریزی بر مبنای عملکرد

۲۴۰

برگزاری مناقصه ها و مزایده های اداری در سامانه ستاد

۲۴۱

تأمین مسکن مناسب برای کارکنان

تدوین و استقرار نظام بهره‌برداری بهینه از فضا و تجهیزات قوه قضاییه
با رعایت ملاحظات زیر:

- اجرای مصوبه مولدسازی دارایی‌ها با مستندسازی و ساماندهی کل
املاک قوه قضاییه و ایجاد بانک جامع اطلاعات املاک به منظور تأمین
منابع لازم برای تکمیل طرح‌های نیمه تمام
- ارتقاء استاندارد متناسب با انواع کاربری فضاها و تجهیزات اداری و
قضایی
- بازطراحی معماری ساختمان‌های قوه قضاییه با هدف متناسب‌سازی
آن‌ها با نوع کاربری و افزایش رفاه ارباب رجوع با ملاحظه گروه‌های خاص
نظیر افراد توان‌خواه و سالمندان
- افزایش بهره‌وری فضاهای موجود اداری و قضایی از طریق تغییر
زمان‌بندی ارائه خدمات و تغییر معماری ساختمان‌های موجود و
محدودسازی ساخت یا خرید ساختمان جدید به موارد ضروری و صرفاً
بر مبنای دستورالعمل مصوب رییس قوه قضاییه
- اتصال کد پرسنلی افراد با کد تجهیزات در اختیار ایشان

سازمان‌ها و واحدهای تابعه

معاونت مالی، پشتیبانی و امور عمرانی

دادگستری استان‌ها میان مدت

مبحث چهارم: قوانین و مقررات

انطباق آیین نامه‌ها، دستورالعمل‌ها، بخشنامه‌ها، رویه‌ها و فرآیندهای جاری با سند تحول براساس نیازهای اعلام شده به معاونت حقوقی و امور مجلس و الزام به تهیه پیوست انطباق پیش نویس قوانین و مقررات جدید با سند تحول

معاونت حقوقی و امور مجلس | معاونت اول | حوزه ریاست | کوتاه مدت

تسریع در فرآیند تدوین قوانین و مقررات با جمع‌آوری یکباره نظرات کلیه بخش‌های ذی‌ربط و حذف مراحل بازمینی غیرضروری

معاونت حقوقی و امور مجلس | حوزه ریاست | وزارت دادگستری

سازمان‌ها و واحدهای تابعه | کوتاه مدت

پیگیری تنقیح، اصلاح و رفع خلأهای قوانین و مقررات سالانه در سه حوزه اولویت‌دار با تأکید بر تحکیم و تعالی نظام خانواده، توسعه مشارکت‌ها و نظارت‌های مردمی، پیشگیری از وقوع جرم و اختلاف، بهره‌مندی حداکثری از فناوری‌های حقوقی روز و جسب‌زدایی

معاونت حقوقی و امور مجلس | بلندمدت

تنقیح آیین نامه‌ها، دستورالعمل‌ها و بخشنامه‌های ابلاغی رییس قوه قضاییه طی بیست سال گذشته

معاونت حقوقی و امور مجلس | میان مدت

تنظیم «سند سیاستی» پیش از تدوین پیش‌نویس لوایح مشتمل بر ابعاد و اهمیت مسئله، آسیب‌شناسی و علل بروز مسأله و راه‌حل‌های آن و استفاده از «سامانه جمع‌سپاری» به منظور ارزیابی و ارائه پیشنهادها و اصلاحی توسط افراد خبره قوه قضاییه، صاحب‌نظران حوزه و دانشگاه و نهادهای علمی و فناوری و نهادهای مردمی و طراحی نظام انگیزشی مناسب برای ترغیب اشخاص به مشارکت در ارزیابی‌ها

معاونت حقوقی و امور مجلس | معاونت راهبردی | پژوهشگاه | بلند مدت

۲۴۳

انطباق مقررات
و فرآیندها
با سند تحول

۲۴۴

تسریع در فرآیند
تدوین قوانین
و مقررات

۲۴۵

تنقیح و اصلاح
قوانین و مقررات

۲۴۶

تنقیح
مقرره‌های ابلاغی
رییس قوه قضاییه

۲۴۷

تنظیم سند سیاستی
برای لوایح و استفاده
از سامانه جمع‌سپاری

۲۴۸

راه اندازی
آزمایشگاه
سیاستی قضایی

راه اندازی «آزمایشگاه سیاستی قضایی» با هدف پیش بینی تبعات اجرای لوایح قانونی و کاستن از ابهام و تفسیرپذیری قوانین و مقررات با کسب نظر از قضات منتخب با نمونه‌گیری از میان تمامی قضات و منوط شدن ارائه پیشنهادها و تصویب قوانین و مقررات به اتحاد تفسیر از سوی قضات منتخب

بلند مدت

پژوهشگاه

معاونت حقوقی و امور مجلس

مبحث پنجم: فناوری اطلاعات و ارتباطات

سیاست‌گذاری واحد در حوزه فناوری اطلاعات و ارتباطات و ارتقاء سامانه‌های قوه قضاییه با تأکید بر:

- تجمیع و یکپارچه‌سازی داده‌ها و سامانه‌ها
- استانداردسازی تبادل اطلاعات در داخل و یا خارج از قوه قضاییه
- افزایش کیفیت سطح خدمات
- حفاظت از داده‌ها و ارتقاء امنیت فناوری اطلاعات
- ارائه حداکثری خدمات قضایی و ثبتی بصورت API محور از طریق سکوه‌های بخش خصوصی با رعایت امنیت اطلاعات و حفظ حریم خصوصی اشخاص
- تنظیم و ابلاغ ضوابط فعالیت و نظارت بر سکوه‌های بخش خصوصی ارائه دهنده خدمات قضایی و ثبتی و ارائه مجوز فعالیت به آن‌ها
- فراهم‌سازی امکان استعلام برخط اطلاعاتی که با تأیید شخص و استعلام از قوه قضاییه در اختیار ایشان و اشخاص حقیقی و حقوقی مورد تأییدشان قرار می‌گیرد نظیر گواهی عدم سوء پیشینه، ممنوع‌الخروج بودن، ممنوع‌المعامله بودن و وضعیت مالکیت رسمی اموال غیرمنقول

مرکز آمار و فناوری اطلاعات

معاونت راهبردی

سازمان ثبت اسناد و املاک کشور

سازمان‌ها و واحدهای تابعه

میان مدت

ارائه داشبورد برخط ارزیابی عملکرد کمی و کیفی حوزه فناوری اطلاعات و ارتباطات قوه قضاییه و سازمان‌های تابعه براساس استانداردهای تخصصی مدیریت خدمات فناوری اطلاعات شامل شاخص‌هایی نظیر کیفیت سطح خدمات، میزان تراکنش‌های موفق و اتصال سامانه‌ها با ارائه دسترسی سلسله‌مراتبی به ریاست قوه قضاییه، معاونت اول و معاونت راهبردی

مرکز آمار و فناوری اطلاعات

سازمان‌ها و واحدهای تابعه

میان مدت

۲۴۹

ارتقاء سامانه‌های
قوه قضاییه

۲۵۰

ارائه داشبورد
ارزیابی عملکرد
فناوری اطلاعات
و ارتباطات

طراحی و فعال‌سازی زیست‌بوم نوآوری دیجیتال قوه قضائیه جهت بهره‌مندی حداکثری از ظرفیت همکاری با دانشگاه‌ها، پژوهشکده‌ها، شتاب‌دهنده‌ها، مراکز نوآوری، شرکت‌های دانش‌بنیان و شرکت‌های نوپا

سازمان‌ها و واحدهای تابعه

معاونت راهبردی

مرکز آمار و فناوری اطلاعات

میان‌مدت

مبحث ششم: پژوهش و نوآوری

برگزاری رویدادهای حل مسأله به منظور تحقق سیاست‌گذاری مشارکتی قوه قضاییه با رویکرد آینده‌پژوهی و رعایت موارد زیر:

- جلب نظر از واحدهای مختلف سازمانی قوه قضاییه جهت شناسایی مسائل اولویت‌دار با تمرکز بر عوامل و ریشه‌های شکل دهنده مسائل
- اجرای رویدادهای حل مسأله هر سه ماه یک بار با فراخوان از مدیران، قضات و کارکنان قوه قضاییه، نخبگان، حوزه‌های علمیه، دانشگاه‌ها، اندیشکده‌ها، پژوهشکده‌ها، مؤسسات دانش‌بنیان، تشکل‌های دانشجویی، نهادهای مردمی، اصناف، اهالی فرهنگ و هنر
- طراحی سازوکارهای انگیزشی برای تقدیر از مشارکت‌کنندگان برتر و اتصال آن به نظام‌های منابع انسانی از جمله ارتقاء شغلی و نقل و انتقال

پژوهشگاه | معاونت راهبردی | معاونت حقوقی و امور مجلس | کوتاه‌مدت

انجام (۹۰) درصد فعالیت‌های پژوهشگاه قوه قضاییه با اولویت اجرای سند تحول و تعالی براساس اعلام نیاز واحدهای قوه قضاییه و با راهبری آنها مانند تدوین گزارش پژوهشی برای کلیه لویح قضایی و موضوعات مطرح در هیأت عمومی دیوان عالی کشور و هیأت عمومی دیوان عدالت اداری و انجام ارزیابی تأثیرات لویح قانونی

پژوهشگاه | معاونت راهبردی | معاونت حقوقی و امور مجلس

دادگستری استان‌ها | کوتاه‌مدت

انتشار عمومی، برخط و ماهانه آمار تعداد کل پرونده‌های ورودی، خروجی، موجودی و مانده به تفکیک حوزه‌های قضایی و ده عنوان پرتکرار خواسته و اتهام و میانگین زمان رسیدگی به منظور تسهیل دسترسی پژوهشگران به آمارهای دقیق

مرکز آمار و فناوری اطلاعات | پژوهشگاه | کوتاه‌مدت

۲۵۲

برگزاری رویدادهای
حل مسأله

۲۵۳

انجام فعالیت‌های
پژوهشگاه
با اولویت اجرای
سند تحول

۲۵۴

انتشار ماهانه
آمار پرونده‌ها

مبحث هفتم: تعامل با سایر قوا و نهادها

تشکیل کمیته تخصصی به منظور ارائه نظرات مشورتی به رییس قوه قضاییه جهت طرح در جلسات شورای عالی هماهنگی اقتصادی سران قوا، شورای عالی امنیت ملی، شورای عالی انقلاب فرهنگی و شورای عالی فضای مجازی

حوزه ریاست | کوتاه مدت

تقویت تعامل قوه قضاییه با مجلس شورای اسلامی از طریق:

- تشکیل کارگروه‌های مشترک با کمیسیون‌ها به ویژه کمیسیون قضایی و حقوقی، کمیسیون اصل نود و کمیسیون اقتصادی و مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی به منظور فراهم سازی امکان هم افزایی در فرآیند اصلاح و تصویب قوانین مورد نیاز در اجرای سند تحول
- تشکیل کارگروه‌های استانی با حضور روسای کل دادگستری‌ها و نمایندگان مجلس شورای اسلامی
- تسریع در رسیدگی به گزارش‌های ارسالی از سوی مجلس شورای اسلامی با اولویت گزارش‌های تحقیق و تفحص و کمیسیون اصل نود و اعلام نتایج اقدامات انجام شده

معاونت اول | حوزه ریاست | معاونت حقوقی و امور مجلس

وزارت دادگستری | دادگستری استان‌ها | کوتاه مدت

تشکیل کارگروه‌های مشترک بین قوه قضاییه و قوه مجریه به منظور هم افزایی در زمینه مسائل مهم مانند تدوین قوانین و مقررات، بودجه، اداری و استخدامی در سطح ملی و تشکیل کارگروه‌های متناظر در سطح استان‌ها

معاونت اول | حوزه ریاست | وزارت دادگستری

معاونت حقوقی و امور مجلس | معاونت منابع انسانی و امور فرهنگی

معاونت مالی، پشتیبانی و امور عمرانی | دادگستری استان‌ها | کوتاه مدت

۲۵۵

تشکیل
کمیته‌های مشورتی
رییس قوه قضاییه

۲۵۶

تقویت تعامل
قوه قضاییه با
مجلس شورای اسلامی

۲۵۷

تشکیل
کارگروه‌های مشترک
قوه قضاییه
و قوه مجریه

اجرای «دستورالعمل جامع امور نمایندگان قوه قضائیه و نظارت بر مراجع شبه قضایی» و پیگیری ابلاغ آراء به صورت الکترونیکی به ذی نفعان، شفاف سازی معیارها و فرآیند انتخاب نمایندگان بر اساس گذراندن دوره های آموزشی لازم و نظارت سامانه ای بر عملکرد نمایندگان

دادگستری استان ها

معاونت منابع انسانی و امور فرهنگی

معاونت اول

کوتاه مدت

مبحث هشتم: ارتباط با مردم

- تسهیل و تقویت ارتباط مردم با قوه قضاییه از طریق ایجاد «درگاه یکپارچه ارتباطات مردمی» با رعایت ملاحظات زیر:
- تقویت مرکز تماس تلفنی و اختصاص شماره سه رقمی ۱۲۹ به منظور مشاوره و راهنمایی مخاطبان در زمینه مسائل و پرسش‌های حقوقی با استفاده از ظرفیت حقوق دانان و وکلا
 - اتصال سامانه‌های گزارش دهی مردمی به درگاه یکپارچه و جمع‌آوری اطلاعات حاصل از تمامی مسیرهای ارتباطی از جمله ارسال نامه، تماس تلفنی و مراجعه حضوری
 - دسته‌بندی و ارجاع هوشمند گزارش‌ها و درخواست‌ها به واحدهای ذی‌ربط ملی و استانی مانند ارجاع گزارش‌های مربوط به فساد به سازمان بازرسی کل کشور و انعکاس وقوع جرم به دادستان مرکز استان و پیگیری نتایج و اعلام به متقاضی
 - داده‌کاوی اطلاعات سامانه به منظور آسیب‌شناسی فرآیندها و تحلیل مراجعات پرتکرار و ارائه گزارش تحلیلی فصلی به «شورای عالی قوه قضاییه»

حوزه ریاست مرکز آمار و فناوری اطلاعات

مرکز وکلا، کارشناسان رسمی و مشاوران خانواده دادگستری استان‌ها

میان‌مدت

- افزایش رعایت حقوق مراجعان با اصلاح و ابلاغ «بخشنامه تکریم ارباب رجوع» با ملاحظات زیر:
- اعلام عمومی و برخط فرآیندها و رویه‌های دریافت خدمات قضایی، ثبتی و حقوقی و نصب فرآیندها و رویه‌های دریافت خدمات در معرض دید مراجعان
 - اطلاع‌رسانی حقوق و تکالیف مراجعان با روش‌های متنوع، شفافیت زمان حضور هر یک از قضات، کارکنان و مدیران، استقرار سامانه نوبت‌دهی و پیش‌بینی خدمات رفاهی مناسب در محل ارائه خدمات

- استقرار شعبه سیار دفتر خدمات الکترونیک قضایی در همه زندان‌ها و اجرای ماده (۱۱۳) آیین‌نامه اجرایی سازمان زندان‌ها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور

- فراهم‌سازی امکان استعلام و اطلاع از آخرین وضعیت پرونده‌های قضایی برای عموم مردم از طریق مراجعه به دفاتر خدمات الکترونیک قضایی به منظور کاهش مراجعات حضوری به مراجع قضایی

- فراهم‌سازی امکان اعلام نظر برخط پیرامون خدمات دریافتی با حفظ محرمانگی هویت مراجعان و استفاده از آن به‌عنوان یکی از شاخص‌های ارزیابی عملکرد منابع انسانی

- استفاده از تجهیزات بازرسی الکترونیک و حذف ممنوعیت‌های غیرضروری نظیر ورود تلفن همراه به ساختمان‌های قوه قضاییه

مرکز آمار و فناوری اطلاعات

معاونت حقوقی و امور مجلس

کوتاه‌مدت

دادگستری استان‌ها

اجرای «دستورالعمل نحوه مشارکت و تعامل نهادهای مردمی با قوه قضاییه» به منظور جلب مشارکت نهادهای مردمی در فرآیندهای سیاست‌گذاری، پیشگیری از وقوع جرم، رسیدگی، میانجی‌گری و صلح و سازش، حمایت از بزه‌دیدگان، اصلاح مجرمان، نظارت بر اجرای قوانین و ارائه گزارش هر سه ماه یکبار به مسئولان عالی قضایی

کوتاه‌مدت

دادگستری استان‌ها

معاونت اجتماعی و پیشگیری از وقوع جرم

۲۶۱

اجرای دستورالعمل
نحوه مشارکت
و تعامل
نهادهای مردمی
با قوه قضاییه

مبحث نهم: رسانه

تصویرسازی مناسب از قوه قضاییه از طریق:

- تبیین نقاط برجسته عملکرد قوه قضاییه در موضوعاتی نظیر احیاء حقوق عامه، مبارزه با فساد، رفع موانع تولید و ارتقاء امنیت اقتصادی و سرمایه‌گذاری مولد، صیانت از آزادی‌های مشروع، جلب مشارکت مردم، تأمین حقوق متهمان، توسعه صلح و سازش، استفاده از نهادهای ارفاقی از قبیل مجازات‌های جایگزین حبس، اصلاح و تربیت مجرمان و کیفر مجرمان حرفه‌ای و خطرناک از طریق انعکاس مناسب اقدامات صورت گرفته در رسانه‌های داخلی و خارجی و فضای مجازی

مرکز رسانه دادستانی کل کشور دادگستری استان‌ها کوتاه مدت

- ارائه تصویر قوه قضاییه به‌عنوان ملجأ و پناهگاه قابل اتکاء مظلومان، ترسیم چهره قاضی به‌عنوان فردی مستقل، بی‌طرف، نفوذناپذیر و دارای طمأنینه و چهره دادستان به‌عنوان فردی شجاع و عدالت‌جو و معرفی قضات، دادستان‌ها و کارکنان ساعی و خدوم، مفاخر و چهره‌های ماندگار قوه قضاییه

مرکز رسانه دادستانی کل کشور دادگستری استان‌ها کوتاه مدت

- حمایت از تولیدکنندگان و توزیع‌کنندگان محصولات رسانه‌ای و آثار هنری در حوزه حقوقی و قضایی و تولید محتوای مناسب برای ارتقاء دانش حقوقی جامعه با تسهیل تعامل آن‌ها با دادگستری‌ها، زندان‌ها و دستگاه‌های ذی‌ربط و ایجاد بانک موضوعی پرونده‌های قضایی به منظور پیشنهاد ایده، محتوا و سوژه‌های جذاب و فراهم‌سازی امکان پژوهش در تکمیل پروژه‌های سینمایی، تلویزیونی، شبکه نمایش خانگی، مستند و فیلم کوتاه در قالب «کارگروه فیلم و سریال قوه قضاییه»

مرکز رسانه سازمان‌ها و واحدهای تابعه دادگستری استان‌ها کوتاه مدت

- احصاء زیرساخت‌ها و امکانات فیزیکی تولیدات رسانه‌ای در

سازمان‌ها و مراکز تابعه قوه قضاییه و برنامه‌ریزی به منظور هم‌افزایی برای استفاده بهینه از آن‌ها

مرکز رسانه سازمان‌ها و مراکز تابعه دادگستری استان‌ها کوتاه‌مدت

رصد و پایش مداوم رسانه‌های رسمی و غیررسمی، فضای مجازی و افکار عمومی از طریق:

- افکارسنجی از عموم مردم درباره عملکرد بخش‌های قوه قضاییه هر شش ماه یکبار با استفاده از توان مراکز افکارسنجی معتبر و تحلیل ارائه نتایج آن به مسئولان عالی قضایی و لحاظ آن در رتبه‌بندی مدیران

مرکز رسانه معاونت راهبردی کوتاه‌مدت

- رصد هوشمند و دائمی فضای مجازی و رسانه‌های رسمی و غیررسمی و پایش کنش‌های رسانه‌ای جریان‌ات معاند و افزایش توان برای پاسخ‌گویی سریع و به موقع به شبهات و اتهامات ناروا با تأکید بر مدیریت روایت اول و ایجاد مرجعیت خبری نسبت به اقدامات پیشرو دستگاه قضایی مانند صدور احکام و اجرای آن و بازداشت‌ها

مرکز رسانه کوتاه‌مدت

تسهیل دسترسی اصحاب رسانه به محتوا از طریق:

- ایجاد دسترسی اصحاب رسانه به آخرین وضعیت پرونده‌ها با حفظ محرمانگی اطلاعات اشخاص دخیل در پرونده و برخی محکومین شامل اعلام عفو، مرخصی‌ها و مدت باقی مانده از حبس از طریق توسعه شبکه ارتباطی با مدیران و خبرنگاران رسانه‌ها، انسان رسانه‌ها و نخبگان رسانه‌ای

مرکز رسانه کوتاه‌مدت

- آموزش فعالان رسانه‌ای در جهت تهیه محتوای رسانه‌ای مناسب درباره علل وقوع جرائم و دعاوی به منظور افزایش مطالبه عمومی برای ساماندهی موضوع

مرکز رسانه معاونت اجتماعی و پیشگیری از وقوع جرم کوتاه‌مدت

۲۶۳

افکارسنجی

از عموم مردم درباره عملکرد قوه قضاییه

۲۶۴

تسهیل دسترسی اصحاب رسانه به محتوا

مدیریت فعالانه اخبار مرتبط با قوه قضاییه از طریق:

- پیش‌بینی بازخوردهای احتمالی رسانه‌ها به اقدامات قوه قضاییه با اتکا به تحلیل منابع مرتبط از جمله روندهای اصلی در رسانه‌های اجتماعی و نتایج افکارسنجی‌ها و پایش‌ها، طراحی سناریوی مناسب رسانه‌ای، آماده‌سازی آینده‌نگرانه محتوای متناسب و زمینه‌سازی شکل‌گیری کنش‌های رسانه‌ای پیش‌دستانه

مرکز رسانه کوتاه مدت

- مدیریت افکار عمومی در پرونده‌های مهم و ملی با تهیه پیوست رسانه‌ای قبل از اطلاع‌رسانی عمومی پرونده‌ها با تشکیل منظم جلسات شورای عالی اطلاع‌رسانی قوه قضاییه و کمیته دائمی ذیل آن شورا

مرکز رسانه کوتاه مدت

- حضور فعالانه و مستمر «سخنگوی قوه قضاییه» در میان آحاد جامعه از جمله دانشجویان و حضور در فضای مجازی به منظور تبیین فوری و ارتباط مستقیم و تعامل دوسویه با مخاطبان

مرکز رسانه کوتاه مدت

- ارتقاء تمرکز خبرگزاری میزان بر حوزه تخصصی حقوقی و قضایی به منظور جریان‌سازی و ارتقاء مرجعیت رسانه‌ای و ایفای نقش هدایت‌کننده و توزیع‌کننده اخبار حقوقی و قضایی

مرکز رسانه کوتاه مدت

- تدوین و انتشار محتوای رسانه‌ای برای آشنایی و استفاده حداکثری عموم مردم از خدمات سامانه‌های قوه قضاییه

مرکز رسانه مرکز آمار و فناوری اطلاعات سازمان‌های تابعه کوتاه مدت

- نظارت بر فرآیند اطلاع‌رسانی پرونده‌های قضایی و الزام ضابطان به کسب مجوز در این خصوص از مراجع قضایی

مرکز رسانه دادستانی کل کشور کوتاه مدت

۲۶۶

طراحی عملیات‌های
موثر رسانه‌ای

طراحی عملیات‌های موثر رسانه‌ای از طریق:

- طراحی و تدارک بازدید اصحاب رسانه، اهالی فرهنگ و هنر، دانشجویان حقوقی و قضایی، تشکل‌های دانشجویی، سازمان‌های مردم‌نهاد، اصناف، احزاب از زندان‌ها، طرح‌های قضایی و دستاوردهای تحولی قوه قضاییه

مرکز رسانه دادگستری استان‌ها کوتاه‌مدت

- برگزاری سالیانه «جشنواره عدالت و رسانه» به منظور توسعه فرهنگ نقد و ارائه و تقدیر از الگوهای برتر با بررسی فیلم‌های سینمایی، مستندهای تصویری، مجموعه‌های تلویزیونی، محصولات چندرسانه‌ای، گزارش‌های خبری و تحلیلی، یادداشت‌های مطبوعات، جراید، اشخاص در صفحات شخصی و رسانه‌های مجازی و همچنین پژوهش‌های تولیدی دانشگاه‌ها و اندیشکده‌ها و حضور فعال در سایر جشنواره‌های رسانه‌ای، فرهنگی و هنری معتبر کشور و اعطای جایزه به برگزیدگان فعال در زمینه‌های حقوقی و قضایی

مرکز رسانه معاونت اجتماعی و پیشگیری از وقوع جرم میان‌مدت

طراحی، تولید و بسط شعارهای اصلی قوه قضاییه در هر سال با هدف ترویج گفتمان اصلی قوه قضاییه بین رسانه‌ها و افکار عمومی و گروه‌های مرجع اجتماعی مانند نخبگان و دانشجویان و برگزاری نشست‌های هم‌اندیشی با آن‌ها و چهره‌سازی از قضات برجسته جهت طرح و بسط گفتمان قوه قضاییه

مرکز رسانه حوزه ریاست معاونت اجتماعی و پیشگیری از وقوع جرم

میان‌مدت

۲۶۷

طراحی شعار
به منظور ترویج
گفتمان اصلی
قوه قضاییه

فصل چهارم

نظام راهبری و پایش

- ۱۹۱ ستاد راهبری اجرای سند تحول و تعالی قوه قضاییه
- ۱۹۲ مرکز پیگیری اجرای سند تحول و تعالی قوه قضاییه
- ۱۹۳ کارگروه‌های مشترک
- ۱۹۴ کارگروه‌های استانی
- ۱۹۴ برنامه‌های عملیاتی
- ۱۹۴ طرح‌های پیشران

تحقق سند تحول و اجرای صحیح راهکارهای تحولی در گرو ایجاد زیرساخت‌های لازم، طراحی و برنامه‌ریزی تفصیلی، استقرار الگوی عملیاتی، پیگیری مستمر و رفع موانع در مسیر اجرا است. براین اساس ضروری است با استقرار نظام بازخورد و اصلاح، علاوه بر سنجش دقیق میزان موفقیت در اجرای این سند، زمینه حفظ پویایی، انعطاف‌پذیری و ارتقاء آن فراهم شود. راهبری و پیگیری تحقق موارد فوق مستلزم پیش‌بینی سازوکاری مناسب در درون قوه قضاییه است که این فصل، راهنمای جامعی برای موفقیت در این حوزه ارائه می‌دهد. در ادامه ساختارهای لازم و نظام برنامه‌ریزی مناسب جهت راهبری و پایش اجرای سند تحول ارائه می‌گردد.

۱

ستاد راهبری اجرای سند تحول و تعالی قوه قضاییه

به منظور راهبری و هدایت کلان اجرای سند تحول، «ستاد راهبری اجرای سند تحول و تعالی قوه قضاییه» به ریاست رییس قوه قضاییه با عضویت معاون اول، رییس دیوان عالی کشور، دادستان کل کشور، رییس حوزه ریاست، معاون راهبردی (دبیر ستاد)، معاون حقوقی و امور مجلس و رییس مرکز پیگیری اجرای سند تحول و دو صاحب نظر با حکم رییس قوه قضاییه با وظایف زیر تشکیل می شود:

- ✦ نظارت کلان بر حسن اجرای سند تحول و عملکرد واحدهای سازمانی
مسئول با اولویت طرح های پیشران
- ✦ تصمیم گیری های مقتضی برای رفع موانع اجرای سند تحول به استناد گزارش های دوره ای مرکز پیگیری اجرای سند تحول و تصویب پیشنهادهای اصلاحی
- ✦ تصویب سایر راهکارهای تحولی مدنظر واحدهای سازمانی علاوه بر تکالیف محوله در سند تحول
- ✦ تصویب نسخه های ارتقاء یافته سند تحول

در جلسات ستاد راهبری، حسب مورد و بر اساس دستور جلسات از سایر مسئولان مرتبط دعوت می گردد.

مرکز پیگیری اجرای سند تحول و تعالی قوه قضاییه

به منظور پایش و نظارت بر تحقق سند تحول و تعالی و بررسی انطباق اجرای برنامه‌ها با راهبردهای سند، مرکز پیگیری اجرای سند تحول و تعالی قوه قضاییه وظایف زیر را بر عهده دارد:

- ❖ بررسی برنامه عملیاتی و شاخص‌های مربوط به راهکارهای سند تحول با مشارکت واحدهای سازمانی مسئول و تصویب و ابلاغ آن‌ها
 - ❖ پیگیری مستمر اجرای راهکارهای سند تحول از واحدهای سازمانی مسئول
 - ❖ ابلاغ مصوبات ستاد راهبری و تصمیمات جهت اجرای صحیح راهکارها و ایجاد هماهنگی، رفع تعارضات و اختلافات واحدهای سازمانی همکار
 - ❖ دریافت و بررسی تخصصی درخواست‌های واصله، گزارش‌ها، مستندات و پیشنهادهای واحدهای سازمانی در اجرای سند تحول
 - ❖ انجام وظایف دبیرخانه‌ای ستاد راهبری اجرای سند تحول و پیگیری برگزاری جلسات ستاد راهبری، تنظیم دستور جلسات و پیگیری اجرای مصوبات و ارائه گزارش مستمر از میزان تحقق مصوبات
 - ❖ پایش، نظارت و ارزیابی مستمر وضعیت اجرای سند تحول مبتنی بر شاخص‌های کلیدی عملکرد
 - ❖ ایجاد «سامانه رصد و پایش تحول قوه قضاییه» با قابلیت تولید داشبورد مدیریتی و دسترسی سلسله‌مراتبی سازمانی
 - ❖ تهیه گزارش وضعیت اجرای سند تحول هر شش ماه و انتشار عمومی آن
 - ❖ ایجاد آگاهی عمومی نسبت به سند تحول و نتایج اجرای راهکارهای تحولی
 - ❖ ارزیابی عملکرد واحدهای سازمانی در اجرای سند تحول و تقدیر از مدیران برتر
- زمان بندی اجرای فعالیت‌ها با ملاحظه انجام حداقل (۴۰) درصد حجم برنامه عملیاتی راهکارهای میان مدت تا پایان سال ۱۴۰۳، حداقل (۳۰) درصد حجم برنامه عملیاتی راهکارهای بلند مدت تا پایان سال ۱۴۰۳ و حداقل (۶۰) درصد حجم برنامه عملیاتی راهکارهای بلند مدت تا پایان سال ۱۴۰۴ تنظیم می‌گردد.

کارگروه‌های مشترک

به منظور راهبری و هدایت اجرای سند تحول در هر کدام از واحدهای سازمانی مسئول، کارگروه مشترک به ریاست بالاترین مقام واحد سازمانی مسئول و نماینده مرکز پیگیری اجرای سند تحول و سایر مدیران ذی ربط آن واحد سازمانی تشکیل می‌شود.

همچنین برای هر یک از راهکارهای سند تحول، به تشخیص رییس سازمان یا بالاترین مقام واحد سازمانی مسئول، یک مدیر اجرایی در نظر گرفته شود که مسئولیت کلیه فعالیت‌ها و پیگیری اجرای کامل راهکار و ارائه گزارش را بر عهده دارد. وظایف مدیر اجرایی راهکار به شرح زیر است:

- ❖ تشخیص نیازها و تعیین اهداف دقیق راهکار، تعیین زمان بندی و تدوین برنامه عملیاتی سند تحول، حداکثر طی دو ماه پس از ابلاغ سند تحول جهت ارائه به مرکز پیگیری اجرای سند تحول
- ❖ پیگیری مستمر اجرای راهکارها و بهبود پیشرفت هر فعالیت و اعمال تغییرات و اصلاحات لازم در صورت لزوم
- ❖ تهیه گزارش‌های پیشرفت راهکار جهت ارائه به مرکز پیگیری اجرای سند تحول

کارگروه‌های استانی

شورای قضایی استان به ریاست رییس کل دادگستری استان، وظیفه پیگیری اجرای سند تحول در سطح استان را بر عهده دارد و گزارش پیشرفت اجرای راهکارها را به مرکز پیگیری اجرای سند تحول و تعالی ارائه می‌نماید.

برنامه‌های عملیاتی

به منظور پیاده‌سازی دقیق سند تحول و تعالی و تنظیم مراحل اجرای هر یک از راهکارها، برنامه‌های عملیاتی با همکاری واحدهای سازمانی مسئول،

تدوین خواهد شد. این برنامه عملیاتی شامل نتایج مورد انتظار از اجرا، فعالیت‌های لازم برای اجرای راهکار (ساختار شکست کار)، زمان‌بندی اجرای فعالیت‌ها، برآورد منابع مورد نیاز جهت انجام فعالیت‌ها با مشارکت واحدها و دستگاه‌های مرتبط می‌باشد که حداکثر طی مدت سه ماه پس از ابلاغ سند، تدوین، تصویب و ابلاغ خواهد شد.

طرح‌های پیشران

۶

در فرآیند اجرای سند تحول به منظور تجمیع ظرفیت‌ها و ایجاد تمرکز کاری و سازمانی، برخی از راهکارها که نقش کلیدی در پیشبرد اهداف سند تحول دارند به عنوان طرح‌های پیشران در نظر گرفته شده و به عنوان مهم‌ترین و اثربخش‌ترین راهکارهای سند تحول، به صورت منظم در دستور کار ستاد راهبری اجرای سند تحول قرار خواهند گرفت. طرح‌های پیشران دارای ویژگی‌های فرابخشی، پیش‌برنده‌ی سایر راهکارها و تأثیر بیشتر در تحقق تحول قوه قضاییه می‌باشند که اولویت در پیگیری اجرای سند تحول را نشان می‌دهند.

عنوان طرح پیشنهاد	
مجری اصلی طرح	
۱	قضازدایی
۲	ساماندهی کارشناسی رسمی
۳	هوشمندسازی
۴	ساماندهی ضابطان
۵	ارزیابی عملکرد قضات
۶	ارتقاء شفافیت و رفع ساختارهای فسادزا
۷	اشتغال زندانیان
۸	صدور اسناد رسمی و حدنگاری (کاداستر)
۹	درگاه یکپارچه ارتباطات مردمی
۱۰	ساخت مسکن کارکنان
	معاونت حقوقی و امور مجلس
	معاونت حقوقی و امور مجلس
	مرکز آمار و فناوری اطلاعات
	دادستانی کل کشور
	دادسرای انتظامی قضات
	سازمان بازرسی کل کشور
	سازمان زندان ها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور
	سازمان ثبت اسناد و املاک کشور
	حوزه ریاست
	معاونت مالی، پشتیبانی و امور عمرانی

این سند مشتمل بر یک مقدمه و چهار فصل در مورخ ۱۴۰۳/۰۱/۰۶ به تصویب رییس قوه قضاییه رسید و از تاریخ ابلاغ لازم الاجرا است.

غلامحسین محسنی اژیه

سند‌های تحوّل - چه سندی که قبلاً تهیه شده بود، چه سندی که بعداً تجدید نظر شد و اخیراً هم شنیدم این سند بروز شده؛ کسانی که دیده‌اند، مطلعند، تعریف می‌کنند - خب سندها، سند‌های خوبی است.

بیانات مقام معظم رهبری | هفته قوه قضاییه ۱۴۰۳

این سند تحوّل یکی از مترقی‌ترین اسناد تحوّل است؛ اوّل تهیه شد؛ بعد در زمان جناب آقای رئیسی تجدید نظر شد؛ در این تجدید نظر نکات مهمّی به آن اضافه شد، تکمیل شد؛ این باید عمل بشود. خب رئیس محترم قوه مقیدند، دنبال میکنند اما در سطوح مختلف قوه باید دنبال بشود؛ هم قضات، هم کارکنان و مدیران باید اینها را دنبال کنند.

بیانات مقام معظم رهبری | هفته قوه قضاییه ۱۴۰۱

سند خوب و متقنی است. بعضی اسناد تهیه میشود در اینجا و آنجا که نمایشی است و کلی‌گویی است؛ در این سند کلی‌گویی نیست؛ این سند، سند قوی خوبی است؛ مشخصاً برای کارهای مختلف مدّت دار و زمان دار است؛ مبنا و مسیر حرکت را معین کرده، که نشان‌دهنده‌ی این است که این سند به معنای واقعی کلمه عملیاتی است و شعاری و ظاهری نیست. این سند [تحوّل]، سند خوبی است؛ همین سند را ملاک عمل قرار بدهند.

بیانات مقام معظم رهبری | هفته قوه قضاییه ۱۴۰۰

قوه قضاییه